

ZAKON

O PREKRŠAJIMA

("Sl. glasnik RS", br. 101/2005, 116/2008 i 111/2009)

Deo prvi MATERIJALNO-PRAVNE ODREDBE

Glava I OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se: pojam prekršaja, uslovi za prekršajnu odgovornost, uslovi za propisivanje i primenu prekršajnih sankcija, sistem sankcija, prekršajni postupak i postupak izvršenja odluke.

Pojam prekršaja

Član 2

Prekršaj je protivpravna skrivljeno izvršena radnja koja je propisom nadležnog organa određena kao prekršaj.

Nema prekršaja ukoliko je isključena protivpravnost ili krivica iako postoje sva bitna obeležja prekršaja.

Zakornitost u propisivanju prekršaja i prekršajnih sankcija

Član 3

Niko ne može biti kažnjen za prekršaj, niti se prema njemu mogu primeniti druge prekršajne sankcije, ako to delo pre nego što je bilo izvršeno nije bilo zakonom, ili na zakonu zasnovanom propisu, određeno kao prekršaj i za koje zakonom ili drugim na zakonu zasnovanom propisu, nije propisano kojom vrstom i visinom sankcije učinilac prekršaja može biti kažnjen.

Propisivanje prekršaja

Član 4

Prekršaji se mogu propisivati zakonom ili uredbom, odnosno odlukom skupštine autonomne pokrajine, skupštine opštine, skupštine grada i skupštine grada Beograda.

Organi ovlašćeni za donošenje propisa o prekršajima mogu propisivati samo kazne i zaštitne mere predviđene ovim zakonom i u granicama koje određuje ovaj zakon.

Organi ovlašćeni za donošenje propisa iz stava 1. ovog člana mogu propisivati prekršajne kazne i zaštitne mere samo za povrede propisa koje oni donose u okviru svoje nadležnosti utvrđene ustavom i zakonom, pod uslovima određenim ovim zakonom.

Organ koji je ovlašćen da propisuje prekršajne kazne i zaštitne mere ne može ovo pravo preneti na druge organe.

Vrste i svrha prekršajnih sankcija

Član 5

Prekršajne sankcije su: kazne, opomena, zaštitne mere i vaspitne mere.

Svrha propisivanja, izricanja i primene prekršajnih sankcija je da građani poštuju pravni sistem i da niko ubuduće ne učini prekršaj.

Vremensko važenje propisa

Član 6

Na učinioca prekršaja primenjuje se zakon odnosno propis koji je važio u vreme izvršenja prekršaja.

Ako je posle učinjenog prekršaja jednom ili više puta izmenjen propis, primenjuje se propis koji je najblaži za učinioca.

Prostorno važenje propisa

Član 7

Odredbe o prekršajima važe na teritoriji Republike Srbije kad su propisane zakonom ili uredbom, odnosno na teritoriji jedinica teritorijalne autonomije i jedinica lokalne samouprave, kad su propisane odlukom skupštine autonomne pokrajine, skupštine opštine, skupštine grada ili skupštine grada Beograda.

Za prekršaj predviđen propisima Republike Srbije kazniće se učinilac ako je prekršaj učinjen na teritoriji Republike Srbije ili ako je učinjen na domaćem brodu ili vazduhoplovu dok se nalazi van teritorije Republike Srbije.

Za prekršaj učinjen u inostranstvu kazniće se učinilac prekršaja samo ako je to određeno zakonom ili uredbom.

U slučaju iz stava 2. ovog člana može se, pod uslovom uzajamnosti, ustupiti gonjenje za prekršaj stranoj državi u kojoj učinilac prekršaja koji je strani državljanin ima prebivalište.

Nekažnjavanje za prekršaj

Član 8

Niko ne može biti kažnjen u prekršajnom postupku dva ili više puta za istu prekršajnu radnju.

Neće se kazniti za prekršaj lice koje je u krivičnom postupku ili u postupku za privredni prestup pravosnažno oglašeno krivim za delo koje ima i obeležja prekršaja.

Diplomatski imunitet

Član 9

Prekršajni postupak neće se voditi niti će se izricati kazna protiv lica koja uživaju diplomatski imunitet.

Glava II IZVRŠENJE PREKRŠAJA

Radnja izvršenja prekršaja

Član 10

Prekršaj može biti izvršen činjenjem ili nečinjenjem.

Prekršaj je izvršen nečinjenjem kad je propisom predviđeno kao prekršaj, propuštanje da se preduzme određeno činjenje.

Vreme izvršenja prekršaja

Član 11

Prekršaj je izvršen u vreme kada je učinilac radio ili bio dužan da radi, bez obzira kada je posledica nastupila.

Mesto izvršenja prekršaja

Član 12

Prekršaj je izvršen kako u mestu gde je učinilac radio ili bio dužan da radi, tako i u mestu gde je posledica nastupila.

Nužna odbrana

Član 13

Nema prekršaja ako je radnja propisana kao prekršaj učinjena u nužnoj odbrani.

Nužna je ona odbrana koja je neophodno potrebna da učinilac od svog dobra ili od dobra drugoga odbije istovremeni protivpravni napad.

Učinilac koji je prekoračio granice nužne odbrane, može se blaže kazniti. Ako je to prekoračenje učinjeno pod naročito olakšavajućim okolnostima, učinilac neće odgovarati za prekršaj.

Krajnja nužda

Član 14

Nema prekršaja ako je radnja propisana kao prekršaj učinjena u krajnjoj nuždi.

Krajnja nužda postoji ako je prekršaj učinjen da učinilac otkloni od svog dobra ili dobra drugog istovremenu neskrivljenu opasnost koja se na drugi način nije mogla otkloniti, i ako pri tome učinjeno zlo nije veće od zla koje je pretilo.

Učinilac koji je prekoračio granice krajnje nužde, može se blaže kazniti. Ako je to prekoračenje učinjeno pod osobito olakšavajućim okolnostima, neće odgovarati za prekršaj.

Sila i pretnja

Član 15

Nema prekršaja ako je radnja propisana kao prekršaj učinjena pod uticajem sile ili pretnje.

Pokušaj

Član 16

Za pokušaj prekršaja učinilac će se kazniti samo ako je to posebno propisano.

Glava III PREKRŠAJNA ODGOVORNOST

Subjekti i uslovi odgovornosti

Član 17

Fizičko lice, pravno lice, odgovorno lice u pravnom licu, odgovorno lice u državnom organu, organu teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave i preduzetnik mogu biti odgovorni za prekršaj samo kad je to propisom o prekršaju predviđeno.

Fizičko lice je odgovorno za prekršaj ako je u vreme izvršenja prekršaja bilo uračunljivo i prekršaj izvršilo sa umišljajem ili iz nehata.

Pod uslovima iz stava 2. ovog člana za prekršaj odgovara odgovorno lice u pravnom licu, odgovorno lice u državnom organu i preduzetnik.

Pravno lice je odgovorno za prekršaj učinjen skrivljeno preduzetom radnjom ili propuštanjem dužnog nadzora od strane organa upravljanja ili odgovornog lica ili skrivljenom radnjom drugog lica koje je u vreme izvršenja prekršaja bilo ovlašćeno da postupa u ime pravnog lica.

Pravno lice koje se nalazi u stečaju odgovorno je za prekršaj učinjen pre otvaranja ili u toku stečajnog postupka, ali mu se ne može izreći kazna, nego samo zaštitna mera oduzimanja predmeta i oduzimanje imovinske koristi.

Republika Srbija, državni organi, organi teritorijalne autonomije, grad i jedinice lokalne samouprave ne mogu biti odgovorni za prekršaj.

Uračunljivost

Član 18

Nije uračunljiv učinilac prekršaja koji u vreme izvršenja prekršaja nije mogao shvatiti značaj svog činjenja ili nečinjenja, ili nije mogao upravljati svojim postupcima, usled trajne ili privremene duševne bolesti ili druge teže duševne poremećenosti ili zaostalog duševnog razvoja.

Okolnost da je prekršaj učinjen pod uticajem alkohola ili drugih omamljujućih sredstava ne isključuje odgovornost učinioca.

Krivica

Član 19

Kriv je učinilac koji je u vreme kada je učinio prekršaj postupao sa umišljajem ili iz nehata.

Za prekršajnu krivicu dovoljan je nehat učinioca ako propisom o prekršaju nije određeno da će se kazniti samo ako je prekršaj učinjen sa umišljajem.

Prekršaj je učinjen iz nehata kad je učinilac bio svestan da usled njegovog činjenja ili nečinjenja može nastupiti zabranjena posledica, ali je olako držao da je može sprečiti ili da ona neće nastupiti, ili kad nije bio svestan mogućnosti nastupanja zabranjene posledice, iako je prema okolnostima i prema svojim ličnim svojstvima bio dužan i mogao biti svestan te mogućnosti.

Prekršaj je učinjen sa umišljajem kad je učinilac bio svestan svog dela i hteo njegovo izvršenje ili kad je bio svestan da usled njegovog činjenja ili nečinjenja može nastupiti zabranjena posledica, i pristao je na njeno nastupanje.

Stvarna zabluda

Član 20

Nije kriv za prekršaj učinilac koji je u vreme izvršenog prekršaja bio u stvarnoj zabludi.

Stvarna zabluda postoji kad je učinilac u vreme izvršenja prekršaja pogrešno smatrao da postoje okolnosti prema kojima bi, da su one stvarno postojale, njegova radnja bila dozvoljena.

Pravna zabluda

Član 21

Nepoznavanje propisa kojim je prekršaj predviđen ne isključuje odgovornost, ali učinilac prekršaja koji iz opravdanih razloga nije znao da je ta radnja zabranjena, može se blaže kazniti.

Saizvršilaštvo

Član 22

Ako više lica učestvovanjem u radnji izvršenja prekršaja zajednički učine prekršaj ili ostvarujući zajedničku odluku drugom radnjom bitno doprinesu izvršenju prekršaja, svako od njih kazniće se kaznom propisanom za taj prekršaj.

Podstrekavanje

Član 23

Ko drugog sa umišljajem podstrekne da učini prekršaj kazniće se kao da ga je sam učinio.

Pomaganje

Član 24

Ko drugom sa umišljajem pomogne da izvrši prekršaj kazniće se kao da ga je sam učinio.

Granice odgovornosti saučesnika

Član 25

Podstrekač i pomagač su odgovorni u granicama svog umišljaja.

S obzirom na prirodu prekršaja, način i okolnosti pod kojima je podstrekavanje ili pomaganje izvršeno i stepen krivice podstrekača i pomagača, podstrekač i pomagač mogu se blaže kazniti ili se postupak protiv njih može obustaviti.

Odgovornost odgovornog lica u pravnom licu

Član 26

Odgovornim licem, u smislu ovog zakona, smatra se lice kome su u pravnom licu povereni određeni poslovi koji se odnose na upravljanje, poslovanje ili proces rada, kao i lice koje u državnom organu, organu teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave vrši određene dužnosti.

Zakonom se može propisati da za prekršaj odgovara odgovorno lice u državnom organu, organu teritorijalne autonomije ili organu jedinice lokalne samouprave.

Nije odgovorno za prekršaj odgovorno lice koje je postupalo na osnovu naređenja drugog odgovornog lica ili organa upravljanja i ako je preduzelo sve radnje koje je na osnovu zakona, drugog propisa ili akta bilo dužno da preduzme da bi sprečilo izvršenje prekršaja.

Odgovornost odgovornog lica ne prestaje zato što mu je prestao radni odnos u pravnom licu, državnom organu ili organu jedinice lokalne samouprave niti zato što je nastala nemogućnost kažnjavanja pravnog lica usled njegovog prestanka.

Strano fizičko lice, pravno i odgovorno lice

Član 27

Strano fizičko lice, strano pravno lice i odgovorno lice odgovaraju za prekršaje jednako kao i domaće fizičko, pravno i odgovorno lice.

Strano pravno lice i odgovorno lice kazniće se za prekršaj učinjen na teritoriji Republike Srbije ako strano pravno lice ima poslovnu jedinicu ili predstavništvo u Republici Srbiji.

Glava IV KAZNE

Vrste i svrha kazni

Član 28

Za prekršaj se mogu propisati kazna zatvora, novčana kazna, rad u javnom interesu ili kazneni poeni sa poništenjem važenja vozačke dozvole.

U okviru opšte svrhe prekršajnih sankcija (član 5. stav 2. ovog zakona), svrha kažnjavanja je da se izrazi društveni prekoračini učiniocu zbog izvršenog prekršaja i da se utiče na njega i na sva ostala lica da ubuduće ne čine prekršaje.

Način propisivanja kazni

Član 29

Za jedan prekršaj se može propisati i kazna zatvora i novčana kazna i obe se mogu izreći zajedno.

Za prekršaj pravnog lica može se propisati samo novčana kazna.

Nadležnost za propisivanje kazni

Član 30

Kazna zatvora i kazneni poeni sa poništenjem vozačke dozvole mogu se propisati samo zakonom.

Novčana kazna i rad u javnom interesu, mogu se propisati zakonom ili uredbom, odnosno odlukom skupštine autonomne pokrajine, skupštine opštine, skupštine grada ili skupštine grada Beograda.

Izricanje kazni

Član 31

Kazna zatvora se može izreći samo kao glavna kazna.

Novčana kazna, rad u javnom interesu i kazneni poeni sa poništenjem vozačke dozvole mogu se izreći i kao glavna i kao sporedna kazna.

Ako su novčana kazna i kazna zatvora propisane alternativno, kazna zatvora se izriče samo za prekršaj kojim su bile prouzrokovane teže posledice ili za prekršaje koji ukazuju na veći stepen krivice učinioca.

Kazna zatvora

Član 32

Kazna zatvora se ne može propisati u trajanju kraćem od jednog ni dužem od šezdeset dana.

Kaznu zatvora može izreći samo prekršajni sud (u daljem tekstu: sud).

Kazna zatvora ne može se izreći trudnoj ženi, posle navršena tri meseca trudnoće, ni majci dok dete ne navrši jednu godinu života, a ako je dete mrtvo rođeno ili ako je umrlo posle porođaja dok ne prođe šest meseci od dana porođaja.

Rad u javnom interesu

Član 33

Rad u javnom interesu je neplaćeni rad u korist društva kojim se ne vređa ljudsko dostojanstvo i ne ostvaruje profit.

Rad u javnom interesu ne može trajati kraće od 20 časova niti duže od 240 časova, s tim što se ne može obavljati duže od dva časa dnevno.

Prilikom izricanja rada u javnom interesu, sud će imati u vidu vrstu izvršenog prekršaja, uzrast, fizičku i radnu sposobnost, psihička svojstva, obrazovanje, sklonosti i druge posebne okolnosti koje se odnose na ličnost učinioca.

Kazneni poeni

Član 34

Za prekršaje protiv bezbednosti saobraćaja na putevima zakonom se mogu propisati kazneni poeni u rasponu od 1 do 18.

Kazna iz stava 1. ovog člana izriče se pod uslovima predviđenim ovim zakonom ako drugim zakonom nije drugačije propisano.

Uz kaznu iz stava 1. učiniocu mogu biti izrečene dopunske obaveze u cilju edukacije vozača ili praćenja njegovog ponašanja u saobraćaju. Vrste dopunskih obaveza i uslovi za njihovo izricanje propisuju se posebnim zakonom.

Kazneni poeni se mogu izreći vozaču koji poseduje važeću vozačku dozvolu izdatu u Republici Srbiji ili vozaču kome je pravosnažnom odlukom zabranjeno upravljanje vozilom na motorni pogon.

Novčana kazna

Član 35

Zakonom ili uredbom novčana kazna može se propisati u rasponu:

1. od 5.000,00 do 150.000,00 dinara za fizičko lice ili odgovorno lice;
2. od 100.000,00 do 2.000.000,00 dinara za pravno lice;
3. od 10.000,00 do 500.000,00 dinara za preduzetnika.

Odlukama skupštine autonomne pokrajine, skupštine opštine, skupštine grada ili skupštine grada Beograda, mogu se propisati novčane kazne do polovine iznosa propisanog u stavu 1. ovog člana.

Izuzetno od odredaba stava 1. ovog člana, novčana kazna koja se naplaćuje na mestu izvršenja prekršaja može se za fizičko lice i odgovorno lice propisati u fiksnom iznosu od 500,00 do 5.000,00 dinara, a za pravno lice i preduzetnika u fiksnom iznosu od 2.000,00 do 20.000,00 dinara.

Izuzetno od odredaba st. 1-3. ovog člana, zakonom se mogu propisati posebni rasponi kazne za sledeće prekršaje:

- u srazmeri sa visinom pričinjene štete ili neizvršene obaveze, vrednosti robe ili druge stvari koja je predmet prekršaja, ali ne više od dvadesetostrukog iznosa tih vrednosti - za prekršaje iz oblasti javnih prihoda, javnog informisanja, carinskog, spoljnotrgovinskog i deviznog poslovanja, životne sredine, prometa roba i usluga i prometa hartijama od vrednosti;

- u iznosu najviše do 10% opredeljenom u odnosu na prihod koji su pravno lice, odgovorno lice u pravnom licu ili preduzetnik ostvarili u obračunskoj godini koja je prethodila godini kada je prekršaj učinjen - za prekršaje iz oblasti sprečavanja, ograničavanja ili narušavanja konkurencije.

Rok plaćanja novčane kazne

Član 36

U presudi se određuje rok plaćanja novčane kazne, koji ne može biti duži od petnaest dana od dana pravosnažnosti presude.

U opravdanim slučajevima, sud može rešenjem dozvoliti da se novčana kazna isplati u ratama, pri čemu isti sud određuje način i rok plaćanja, koji ne može biti duži od tri meseca.

Na rešenje iz stava 2. ovog člana nije dozvoljena žalba.

Zamena neplaćene novčane kazne

Član 37

Ako kažnjeno fizičko lice, u određenom roku ne plati novčanu kaznu u celini ili delimično u roku, novčana kazna ili neplaćeni deo kazne zameniće se radom u javnom interesu ili kaznom zatvora.

U slučaju iz stava 1. neplaćena novčana kazna zameniće se radom u javnom interesu ili kaznom zatvora tako što se za svakih započelih 1.000,00 dinara određuje dva dana rada u

javnom interesu ili jedan dan zatvora, s tim što rad u javnom interesu ne može da traje duže od 120 dana, a kazna zatvora ne može biti kraća od jednog, ni duža od šezdeset dana.

Deo neplaćene novčane kazne koji nije mogao biti zamenjen kaznom zatvora ili radom u javnom interesu, naplaćuje se prinudnim putem.

Ako posle odluke suda iz stava 3. ovog člana kažnjeno fizičko lice isplati novčanu kaznu, kazna zatvora ili rad u javnom interesu neće se izvršiti. Ukoliko je izvršenje kazne započeto, pa kažnjeno lice isplati ostatak novčane kazne, obustaviće se izdržavanje kazne zatvora i rada u javnom interesu.

Ako kažnjeno fizičko lice isplati deo novčane kazne, ostatak kazne će se srazmerno zameniti radom u javnom interesu ili kaznom zatvora.

Ako je pored novčane kazne kažnjenom bila izrečena i kazna zatvora, zatvor kojim se zamenjuje novčana kazna i izrečena kazna zatvora ne mogu trajati duže od devedeset dana.

Novčana kazna izrečena preduzetniku zamenjuje se kaznom zatvora, po pravilima po kojima se kaznom zatvora zamenjuje novčana kazna izrečena fizičkom licu.

Zamena novčane kazne u kaznu zatvora vrši se na osnovu rešenja suda protiv kojeg je dozvoljena žalba u roku od 3 dana.

Prinudna naplata novčane kazne

Član 38

Profesionalnom vojniku novčana kazna ne može biti zamenjena kaznom zatvora ili radom u javnom interesu.

Ako kažnjeno pravno lice i odgovorno lice u pravnom licu ne plate u određenom roku izrečenu novčanu kaznu, naplata će se izvršiti prinudnim putem.

Odmeravanje kazne

Član 39

Kazna za prekršaje odmerava se u granicama koje su za taj prekršaj propisane, a pri tome se uzimaju u obzir sve okolnosti koje utiču da kazna bude veća ili manja, a naročito: težina i posledice prekršaja, okolnosti pod kojima je prekršaj učinjen, stepen krivice učinioca, lične prilike učinioca i držanje učinioca posle učinjenog prekršaja.

Ne može se uzeti u obzir kao otežavajuća okolnost ranije izrečena kazna ili zaštitna mera, ako je od dana pravosnažnosti presude do dana donošenja nove presude proteklo više od dve godine.

Pri odmeravanju visine novčane kazne uzeće se u obzir i imovno stanje učinioca.

Ublažavanje kazne

Član 40

Ako se prilikom odmeravanja kazne utvrdi da prekršajem nisu prouzrokovane teže posledice, a postoje olakšavajuće okolnosti koje ukazuju da se i blažom kaznom može postići svrha kažnjavanja, propisana kazna se izuzetno može ublažiti tako što se može izreći kazna ispod najmanje mere kazne koja je propisana za taj prekršaj, ali ne ispod najmanje zakonske mere te vrste kazne.

Naknada štete kao razlog obustave postupka

Član 41

Sud može obustaviti postupak protiv učinioca prekršaja za koji je propisana novčana kazna, ako je on dobrovoljno posle izvršenja prekršaja a pre pokretanja prekršajnog postupka otklonio protivpravno stanje ili nadoknadio štetu koju je izazvao prekršajem.

Sticaj prekršaja

Član 42

Ako je učinilac jednom radnjom ili sa više radnji učinio više prekršaja za koje mu se istovremeno sudi, prethodno će se utvrditi kazna za svaki od tih prekršaja, pa će se za sve te prekršaje izreći jedinstvena kazna.

Jedinstvena kazna će se izreći po sledećim pravilima:

1. ako je za sve prekršaje u sticaju utvrđena kazna zatvora, izreći će se jedinstvena kazna zatvora, koja ne može biti veća od devedeset dana;
2. ako je za sve prekršaje u sticaju utvrđena novčana kazna, izreći će se jedinstvena novčana kazna koja predstavlja zbir utvrđenih novčanih kazni, s tim što jedinstvena novčana kazna ne može biti veća od dvostrukog iznosa najveće novčane kazne predviđene ovim zakonom;
3. ako je za sve prekršaje u sticaju utvrđena kazna rada u javnom interesu, izreći će se jedinstvena kazna rada u javnom interesu koja ne može trajati duže od 240 časova;
4. ako je za prekršaje u sticaju utvrđena kazna zatvora, a za druge prekršaje novčana kazna, izreći će se jedna kazna zatvora i jedna novčana kazna po tač. 1. i 2. ovog stava;
5. ako su za prekršaje u sticaju utvrđeni kazneni poeni, izreći će se jedinstvena kazna koja odgovara zbiru svih pojedinačnih kaznenih poena, a koji ne može biti veći od 18 kaznenih poena.

Uračunavanje zadržavanja i pritvora u kaznu

Član 43

Vreme za koje je učinilac prekršaja zadržan pre donošenja presude uračunava se u izrečenu kaznu.

Ako je protiv lica osumnjičenog za krivično delo bio određen pritvor, a krivični postupak je pravosnažno okončan obustavom krivičnog postupka ili oslobađajućom odnosno odbijajućom presudom, osim zbog stvarne nenadležnosti suda, pa se za istu radnju u prekršajnom postupku utvrdi krivica učinioca, vreme provedeno u pritvoru uračunaće se u izrečenu kaznu za prekršaj.

Pritvor, odnosno zadržavanje koje je trajalo duže od dvanaest, a kraće od dvadesetčetiri časa računa se u jedan dan zatvora, odnosno 1.000,00 dinara novčane kazne.

Glava V OPOMENA

Član 44

Umesto novčane kazne za prekršaj može se izreći opomena ako postoje okolnosti koje u znatnoj meri umanjuju odgovornost učinioca, tako da se može očekivati da će se ubuduće kloniti vršenja prekršaja i bez izricanja kazne.

Opomena se može izreći i ako se prekršaj ogleda u neispunjavanju propisane obaveze ili je prekršajem nanescna šteta, a učinilac je posle pokretanja postupka, a pre donošenja presude ispunio propisanu obavezu, odnosno otklonio ili nadoknadio nanescnu štetu.

Glava VI ZAŠTITNE MERE

Svrha i propisivanje

Član 45

U okviru opšte svrhe prekršajnih sankcija (član 5. stav 2), svrha primene zaštitne mere je da otkloni uslove koji omogućavaju ili podstiču učinioca na izvršenje novog prekršaja.

Zaštitna mera može se propisati zakonom i uredbom.

Vrste zaštitnih mera

Član 46

Za prekršaje se mogu propisati sledeće zaštitne mere:

1. oduzimanje predmeta,

2. zabrana vršenja određenih delatnosti,
3. zabrana pravnom licu da vrši određene delatnosti,
4. zabrana odgovornom licu da vrši određene poslove,
5. zabrana upravljanja motornim vozilom,
6. obavezno lečenje alkoholičara i narkomana,
7. zabrana pristupa oštećenom, objektima ili mestu izvršenja prekršaja,
- 7a zabrana prisustvovanja određenim sportskim priredbama,
8. javno objavljivanje presude,
9. udaljenje stranaca sa teritorije Republike Srbije.

Zaštitne mere oduzimanja predmeta, obaveznog lečenja alkoholičara i narkomana, zabrana pristupa oštećenom, objektima ili mestu izvršenja prekršaja i udaljenje stranaca sa teritorije Republike Srbije mogu se izreći pod uslovima propisanim ovim zakonom i kad nisu predviđene propisom kojim je određen prekršaj.

Izricanje zaštitnih mera

Član 47

Kad postoje uslovi za izricanje zaštitnih mera predviđeni ovim ili drugim zakonom, učiniocu prekršaja može biti izrečena jedna ili više zaštitnih mera.

Zaštitne mere se izriču uz izrečenu kaznu ili opomenu.

Zaštitne mere se mogu izreći i kad prekršajna sankcija nije izrečena ako je takva mogućnost propisana.

Zaštitnu meru izriče sud.

Oduzimanje predmeta

Član 48

Predmeti koji su upotrebljeni ili su bili namenjeni za izvršenje prekršaja ili koji su nastali izvršenjem prekršaja mogu se privremeno ili trajno oduzeti ako su svojina učinioca prekršaja, odnosno ako njima raspolaže pravno lice učinilac prekršaja.

Predmeti iz stava 1. ovog člana mogu se oduzeti i kad nisu svojina učinioca prekršaja ili njima ne raspolaže pravno lice učinilac prekršaja, ako to zahtevaju interesi opšte bezbednosti, čuvanje života i zdravlja ljudi, sigurnost robnog prometa ili razlozi morala, kao i u drugim slučajevima predviđenim ovim zakonom.

Sud koji je doneo presudu odrediće u skladu sa posebnim propisima da li će se oduzeti predmeti uništiti, prodati ili predati zainteresovanom organu odnosno organizaciji.

Ako je učinilac samovoljno otuđio ili uništio predmete ili je na drugi način onemogućio njihovo oduzimanje, u presudi će se odrediti da plati novčani iznos koji odgovara vrednosti predmeta.

Propisom kojim se određuje prekršaj može se predvideti obavezno izricanje zaštitne mere oduzimanja predmeta.

Predmeti iz st. 1. i 2. ovog člana oduzeće se i kad se prekršajni postupak ne završi presudom kojom se okrivljeni oglašava krivim ako to zahtevaju interesi opšte bezbednosti ili razlozi morala ili ako je postupak prekinut iz razloga što učinilac prekršaja nije dostupan sudu, kao i u drugim slučajevima određenim posebnim zakonom. O tome se donosi posebno rešenje na koje okrivljeni ima pravo žalbe.

Oduzimanjem predmeta ne dira se u pravo trećih lica na naknadu štete od učinioca.

Zabrana vršenja određenih delatnosti

Član 49

Zabrana vršenja određenih delatnosti sastoji se u privremenoj zabrani preduzetniku ili drugom učiniocu prekršaja da vrši određenu privrednu ili drugu delatnost za koju se izdaje dozvola nadležnog organa ili koja se upisuje u odgovarajući registar.

Ako propisom kojim se određuje prekršaj nisu posebno predviđeni uslovi za izricanje zaštitne mere iz stava 1. ovog člana, mera se može izreći ako učinilac prekršaja delatnost zloupotrebi za izvršenje prekršaja ili ako se opravdano može očekivati da bi dalje vršenje te delatnosti bilo opasno po život ili zdravlje ljudi ili druge zakonom zaštićene interese.

Zabrana vršenja određene delatnosti može se izreći u trajanju od šest meseci do tri godine, računajući od pravosnažnosti presude.

Vreme provedeno na izdržavanju kazne zatvora ne uračunava se u trajanje izrečene mere.

Zabrana pravnom licu da vrši određene delatnosti

Član 50

Zabrana pravnom licu da vrši određene delatnosti sastoji se u zabrani proizvodnje određenih proizvoda ili vršenja određenih poslova u oblasti prometa robe, finansija i usluga, ili u zabrani vršenja drugih određenih poslova.

Ako propisom kojim se određuje prekršaj nisu posebno predviđeni uslovi za izricanje zaštitne mere, mera se može izreći ako bi dalje vršenje određene delatnosti bilo opasno po život ili zdravlje ljudi, štetno za privredno ili finansijsko poslovanje drugih pravnih lica ili za privredu u celini.

Zabrana pravnom licu da vrši određenu delatnost može se izreći u trajanju od šest meseci do tri godine, računajući od pravosnažnosti presude.

Zabrana odgovornom licu da vrši određene poslove

Član 51

Zabrana odgovornom licu da vrši određene poslove sastoji se u zabrani učiniocu prekršaja da vrši poslove koje je vršio u vreme izvršenja prekršaja ili rukovodeću dužnost u privrednom ili finansijskom poslovanju, ili određenu vrstu poslova, ili sve ili neke dužnosti vezane za raspolaganje, korišćenje, upravljanje ili rukovanje poverenom imovinom.

Ako propisom kojim se određuje prekršaj nije drugačije određeno, zabrana odgovornom licu da vrši određene poslove izriče se kad odgovorno lice zloupotrebi dužnost radi izvršenja prekršaja.

Zabrana odgovornom licu da vrši određene poslove može se izreći u trajanju od tri meseca do jedne godine, računajući od pravosnažnosti presude.

Vreme provedeno na izdržavanju kazne zatvora ne uračunava se u trajanje izrečene mere.

Zabrana upravljanja motornim vozilom

Član 52

Zabrana upravljanja motornim vozilom sastoji se u tome da se učiniocu zabrani upravljanje motornim vozilom.

Ako propisom kojim se određuje prekršaj nisu posebno predviđeni uslovi za izricanje zaštitne mere, mera se može izreći učiniocu prekršaja koji je učinio prekršaj protiv bezbednosti saobraćaja ili kad postoji opasnost da će ponovo učiniti prekršaj, odnosno čije ranije kršenje tih propisa pokazuje da je opasno da upravlja motornim vozilom.

Pri odlučivanju da li će se izreći ta mera uzeće se u obzir i to da li je učinilac vozač motornog vozila po zanimanju.

Zaštitna mera iz stava 1. ovog člana može se izreći u trajanju od trideset dana do jedne godine.

Vreme provedeno na izdržavanju kazne zatvora ne uračunava se u trajanje mere.

Obavezno lečenje alkoholičara i narkomana

Član 53

Obavezno lečenje alkoholičara i narkomana može se izreći licu koje je učinilo prekršaj usled zavisnosti od stalne upotrebe alkohola ili opojnih droga i kod koga postoji opasnost da će usled ove zavisnosti i dalje da čini prekršaje.

Pre izricanja mere iz stava 1. ovog člana, sud će pribaviti mišljenje veštaka odnosno nadležne zdravstvene organizacije.

Pri izricanju mere iz stava 1. ovog člana učiniocu prekršaja naložiće se obavezno lečenje u odgovarajućoj zdravstvenoj ili drugoj specijalizovanoj ustanovi. Ako učinilac prekršaja bez opravdanih razloga odbije lečenje, mera će se izvršiti prinudnim putem.

Zaštitna mera iz stava 1. ovog člana najduže može trajati do godine dana, a izvršenje izrečene mere obustaviće se i pre isteka vremena određenog u presudi ako zdravstvena organizacija ustanovi da je lečenje završeno.

Zabrana pristupa oštećenom, objektima ili mestu izvršenja prekršaja

Član 54

Zabrana pristupa oštećenom, objektima ili mestu izvršenja prekršaja izriče se radi sprečavanja učinioca da ponovi prekršaj ili da nastavi da ugrožava oštećenog.

Mera iz stava 1. ovog člana izriče se na pismeni predlog podnosioca zahteva za pokretanje prekršajnog postupka ili na usmeni zahtev oštećenog, istaknut pri saslušanju u prekršajnom postupku.

Odluka suda kojom je izrečena zabrana pristupa mora da sadrži: vremenski period u kom se izvršava, podatke o licima kojima učinilac ne sme pristupati, naznačenje objekata kojima ne sme pristupiti i u koje vreme, mesta ili lokacija u okviru kojih se učiniocu zabranjuje pristup.

Izrečena mera zabrane pristupa oštećenom uključuje i meru zabrane pristupa zajedničkom stanu ili domaćinstvu u periodu za koji važi zabrana.

Zaštitna mera zabrane pristupa može se izreći u trajanju do godine dana, računajući od pravosnažnosti presude.

O odluci suda kojom se izriče zabrana pristupa obaveštava se oštećeni, organ unutrašnjih poslova nadležan za izvršenje mere i Centar za socijalni rad, ukoliko se mera odnosi na zabranu učiniocu pristupa deci ili bračnom drugu.

Kršenje zabrane pristupa oštećenom, objektima ili mestu izvršenja prekršaja

Član 55

Kažnjeni kome je pravosnažnom presudom izrečena mera zabrane pristupa a koji pristupi oštećenom, objektima ili mestu izvršenja prekršaja tokom trajanja mere ili ostvari kontakt sa oštećenim na nedozvoljeni način ili u nedozvoljeno vreme, kazniće se novčanom kaznom do 30.000,00 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana.

Zabrana prisustvovanja određenim sportskim priredbama

Član 55a

Zabrana prisustvovanja određenim sportskim priredbama sastoji se u obavezi učinioca prekršaja da se neposredno pre početka vremena održavanja određenih sportskih priredbi lično javi službenom licu u područnoj policijskoj upravi, odnosno policijskoj stanici, na području na kojem se učinilac prekršaja zatekao i da boravi u njihovim prostorijama za vreme održavanja sportske priredbe.

Zaštitna mera iz stava 1. ovog člana može se izreći u trajanju od jedne do tri godine.

Vreme provedeno na izdržavanju kazne zatvora ne uračunava se u trajanje mere.

Kažnjeni kome je pravosnažnom presudom izrečena mera zabrane prisustvovanja određenim sportskim priredbama, a koji ne izvrši obavezu iz stava 1. ovog člana, kazniće se zatvorom od trideset do šezdeset dana.

Propisom kojim se određuje prekršaj može se predvideti obavezno izricanje zaštitne mere zabrane prisustvovanja određenim sportskim priredbama.

Javno objavljivanje presude

Član 56

Zaštitnu meru objavljivanja presude sud će izreći ako smatra da bi bilo korisno da se javnost upozna sa presudom, a naročito ako bi objavljivanje presude doprinelo da se otkloni opasnost po život ili zdravlje ljudi ili da se zaštiti sigurnost prometa roba i usluga ili privreda.

Prema značaju prekršaja sud odlučuje da li će se presuda objaviti preko štampe, radija ili televizije ili preko više navedenih sredstava informisanja, kao i da li će se obrazloženje presude objaviti u celini ili u izvodu, vodeći pri tom računa da način objavljivanja omogući obaveštenost svih u čijem interesu presudu treba objaviti.

Presuda se može objaviti u roku od najduže 30 dana od dana pravosnažnosti presude.

Propisom kojim se određuje prekršaj može se predvideti obavezno izricanje zaštitne mere javnog objavljivanja presude.

Troškovi javnog objavljivanja presude padaju na teret kažnjenog.

Udaljenje stranaca sa teritorije Republike Srbije

Član 57

Udaljenje stranaca sa teritorije Republike Srbije može se izreći strancu koji je učinio prekršaj zbog koga je nepoželjan njegov dalji boravak u zemlji.

Zaštitna mera iz stava 1. ovog člana može se izreći u trajanju od šest meseci do tri godine.

Trajanje izrečene mere teče od dana pravosnažnosti presude, s tim što se vreme provedeno na izdržavanju kazne zatvora ne uračunava u trajanje mere.

Posebnim zakonom mogu biti propisani uslovi pod kojima se može na određeno vreme odložiti izvršenje zaštitne mere iz stava 1. ovog člana.

Sticaj zaštitnih mera

Član 58

Ako je jednom presudom za više prekršaja utvrđeno više zaštitnih mera iste vrste, za koje je propisano da će se izreći u određenom trajanju, izreći će se jedinstvena zaštitna mera koja je jednaka zbiru trajanja pojedinačno utvrđenih zaštitnih mera, s tim da ona ne može preći najvišu zakonsku granicu trajanja te vrste zaštitne mere.

Glava VII

ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI PRIBAVLJENE PREKRŠAJEM

Osnov oduzimanja imovinske koristi

Član 59

Niko ne može zadržati imovinsku korist koja je pribavljena prekršajem.

Korist iz stava 1. ovog člana se oduzima presudom kojom su utvrđeni prekršaj i odgovornost za njega, pod uslovima koji su predviđeni ovim zakonom.

Način oduzimanja imovinske koristi

Član 60

Od učinioca prekršaja će se oduzeti novac, hartije od vrednosti, predmeti od vrednosti i svaka druga imovinska korist koja je pribavljena izvršenjem prekršaja. Ako takvo oduzimanje nije moguće, učinilac će se obavezati da plati novčani iznos koji odgovara pribavljenoj imovinskoj koristi.

Ako okrivljeni u određenom roku ne plati novčani iznos iz stava 1. ovog člana, naplata će se izvršiti prinudnim putem.

Imovinska korist pribavljena izvršenjem prekršaja može se oduzeti od lica na koje je prenesena bez naknade, ili uz naknadu koja ne odgovara stvarnoj vrednosti.

Oduzimanje imovinske koristi od drugog

Član 61

Ako je prekršajem pribavljena imovinska korist za drugo fizičko lice ili za pravno lice, ta će se korist oduzeti.

Zaštita oštećenog

Član 62

Ako je oštećenom u prekršajnom postupku dosuđen imovinsko-pravni zahtev, oduzimanje imovinske koristi izreći će se samo ukoliko ta korist prelazi dosuđeni imovinsko-pravni zahtev oštećenog.

Glava VIII ODREDBE O MALOLETNICIMA

Prekršajna odgovornost maloletnika

Član 63

Protiv maloletnika koji u vreme kada je učinio prekršaj nije navršio četrnaest godina (dete) ne može se voditi prekršajni postupak.

Na maloletnike koji su učinili prekršaj, starosti od navršenih četrnaest do navršenih osamnaest godina, primenjuju se odredbe ove glave, a ostale odredbe ovog zakona samo ako nisu u suprotnosti sa ovim odredbama.

Odgovornost roditelja, usvojitelja ili staratelja deteta i maloletnika

Član 64

Kada je dete učinilo prekršaj zbog propuštanja dužnog nadzora roditelja, usvojitelja, odnosno staratelja, a ova lica su bila u mogućnosti da takav nadzor vrše, roditelji, usvojitelj, odnosno staratelj deteta kazniće se za prekršaj kao da su ga sami učinili.

Zakonom se može propisati da će se za prekršaj kazniti i roditelji, usvojitelj, odnosno staratelj maloletnika starog od četrnaest do osamnaest godina koji je učinio prekršaj, ako je učinjeni prekršaj posledica propuštanja dužnog nadzora nad maloletnikom, a bili su u mogućnosti da takav nadzor vrše.

Prekršajne sankcije prema maloletnicima

Član 65

Maloletniku koji je u vreme izvršenja prekršaja navršio četrnaest, a nije navršio šesnaest godina (mlađi maloletnik) mogu se izreći samo vaspitne mere.

Maloletniku koji je u vreme izvršenja prekršaja navršio šesnaest godina, a nije navršio osamnaest godina (stariji maloletnik) može se izreći vaspitna mera ili kazna.

Zaštitna mera se može izreći maloletniku uz vaspitnu meru, ako je zbog prirode prekršaja to neophodno.

Samo sud može maloletniku izreći vaspitnu meru, novčanu kaznu, kaznu maloletničkog zatvora i zaštitnu meru.

Vrste vaspitnih mera

Član 66

Maloletnicima se mogu izreći sledeće vaspitne mere:

1. mere upozorenja i usmeravanja: ukor i posebne obaveze i
2. mere pojačanog nadzora.

Mere upozorenja i usmeravanja se izriču kad je takvim merama potrebno uticati na ličnost maloletnika i njegovo ponašanje i kada su one dovoljne da se postigne svrha ovih mera.

Mere pojačanog nadzora izriču se kad za vaspitavanje i razvoj maloletnika treba preduzeti trajnije vaspitne mere uz odgovarajući stručni nadzor i pomoć.

Ukor

Član 67

Ukor se izriče maloletniku prema kojem nije potrebno preduzeti trajnije vaspitne mere, a naročito kad se iz njegovog odnosa prema učinjenom prekršaju i njegove spremnosti da ubuduće ne čini prekršaje može zaključiti da će izrečenom vaspitnom merom biti postignuta svrha ove mere.

Pri izricanju ukora, maloletniku će se ukazati na društvenu neprihvatljivost njegovog postupka i ukoliko ponovo učini prekršaj, mogućnost izricanja i druge vaspitne mere.

Posebne obaveze

Član 68

Ukoliko sud oceni da je odgovarajućim zahtevima i zabranama, potrebno uticati na maloletnika i njegovo ponašanje, može maloletniku odrediti jednu ili više posebnih obaveza i to:

1. da se izvini oštećenom;
2. da u okviru svojih mogućnosti, popravi ili nadoknadi štetu koju je prouzrokovao;
3. da ne posećuje određena mesta i izbegava društvo određenih lica koja na njega negativno utiču;
4. da se podvrgne odvikavanju i lečenju od zavisnosti od alkohola, droga ili drugih opojnih sredstava i sredstava zavisnosti;
5. da se radi učenja ili provere znanja saobraćajnih propisa uputi u nadležnu ustanovu za osposobljavanje vozača;
6. da se, bez naknade, uključi u rad humanitarnih organizacija ili u poslove ekološkog, socijalnog ili lokalnog značaja;
7. da se uključi u rad sportskih i drugih sekcija u školi uz pedagoški nadzor nastavnika.

Obaveze iz stava 1. tač. 1. do 7. ovog člana, ne mogu trajati duže od šest meseci i ne smeju ometati maloletnikovo školovanje ili zaposlenje.

U okviru obaveze iz stava 1. tačka 2. ovog člana sud će odrediti visinu, oblike i način popravljivanja štete, pri čemu lični rad maloletnika može trajati najviše do 20 časova u periodu od mesec dana i mora biti tako raspoređen da ne smeta redovnom školovanju ili zaposlenju maloletnika.

Sud će prilikom izricanja posebnih obaveza upozoriti maloletnika da se zbog neispunjenja određenih obaveza, one mogu zameniti drugom obavezom ili vaspitnom merom.

Izvršenje posebnih obaveza sprovodi se uz nadzor Centra za socijalni rad koji o izvršavanju obaveza obaveštava sud.

Mere pojačanog nadzora

Član 69

Vaspitne mere pojačanog nadzora izriču se ako je potrebno da se prema maloletniku izvrši trajnija mera vaspitanja.

Meru pojačanog nadzora od strane roditelja, usvojitelja ili staratelja, sud će izreći ako su roditelji, usvojitelj ili staratelj propustili da vrše potrebnu brigu i nadzor nad maloletnikom, a u mogućnosti su da ovakav nadzor vrše i to se od njih s osnovom može očekivati.

Ako roditelji, usvojitelj ili staratelj ne mogu vršiti pojačani nadzor nad maloletnikom, maloletniku će se izreći pojačan nadzor organa starateljstva.

Mere pojačanog nadzora iz st. 2. i 3. ovog člana mogu trajati najmanje tri meseca a najduže jednu godinu.

Uslovi za izricanje vaspitnih mera

Član 70

Pri izricanju vaspitnih mera uzimaju se u obzir starost maloletnika, stepen njegovog duševnog razvoja, psihičke karakteristike i motivi zbog kojih je učinio prekršaj, dosadašnje vaspitanje, okolina i uslovi pod kojima je živeo, težina prekršaja, da li mu je već pre toga bila izrečena vaspitna mera, kao i sve ostale okolnosti koje utiču na izbor vaspitne mere kojom će se najbolje postići svrha vaspitanja.

Radi utvrđivanja okolnosti iz stava 1. ovog člana, sud mora saslušati roditelje i usvojitelja maloletnika, njegovog staratelja i druga lica koja mogu pružiti potrebne podatke.

Obustava izvršenja i izmena odluke o vaspitnoj meri

Član 71

Kad se posle donošenja odluke kojom je izrečena vaspitna mera pojave okolnosti kojih nije bilo u vreme donošenja odluke ili se za njih nije znalo, a one bi bile od uticaja na donošenje odluke, izvršenje izrečene mere može se obustaviti ili se izrečena mera može zameniti drugom vaspitnom merom.

Ponovno odlučivanje o vaspitnim merama

Član 72

Ako je od pravosnažnosti odluke kojom je izrečena neka od vaspitnih mera ili posebnih obaveza, proteklo više od šest meseci, a izvršenje nije započeto, sud će ponovo odlučiti o potrebi da se izvrši izrečena mera ili posebna obaveza. Pri tome može odlučiti da se ranije izrečena mera ili posebna obaveza, izvrši, ne izvrši ili da se zameni nekom drugom vaspitnom merom ili posebnom obavezom.

Sud je dužan da vodi posebnu evidenciju za svakog maloletnika kome je izrečena vaspitna mera.

Kažnjavanje starijih maloletnika

Član 73

Starijem maloletniku može se izreći kazna samo ako je u vreme kada je učinio prekršaj, prema svojoj duševnoj razvijenosti mogao shvatiti značaj svoje radnje i upravljati svojim postupcima i ako zbog težih posledica prekršaja ili većeg stepena prekršajne odgovornosti ne bi bilo opravdano primeniti vaspitnu meru.

Kazna maloletničkog zatvora starijem maloletniku može se izreći izuzetno, pri čemu se mora imati u vidu priroda prekršaja, lične osobine i ponašanje maloletnika.

Kazna maloletničkog zatvora koja se izrekne starijem maloletniku ne može biti duža od petnaest dana, niti se novčana kazna može zameniti zatvorom u trajanju dužem od petnaest dana.

Izricanje vaspitne mere ili kazne za prekršaje u sticaju

Član 74

Ako je maloletnik učinio više prekršaja u sticaju, sud će pri izboru vaspitnih mera jedinstveno ceniti sve prekršaje i izreći samo jednu meru.

Ako sud za neki od prekršaja utvrdi kaznu, a za druge prekršaje vaspitne mere, izreći će samo kaznu.

Tako će postupiti i ako se posle izrečene vaspitne mere odnosno kazne utvrdi da je maloletnik pre ili posle njenog izricanja učinio prekršaj.

Dejstvo punoletnosti

Član 75

Ako je maloletnik postao punoletan pre donošenja odluke sud neće izreći vaspitnu meru.

Ako je maloletnik postao punoletan posle donošenja odluke kojim je bila izrečena vaspitna mera, sud će rešenjem obustaviti izvršenje te mere.

Glava IX ZASTARELOST

Zastarelost pokretanja i vođenja prekršajnog postupka

Član 76

Prekršajni postupak ne može se pokrenuti ako protekne jedna godina od dana kada je prekršaj učinjen.

Zastarevanje prekršajnog gonjenja ne teče za vreme za koje se gonjenje ne može preduzeti po zakonu.

Zastarevanje se prekida svakom procesnom radnjom nadležnog organa koja se preduzima radi gonjenja učinioaca prekršaja.

Posle svakog prekida zastarevanje počinje ponovo da teče.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, za prekršaje iz oblasti carinskog, spoljnotrgovinskog, deviznog poslovanja, javnih prihoda i finansija, prometa roba i usluga, životne sredine i vazdušnog saobraćaja može se posebnim zakonom propisati duži rok zastarelosti gonjenja.

Rok iz stava 5. ovog člana ne može biti duži od pet godina.

Prekršajno gonjenje zastareva u svakom slučaju kad protekne dva puta onoliko vremena koliko se po zakonu traži za zastarelost gonjenja.

Zastarelost izvršenja kazne i zaštitne mere

Član 77

Izrečena kazna i zaštitna mera ne mogu se izvršiti ako je od dana pravosnažnosti presude protekla jedna godina.

Zastarevanje izvršenja kazne i zaštitne mere počinje od dana pravosnažnosti presude kojom je izrečena kazna odnosno zaštitna mera.

Zastarevanje izvršenja kazne i zaštitne mere ne teče za vreme za koje se izvršenje ne može preduzeti po zakonu.

Zastarevanje se prekida svakom procesnom radnjom nadležnog organa koja se preduzima radi izvršenja kazne, odnosno zaštitne mere.

Posle svakog prekida zastarevanje počinje ponovo da teče.

Izvršenje kazne odnosno zaštitne mere zastareva u svakom slučaju kad protekne dva puta onoliko vremena koliko se po zakonu traži za izvršenje kazne, odnosno zaštitne mere.

Deo drugi PREKRŠAJNI POSTUPAK

Glava X OSNOVNA NAČELA POSTUPKA

Načelo zakonitosti

Član 78

Ovaj zakon utvrđuje pravila kojima se osigurava da niko nevin ne bude kažnjen, a da se odgovornom učiniocu prekršaja izrekne prekršajna sankcija pod uslovima koje predviđa ovaj zakon i na osnovu zakonito sprovedenog postupka.

Zakonitost u izricanju prekršajnih sankcija

Član 79

Učiniocu prekršaja kaznu ili drugu sankciju može izreći samo nadležni sud i organ državne uprave (u daljem tekstu: organ uprave) koji vodi prekršajni postupak po ovom zakonu.

Optužno načelo

Član 80

Prekršajni postupak pokreće se i vodi na osnovu zahteva ovlašćenog organa ili oštećenog.

Utvrđivanje istine

Član 81

Sud je dužan da istinito i potpuno utvrdi činjenice koje su važne za donošenje zakonite odluke i da sa jednakom pažnjom ispita i utvrdi kako činjenice koje terete okrivljenog tako i one koje mu idu u korist.

Pomoć neukoj stranci

Član 82

Sud je dužan da se stara da neznanje ili neukost stranaka ne bude na štetu njihovih prava.

Ekonomičnost prekršajnog postupka

Član 83

Sud je dužan da postupak sprovede bez odugovlačenja, ali tako da to ne bude na štetu donošenja pravilne i zakonite odluke.

Slobodna ocena dokaza

Član 84

Sud ocenjuje dokaze po svom slobodnom uverenju.

Koje će činjenice uzeti kao dokazane, sud odlučuje na osnovu savesne i brižljive ocene svakog dokaza posebno, svih dokaza zajedno i na osnovu rezultata celokupnog postupka.

Pravo na odbranu

Član 85

Pre donošenja odluke, okrivljenom se mora dati mogućnost da se izjasni o činjenicama i dokazima koji ga terete i da iznese sve činjenice i dokaze koji mu idu u korist, osim u slučajevima predviđenim zakonom.

U prekršajnom postupku okrivljeni mora već na prvom ispitivanju biti obavješten o prekršaju za koji se tereti i o osnovama optužbe, osim ako se postupak na osnovu ovog zakona ne sprovodi bez ispitivanja okrivljenog.

Ako uredno pozvani okrivljeni ne dođe i ne opravda izostanak ili u određenom roku ne da pismenu odbranu, a njegovo ispitivanje nije nužno za utvrđivanje činjenica koje su od važnosti za donošenje zakonite odluke, presuda se može doneti i bez ispitivanja okrivljenog.

Okrivljeni ima pravo da se brani sam ili uz stručnu pomoć branioca koga sam izabere. Sud je dužan da prilikom prvog ispitivanja okrivljenog pouči o pravu na branioca.

Upotreba jezika u prekršajnom postupku

Član 86

Prekršajni postupak se vodi u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje službena upotreba jezika i pisama.

Okrivljeni, svedoci i druga lica koja učestvuju u prekršajnom postupku imaju pravo da pri izvođenju pojedinih radnji u postupku ili na usmenom pretresu upotrebljavaju svoj jezik.

Ako se radnja u prekršajnom postupku odnosno usmeni pretres ne vodi na jeziku tog lica, obezbediće se usmeno prevođenje onoga što to lice ili drugi iznosi, kao i isprava i drugog pismenog dokaznog materijala.

O pravu na prevođenje poučiće se lice iz stava 2. ovoga člana, koje se može odreći tog prava ako zna jezik na kome se vodi prekršajni postupak. U zapisniku će se zabeležiti da je data pouka i izjava učesnika.

Prevođenje obavlja tumač koga odredi sud koji vodi prekršajni postupak.

Dvostепенost prekršajnog postupka

Član 87

Protiv odluka nadležnih organa donetih u prvom stepenu može se izjaviti žalba ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Presuda doneta u prekršajnom postupku postaje pravosnažna danom donošenja presude Višeg prekršajnog suda, a rešenje organa uprave danom donošenja presude mesno nadležnog prekršajnog suda.

Zabrana preinačenja na gore

Član 88

Ako je žalba izjavljena samo u korist okrivljenog, presuda se u delu koji se odnosi na izrečenu sankciju ne može izmeniti na njegovu štetu, niti se u ponovljenom postupku može doneti nepovoljnija presuda za okrivljenog.

Naknada štete neopravdano zadržanom ili kažnjenom licu

Član 89

Lice koje je neopravdano kažnjeno za prekršaj ili je bez osnova zadržano ima pravo na naknadu štete koja mu je time pričinjena, kao i druga prava utvrđena zakonom.

Po zahtevu lica iz stava 1. ovog člana, ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa, sprovodi postupak radi postizanja sporazuma o postojanju, vrsti i visini naknade.

Pravna pomoć

Član 90

Sudovi i organi uprave koji vode prekršajni postupak, dužni su jedni drugima i drugim sudovima pružati pravnu pomoć u poslovima iz svoje nadležnosti.

Organi unutrašnjih poslova i drugi organi uprave dužni su sudovima i drugim organima uprave koji vode prekršajni postupak, pružati pravnu pomoć i izvršavati njihove naloge u poslovima iz svoje nadležnosti.

Sudovi su dužni da pružaju pravnu pomoć državnim i drugim organima dostavljanjem spisa, isprava i drugih podataka, ako se time ne ometa tok prekršajnog postupka.

Glava XI

ORGANI NADLEŽNI ZA VOĐENJE POSTUPKA

Nadležnost sudova

Član 91

Prekršajni postupak u prvom stepenu vode prekršajni sudovi, ukoliko za vođenje prekršajnog postupka nisu nadležni organi uprave.

Prekršajni postupak u drugom stepenu, po žalbama na presude prekršajnih sudova vodi Viši prekršajni sud, a prekršajni postupak po žalbama na rešenja organa uprave vodi mesno nadležan prekršajni sud.

Viši prekršajni sud odlučuje o žalbama na odluke suda, o sukobu i prenošenju mesne nadležnosti sudova i vrši druge poslove određene zakonom.

Viši prekršajni sud pregleda i prati rad sudova, pribavlja od sudova podatke i izveštaje potrebne za praćenje prekršajne prakse, primenu zakona i drugih propisa, praćenje i proučavanje društvenih odnosa i pojava i podatke o drugim pitanjima od interesa za ostvarivanje njihove funkcije.

Član 92

Javnost rada suda obezbeđuje se pre svega: javnim održavanjem pretresa, objavljivanjem odluka, davanjem obaveštenja zainteresovanim licima o toku prekršajnog postupka, upoznavanjem javnosti o svom radu putem sredstava javnog informisanja.

Radi očuvanja tajne, zaštite morala, interesa maloletnika ili zaštite drugih posebnih interesa društvene zajednice, može se isključiti javnost rada u svim ili samo u pojedinim fazama prekršajnog postupka.

Sastav suda

Član 93

Sudija prekršajnog suda sudi i odlučuje kao sudija pojedinac.

Prekršajni sud sudi u veću sastavljenom od troje sudija kada odlučuje o žalbama na odluke organa uprave.

Viši prekršajni sud sudi i odlučuje u veću sastavljenom od troje sudija.

Opšta mesna nadležnost

Član 94

Za vođenje prekršajnog postupka u prvom stepenu mesno je nadležan sud na čijem području je prekršaj učinjen ili pokušan.

Sud koji je mesno nadležan za vođenje prekršajnog postupka protiv pravnog lica nadležan je i za vođenje prekršajnog postupka protiv odgovornog lica u pravnom licu.

Ako je prekršaj učinjen na domaćem brodu ili domaćem vazduhoplovu, za vođenje prekršajnog postupka u prvom stepenu mesno je nadležan sud na čijem se području nalazi domaća luka ili vazduhoplovno pristanište u kome se završava putovanje učinioca prekršaja, a ako je učinilac prekršaja član posade, nadležan je sud na čijem se području nalazi matična luka broda odnosno matično pristanište vazduhoplova.

Ako je prekršaj izvršen ili pokušan na području više prekršajnih sudova, nadležan je onaj sud koji je prvi započeo postupak, a ako postupak još nije započet, sud kome je pre podnet zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

Supsidijarna mesna nadležnost

Član 95

Ako nije poznato mesto izvršenja prekršaja, mesno je nadležan sud na čijem području okrivljeni ima prebivalište ili boravište, odnosno sedište okrivljenog pravnog lica ukoliko se važnost propisa kojim je prekršaj određen prostire i na području na kome se nalazi njegovo prebivalište ili boravište, odnosno sedište okrivljenog pravnog lica.

Ako nisu poznati ni mesto izvršenja prekršaja ni prebivalište ili boravište okrivljenog, nadležan je sud na čijem se području okrivljeni pronađe odnosno uhvati ili se sam prijavi.

Kumulacija mesne nadležnosti

Član 96

Ako je isto lice okrivljeno za više prekršaja pa su za vođenje prekršajnog postupka nadležna dva ili više sudova, nadležan je onaj sud koji je po zahtevu ovlašćenog organa prvi započeo postupak, a ako postupak još nije započet nadležan je sud kome je prvo podnesen zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

Spajanje i razdvajanje prekršajnog postupka

Član 97

Sud koji je nadležan za vođenje prekršajnog postupka protiv učinioca prekršaja nadležan je i za vođenje postupka protiv saučesnika.

Za saizvršioca nadležan je, po pravilu sud, koji je kao nadležan za jednog od njih, prvi započeo postupak.

Protiv učinioca prekršaja i saučesnika sprovede se, po pravilu, jedinstven prekršajni postupak i doneti jedna presuda, a ako je to celishodno, postupak protiv pojedinih saučesnika može se razdvojiti. U tom slučaju će se doneti posebna presuda.

Postupak protiv pravnog lica i odgovornog lica

Član 98

Protiv pravnog lica i odgovornog lica u pravnom licu vodi se jedinstven prekršajni postupak, osim ako postoje zakonski razlozi da se vodi postupak samo protiv jednog od njih.

Ako se protiv odgovornog lica u pravnom licu ne može pokrenuti postupak, postupak će se pokrenuti i sprovesti samo protiv pravnog lica.

Ako je pravno lice prestalo da postoji ili postoje druge pravne smetnje za vođenje postupka, postupak će se pokrenuti i sprovesti samo protiv odgovornog lica u pravnom licu.

Prenošenje mesne nadležnosti

Član 99

Kad je nadležni sud iz pravnih ili stvarnih razloga sprečen da postupa u određenom predmetu, dužan je da o tome izvesti Viši prekršajni sud koji će odrediti drugi stvarno nadležan sud.

Protiv rešenja iz stava 1. ovog člana nije dozvoljena žalba.

Postupanje u slučaju nenadležnosti

Član 100

Sud je dužan da po službenoj dužnosti pazi na svoju stvarnu i mesnu nadležnost i čim primeti da nije nadležan, rešenjem se oglašava nenadležnim i bez odlaganja dostavlja predmet nadležnom sudu ili drugom nadležnom organu.

Ako sud kome je predmet dostavljen kao nadležnom smatra da je nadležan sud koji mu je predmet dostavio, pokrenuće postupak za rešavanje sukoba nadležnosti.

Rešavanje sukoba nadležnosti

Član 101

O sukobu nadležnosti između sudova rešava Viši prekršajni sud.

Dok se ne reši sukob nadležnosti između sudova, svaki od njih dužan je da preduzima one radnje u postupku za koje postoji opasnost od odlaganja.

Protiv rešenja kojim je odlučeno o sukobu nadležnosti nije dozvoljena žalba.

Sukob nadležnosti između sudova i drugih organa nadležnih za vođenje prekršajnog postupka rešava Ustavni sud Srbije.

Sukob nadležnosti između organa uprave koji vode prekršajni postupak, rešava se po opštim pravilima za sukob nadležnosti organa uprave.

Glava XII IZUZEĆE

Osnovi za izuzeće

Član 102

Sudija koji učestvuje u prekršajnom postupku izuzeće se:

1. ako je oštećen prekršajem;
2. ako mu je okrivljeni, branilac okrivljenog, predstavnik okrivljenog pravnog lica, podnosilac zahteva za pokretanje prekršajnog postupka, oštećeni ili njegov zakonski zastupnik odnosno punomoćnik, bračni drug ili srodnik po krvi u pravoj liniji do bilo kog stepena srodstva, u pobočnoj liniji do četvrtog stepena, a po tazbinskom srodstvu do drugog stepena;
3. ako je sa okrivljenim, predstavnikom okrivljenog pravnog lica, braniocem okrivljenog, službenim licem koje je u ime ovlašćenog organa podnelo zahtev za pokretanje prekršajnog postupka ili oštećenim u odnosu staratelja, staranika, usvojitelja, usvojenika, hranitelja ili hranjenika;
4. ako je u istom predmetu kao službeno lice u ime ovlašćenog organa podneo zahtev za pokretanje prekršajnog postupka ili je učestvovao kao predstavnik okrivljenog pravnog lica,

branilac okrivljenog, zakonski zastupnik ili punomoćnik oštećenog, ili je saslušan kao svedok ili kao veštak;

5. ako je u istom predmetu učestvovao u donošenju prvostepene presude;

6. ako postoje okolnosti koje izazivaju sumnju u njegovu nepristrasnost.

Dužnost sudije kad postoje razlozi za izuzeće

Član 103

Sudija koji učestvuje u prekršajnom postupku, čim sazna da postoji koji od razloga za izuzeće iz člana 102. stava 1. tač. 1-5. ovog zakona, dužan je da prekine svaki rad na tom predmetu i da o tome obavesti predsednika suda, koji će odrediti drugog sudiju. Ako se radi o izuzeću predsednika suda, on će odrediti sebi zamenika između sudija tog suda.

Ako je predsednik suda istovremeno i jedini sudija u tom sudu ili ako iz drugih razloga ne može da sebi odredi zamenika iz istog suda zatražiće od predsednika Višeg prekršajnog suda da delegira drugog sudiju.

Ako sudija smatra da postoje druge okolnosti koje opravdavaju njegovo izuzeće (član 102. stav 1. tačka 6. ovog zakona), obavestiće o tome predsednika prekršajnog suda, a ako se radi o slučaju iz stava 2. ovog člana, predsednika Višeg prekršajnog suda.

Podnošenje zahteva za izuzeće

Član 104

Izuzeće sudije zbog postojanja nekog od razloga za izuzeće iz člana 102. ovog zakona mogu tražiti okrivljeni i ovlašćeni podnosilac zahteva za pokretanje prekršajnog postupka (u daljem tekstu: stranke).

Zahtev za izuzeće sudije, stranke mogu podneti do donošenja presude, odnosno rešenja.

Zahtev za izuzeće predsednika i sudija Višeg prekršajnog suda stranka može podneti u žalbi na prvostepenu presudu.

Stranka može tražiti izuzeće samo poimenično određenog sudije koji u predmetu postupa.

Stranka je dužna da u zahtevu navede okolnosti zbog kojih smatra da postoji neki od zakonskih osnova za izuzeće.

Postupanje u slučaju podnetog zahteva za izuzeće

Član 105

Kad sudija koji je učestvovao u prekršajnom postupku sazna da je podnet zahtev za njegovo izuzeće, dužan je da odmah obustavi svaki rad na predmetu, a ako se radi o izuzeću iz člana 102. stava 1. tačke 6. ovog zakona, može do donošenja rešenja o izuzeću preduzimati samo one radnje za koje postoji opasnost od odlaganja.

Izuzeće drugih učesnika u postupku

Član 106

Odredbe o izuzeću sudija shodno će se primenjivati i na službeno lice koje vodi prekršajni postupak u organu uprave, zapisničare, tumače i veštake.

Odlučivanje o zahtevu za izuzeće

Član 107

O zahtevu za izuzeće sudije odlučuje predsednik suda.

Ako se traži izuzeće predsednika suda, rešenje o izuzeću donosi predsednik Višeg prekršajnog suda.

Ako se traži izuzeće sudije Višeg prekršajnog suda, rešenje o izuzeću donosi predsednik istog suda.

Ako se traži izuzeće predsednika Višeg prekršajnog suda, rešenje o izuzeću donosi Vrhovni kasacioni sud.

O izuzeću zapisničara, tumača i veštaka odlučuje sudija koji vodi prekršajni postupak.

Pre donošenja rešenja o izuzeću pribaviće se izjava od lica čije se izuzeće traži, a po potrebi sprovede se i druge radnje.

Protiv rešenja kojim se zahtev za izuzeće usvaja nije dozvoljena žalba, a rešenje kojim se izuzeće odbija može se pobijati samo žalbom protiv presude.

Glava XIII OKRIVLJENI

Okrivljeni i njegova prava

Član 108

Okrivljeni je lice protiv koga se vodi prekršajni postupak.

Okrivljeni ima pravo da podnosi dokaze, stavlja predloge i koristi pravna sredstva predviđena ovim zakonom.

Za okrivljenog koji nije poslovno sposoban radnje u postupku preuzima zakonski zastupnik.

Okrivljeni ima pravo da se brani sam ili uz stručnu pomoć branioca.

Branilac okrivljenog

Član 109

Okrivljeni može uzeti za branioca advokata, a njega može, u skladu sa zakonom, zameniti advokatski pripravnik.

Branioca okrivljenom mogu uzeti i njegov zakonski zastupnik, bračni drug, srodnik po krvi u pravoj liniji, usvojitelj, usvojenik, brat, sestra i hranitelj okrivljenog, kao i lice sa kojim okrivljeni živi u vanbračnoj zajednici.

Branilac je ovlašćen da u korist okrivljenog preuzima sve radnje koje može preduzeti okrivljeni.

Branilac je dužan da podnese punomoćje sudu, odnosno organu uprave pred kojim se vodi postupak. Okrivljeni može dati braniocu i usmeno punomoćje na zapisnik kod suda, odnosno organa uprave pred kojim se vodi prekršajni postupak.

Prava i dužnosti branioca prestaju kad okrivljeni opozove punomoćje.

Okrivljeno pravno lice

Član 110

Za okrivljeno pravno lice u prekršajnom postupku učestvuje njegov predstavnik, koji je ovlašćen da preuzima sve radnje koje može da preuzima sam okrivljeni.

Predstavnik okrivljenog pravnog lica

Član 111

Predstavnik okrivljenog pravnog lica je lice ovlašćeno da to pravno lice predstavlja ili zastupa na osnovu zakona ili drugog akta pravnog lica.

Poslodavac može za predstavnika pravnog lica odrediti drugo lice iz reda svojih članova ili drugog radnika u tom pravnom licu.

Predstavnik okrivljenog pravnog lica iz st. 1. i 2. ovog člana mora da ima pismeno ovlašćenje organa koji ga je odredio za predstavnika.

Predstavnik okrivljenog pravnog lica može biti samo jedno lice.

Predstavnik okrivljenog stranog pravnog lica

Član 112

Predstavnik okrivljenog stranog pravnog lica je lice koje upravlja predstavništvom ili drugom poslovnom jedinicom tog pravnog lica u Republici Srbiji, ukoliko za predstavnika pravnog lica ne bude određeno drugo lice.

Lica koja ne mogu biti predstavnici pravnog lica

Član 113

Predstavnik pravnog lica ne može biti lice koje je u istoj stvari svedok.

Predstavnik pravnog lica ne može biti odgovorno lice protiv koga se vodi postupak za isti prekršaj, koje ističe da je postupalo na osnovu naređenja drugog odgovornog lica ili organa upravljanja.

U slučajevima iz st. 1. i 2. ovog člana sud je dužan da pozove pravno lice da u roku od osam dana odredi drugog predstavnika.

Kažnjavanje za neodređivanje predstavnika

Član 114

Ako okrivljeno pravno lice na poziv suda ne odredi svog predstavnika ili u roku iz člana 113. stav 3. ne odredi drugog predstavnika kazniće se novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 dinara. Ako i posle izricanja te kazne pravno lice ne odredi svog predstavnika, za svako dalje neodazivanje pozivu kazniće se novčanom kaznom od 50.000,00 do 100.000,00 dinara.

Pravo na branioca

Član 115

Pravno lice i odgovorno lice u tom pravnom licu koja imaju status okrivljenih u istoj stvari mogu imati svaki svog branioca ili zajedničkog branioca.

Glava XIV OŠTEĆENI

Član 116

Oštećeni u smislu ovog zakona je lice čije je kakvo lično ili imovinsko pravo povređeno ili ugroženo prekršajem.

Oštećeni koji je navršio šesnaest godina može sam podneti zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

Oštećeni ima pravo da sam ili preko svog zakonskog zastupnika ili punomoćnika:

1. podnosi i zastupa zahtev za pokretanje prekršajnog postupka,
2. podnosi dokaze, stavlja predloge i ističe imovinsko-pravni zahtev za naknadu štete ili povraćaj stvari,
3. izjavljuje žalbu na presudu odnosno rešenje doneto povodom njegovog zahteva za pokretanje prekršajnog postupka.

Glava XV JAVNI TUŽILAC I DRUGI ORGANI OVLAŠĆENI NA POKRETANJE POSTUPKA

Javni tužilac kao stranka u postupku

Član 117

Javni tužilac je stranka u prekršajnom postupku.

Javni tužilac:

1. preduzima mere radi otkrivanja, pronalaženja i pribavljanja potrebnih dokaza za gonjenje učinilaca prekršaja i uspešno vođenje prekršajnog postupka pred sudom ili nadležnim organom uprave,

2. podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, žalbu ili vanredna pravna sredstva protiv odluka suda odnosno nadležnog organa uprave,

3. preduzima druge radnje na koje je ovlašćen ovim zakonom i posebnim propisima.

Javni tužilac je stvarno nadležan da postupa u prekršajnom postupku ukoliko je podneo zahtev za pokretanje prekršajnog postupka. Ako je javni tužilac prvi podneo zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, postupak će se voditi po njegovom zahtevu, a nastaviti po zahtevu oštećenog ili drugog organa nadležnog za pokretanje postupka ako javni tužilac odustane od zahteva.

Ako odustane od zahteva za pokretanje prekršajnog postupka, javni tužilac je dužan da u roku od osam dana od dana odustajanja od zahteva, obavesti oštećenog ili drugo lice ovlašćeno za pokretanje postupka da bi nastavili postupak.

Ako je oštećeni ili drugi ovlašćeni organ za pokretanje prekršajnog postupka već podneo zahtev za pokretanje postupka, postupak će se nastaviti po tom zahtevu.

Drugi organ nadležan za pokretanje postupka

Član 118

Kada je prema ovom zakonu za podnošenje zahteva za pokretanje prekršajnog postupka nadležan drugi organ, on ima sva prava koja ima i javni tužilac kao stranka u postupku, osim onih koja javnom tužiocu, kao državnom organu, pripadaju po posebnom zakonu.

Glava XVI PODNESCI I ZAPISNICI

Podnesci

Član 119

Zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, predlozi, pravni lekovi i druge izjave i saopštenja (u daljem tekstu: podnesci) podnose se pismeno ili se daju usmeno na zapisnik.

Pismeni podnesci se predaju neposredno ili se šalju poštom. Kratka i hitna obaveštenja mogu se dati telefaksom, teleksom, telefonom, elektronskom poštom ili na drugi odgovarajući način. Službenik koji je primio telefonski ili na drugi način, obaveštenje koje nije u pisanom obliku, načiniće o tome zabeležku i priložiti je u spis predmeta.

Podnesci iz stava 1. ovog člana moraju biti razumljivi i sadržati sve što je potrebno da bi se po njima moglo postupiti.

Ako je podnesak nerazumljiv ili ne sadrži sve što je potrebno da bi se po njemu moglo postupiti, sudija koji vodi prekršajni postupak naložiće podnosiocu podneska da u određenom roku, a najkasnije u roku od petnaest dana, podnesak ispravi odnosno dopuni, a ako to ne učini, podnesak će se odbaciti kao neuredan.

Sastavljanje zapisnika

Član 120

O svakoj radnji preduzetoj u toku prekršajnog postupka sastaviće se zapisnik istovremeno kad se radnja vrši, a ako to nije moguće, neposredno posle toga.

Zapisnik piše zapisničar. Samo kad se pretresaju stan ili lice, ili se radnja preduzima van službenih prostorija prekršajnog suda, a zapisničar se ne može obezbediti, zapisnik može pisati lice koje preduzima radnju.

Kad zapisnik piše zapisničar, zapisnik se sastavlja na taj način što lice koje preduzima radnju glasno govori zapisničaru šta će uneti u zapisnik.

Licu koje se ispituje, odnosno saslušava može se dozvoliti da samo diktira odgovore u zapisnik. U slučaju zloupotrebe, to pravo mu se može uskratiti.

Sadržina zapisnika

Član 121

U zapisnik se unose naziv suda, mesto gde se vrši radnja, dan i čas kad je radnja započeta i završena, lična imena prisutnih lica i u kom svojstvu prisustvuju, kao i naznačenje prekršajnog predmeta po kom se radnja preduzima.

Zapisnik treba da sadrži bitne podatke o toku i sadržini preduzete radnje. U zapisnik se u obliku pripovedanja ubeležava samo bitna sadržina datih iskaza i izjava. Pitanja se unose u zapisnik samo ako je potrebno da se razume odgovor.

Ako je potrebno, u zapisnik će se doslovno uneti pitanje koje je postavljeno i odgovor koji je dat. Ako su prilikom preduzimanja radnje oduzeti predmeti ili spisi, to će se naznačiti u zapisniku, a oduzete stvari će se priključiti zapisniku ili će se navesti gde se nalaze.

U zapisnik će se uneti izjava okrivljenog da li ima predloga za izvođenje drugih dokaza.

Prilikom preduzimanja radnji kao što su uviđaj, pretresanje stana ili lica, ili prepoznavanje lica ili predmeta, u zapisnik će se uneti i podaci koji su važni s obzirom na prirodu takve radnje ili za utvrđivanje istovetnosti pojedinih predmeta (opis mera i veličina predmeta ili tragova, stavljanje oznake na predmete i dr.), a ako su napravljene skice, crteži, planovi, fotografije, filmski snimci i slično, to će se navesti u zapisniku i priključiti zapisniku.

Urednost zapisnika

Član 122

Zapisnik se mora voditi uredno. U njemu se ne sme ništa izbrisati, dodati ili menjati. Precrtana mesta moraju ostati čitka.

Sva preinačenja, ispravke i dodaci unose se na kraju zapisnika i moraju ih overiti lica koja potpisuju zapisnik.

Čitanje zapisnika

Član 123

Ispitano odnosno saslušano lice, lica koja obavezno prisustvuju radnjama u prekršajnom postupku, kao i okrivljeni, branilac i oštećeni ako su prisutni imaju pravo da pročitaju zapisnik ili da zahtevaju da im se pročita. Na to je dužan da ih upozori sudija koji preduzima radnju, a u zapisniku će se naznačiti da li je upozorenje učinjeno i da li je zapisnik pročitao. Zapisnik će se uvek pročitati ako nije bilo zapisničara, i to će se naznačiti u zapisniku.

Potpisivanje zapisnika

Član 124

Zapisnik potpisuje ispitano odnosno saslušano lice. Ako se zapisnik sastoji od više stranica, ispitano odnosno saslušano lice potpisuje svaku stranicu.

Na kraju zapisnika potpisaće se tumač ako ga je bilo, a pri pretresanju i lice koje se pretresa ili čiji se stan pretresa, kao i svedoci koji su prisustvovali pretresanju.

Ako zapisničar ne piše zapisnik, zapisnik potpisuju lica koja prisustvuju radnji. Ako takvih lica nema ili nisu u stanju da shvate sadržinu zapisnika, zapisnik potpisuju dva svedoka.

Nepismeno lice umesto potpisa stavlja otisak kažiprsta desne ruke, a zapisničar će ispod otiska potpisati njegovo ime i prezime. Ako se usled nemogućnosti da se stavi otisak kažiprsta desne ruke stavlja otisak nekog drugog prsta ili otisak prsta leve ruke, u zapisniku će se naznačiti sa kojeg je prsta i sa koje ruke uzet otisak.

Ako ispitano odnosno saslušano lice nema obe ruke pročitaoće zapisnik, a ako je nepismeno zapisnik će mu se pročitati, i to će se zabeležiti u zapisniku.

Ako ispitano odnosno saslušano lice odbije da potpiše zapisnik ili da stavi otisak prsta, zabeležiće se to u zapisnik i navešće se razlog odbijanja.

Ako se radnja nije mogla obaviti bez prekida, u zapisniku će se naznačiti dan i čas kad je nastao prekid, kao i dan i čas kada se radnja nastavlja.

Ako je bilo prigovora na sadržinu zapisnika, navešće se u zapisniku i ti prigovori.

Zapisnik na kraju potpisuju sudija i zapisničar.

Zapisnik o većanju i glasanju

Član 125

O većanju i glasanju pred Višim prekršajnim sudom sastavlja se poseban zapisnik.

Zapisnik o većanju i glasanju sadrži tok glasanja i odluku koja je doneta.

Zapisnik potpisuju svi članovi veća i zapisničar.

Odvojena mišljenja priključiće se zapisniku o većanju i glasanju ako nisu unesena u sam zapisnik.

Zapisnik o većanju i glasanju zatvara se u poseban omot. Ovaj zapisnik može razgledati samo viši sud kad rešava o pravnom leku i u tom slučaju dužan je da zapisnik ponovo zatvori u poseban omot i da na omotu naznači da je razgledao zapisnik.

Glava XVII ROKOVI I VRAĆANJE U PREDAŠNJE STANJE

Rokovi

Član 126

Rokovi predviđeni ovim zakonom ne mogu se produžiti, osim kad je to zakonom izričito dozvoljeno.

Kad je izjava vezana za rok, smatra se da je data u roku ako je pre nego što rok istekne predata onom ko je ovlašćen da je primi.

Kad je izjava upućena preko pošte preporučenom pošiljkom ili telegrafskim putem, dan predaje pošti smatra se danom predaje onome kome je upućeno.

Predaja vojnoj pošti u mestu gde ne postoji redovna pošta smatra se predajom preporučene pošiljke pošti.

Okrivljeni koji se nalazi u zavodu za izvršenje zavodskih sankcija može izjavu koja je vezana za rok dati i na zapisnik ili predati upravi zavoda. Dan kad je sastavljen takav zapisnik odnosno kad je izjava predata upravi zavoda smatra se danom predaje organu koji je nadležan da je primi.

Ako je podnesak koji je vezan za rok, zbog neznanja ili očigledne omaške podnosioca, predat ili upućen nenadležnom organu pre isteka roka a stigne nadležnom organu posle isteka roka, smatra se da je podnet na vreme.

Računanje rokova

Član 127

Rokovi se računaju na sate, dane, mesece i godine.

Sat ili dan kada je dostavljanje ili saopštenje izvršeno odnosno u koji pada događaj od kada treba računati trajanje roka ne uračunava se u rok, već se za početak roka uzima prvi naredni sat odnosno dan. U jedan dan računa se dvadesetčetiri časa, a mesec se računa po kalendarskom vremenu.

Rokovi određeni po mesecima odnosno godinama završavaju se protekom onog dana poslednjeg meseca odnosno godine koji po svom broju odgovara danu kada je rok otpočeo. Ako nema tog dana u poslednjem mesecu, rok se završava poslednjeg dana tog meseca.

Ako poslednji dan roka pada na državni praznik ili u nedelju ili u neki drugi dan kada sud ne radi, rok ističe protekom narednog radnog dana.

Rok za vraćanje u pređašnje stanje

Član 128

Okrivljenom koji iz opravdanih razloga propusti rok za izjavu žalbe na odluku, sud, odnosno organ uprave koji vodi prekršajni postupak, rešenjem će dozvoliti vraćanje u pređašnje stanje

radi izjave žalbe, ako u roku od osam dana od dana prestanka uzroka zbog koga je propušten rok podnese molbu za vraćanje u pređašnje stanje i ako istovremeno s molbom preda žalbu.

Posle proteka mesec dana od dana propuštenog roka ne može se tražiti vraćanje u pređašnje stanje.

Molba za vraćanje u pređašnje stanje podnosi se organu koji je doneo prvostepenu odluku.

Molba za vraćanje u pređašnje stanje ne zadržava izvršenje odluke, ali organ kome je predata molba može, prema okolnostima, odlučiti da se sa izvršenjem zastane do donošenja odluke po molbi.

Odlučivanje o vraćanju u pređašnje stanje

Član 129

O vraćanju u pređašnje stanje odlučuje sud, odnosno organ uprave koji je doneo prvostepenu odluku koja se pobija žalbom.

Kad sud, odnosno organ uprave dozvoli vraćanje u pređašnje stanje zbog propuštenog roka za žalbu, žalbu sa spisima predmeta dostaviće na rešavanje Višem prekršajnom sudu, odnosno prekršajnom sudu.

Protiv rešenja kojim se dozvoljava vraćanje u pređašnje stanje nije dozvoljena žalba.

Sud, odnosno organ uprave iz stava 1. ovog člana žalbu protiv rešenja kojim nije dozvoljeno vraćanje u pređašnje stanje, sa žalbom na odluku i ostalim spisima predmeta dostaviće na rešavanje Višem prekršajnom sudu, odnosno prekršajnom sudu. Ako Viši prekršajni sud, odnosno prekršajni sud dozvoli vraćanje u pređašnje stanje zbog propuštenog roka za žalbu, istom presudom će odlučiti o žalbi izjavljenoj protiv prvostepene odluke.

Glava XVIII TROŠKOVI PREKRŠAJNOG POSTUPKA

Šta obuhvataju troškovi

Član 130

Troškovi prekršajnog postupka su izdaci učinjeni povodom prekršajnog postupka od njegovog pokretanja do završetka.

Troškovi prekršajnog postupka su:

1. troškovi za svedoke, veštake i tumače;
2. troškovi uviđaja;
3. podvozni troškovi okrivljenog;
4. izdaci za dovođenje okrivljenog;
5. podvozni i putni troškovi službenih lica;
6. nužni izdaci oštećenog odnosno njegovog zakonskog zastupnika i nagrada i nužni izdaci njegovog punomoćnika;
7. nagrada i nužni izdaci branioca;
8. troškovi prevođenja, i
9. paušalni iznosi.

Obaveza plaćanja troškova

Član 131

Troškovi prekršajnog postupka padaju na teret lica koje je kažnjeno za prekršaj.

Troškove postupka za prekršaj za koji je postupak obustavljen snosi sud, odnosno organ uprave koji je postupak vodio.

Ako je prekršajni postupak obustavljen zbog lažnog zahteva oštećenog ili zbog odustanka oštećenog od podnetog zahteva, troškove postupka snosi oštećeni.

Zahtev za naknadu nagrade i nužnih izdataka branioca podnosi se u roku od tri meseca od dana dostavljanja pravosnažne odluke o troškovima.

Odluka o troškovima

Član 132

U odluci o troškovima će se navesti ko snosi troškove prekršajnog postupka, u kom iznosu i u kom roku je dužan da ih plati.

Ako za utvrđivanje visine troškova nema dovoljno podataka, o troškovima će se odlučiti kada se ti podaci pribave.

Kad u presudi nije odlučeno o troškovima postupka, odlučiće se o tome naknadno, posebnim rešenjem na koje je dozvoljena žalba.

Rok iz stava 1. ovog člana ne može biti kraći od petnaest ni duži od trideset dana od dana pravosnažnosti odluke.

Solidarni troškovi

Član 133

Lice koje je okrivljeno za više prekršaja neće snositi troškove za prekršaj, za koji je prekršajni postupak obustavljen, ako je moguće te troškove izdvojiti iz ukupnih troškova.

U presudi kojom je više okrivljenih oglašeno krivim, sud će odrediti koliki će deo troškova snositi svaki od njih, a ako to nije moguće, odlučiće da svi okrivljeni solidarno snose troškove. Plaćanje paušalnog iznosa odrediće se za svakog okrivljenog posebno.

Troškovi otkrivanja učinioca

Član 134

Kad je posebnim propisom određeno da će troškove nastale povodom otkrivanja prekršaja snositi učinilac, na predlog podnosioca zahteva obavezaće se okrivljeni da plati te troškove.

Razlog za oslobađanje od dužnosti naknade troškova

Član 135

U odluci kojom se odlučuje o troškovima sud, odnosno organ uprave može osloboditi okrivljenog od dužnosti da u celosti ili delimično naknadi troškove prekršajnog postupka, ako bi njihovim plaćanjem bilo dovedeno u pitanje izdržavanje okrivljenog ili lica koja je on dužan da po zakonu izdržava.

Troškovi prevođenja

Član 136

Troškovi prevođenja na jezik nacionalnih manjina koji nastanu primenom odredaba ustava i zakona kojim se uređuje službena upotreba jezika i pisama, padaju na teret suda, odnosno organa uprave koji vodi postupak.

Naknadna naplata troškova

Član 137

Troškovi prekršajnog postupka iz člana 130. stava 1. tač. 1. i 2. ovog zakona isplaćuju se unapred iz sredstava prekršajnog suda, odnosno organa uprave koji vodi prekršajni postupak, a naplaćuju se docnije od lica koja su dužna da ih naknade po odredbama ovog zakona.

Shodna primena propisa o naknadi troškova u krivičnom postupku

Član 138

Propisi o naknadi troškova svedocima, veštacima i tumačima kao i drugi troškovi u krivičnom postupku shodno će se primenjivati u prekršajnom postupku.

Glava XIX

IMOVINSKO-PRAVNI ZAHTEV

Raspravljanje o imovinsko-pravnom zahtevu

Član 139

O imovinsko-pravnom zahtevu odlučuje samo sud.

Imovinsko-pravni zahtev koji je nastao usled izvršenja prekršaja raspraviće se na zahtev oštećenog ili drugog ovlašćenog lica, po pravilu u prekršajnom postupku osim ako se time značajnije ne odugovlači postupak.

Imovinsko-pravni zahtev može se odnositi na naknadu štete i povraćaj stvari.

Lica ovlašćena na podnošenje zahteva

Član 140

Predlog za ostvarivanje imovinsko-pravnog zahteva u prekršajnom postupku može podneti lice koje je ovlašćeno da takav zahtev ostvaruje u parnici, najkasnije do donošenja prvostepene presude.

Lice ovlašćeno na podnošenje imovinsko-pravnog zahteva dužno je da određeno označi svoj zahtev i da podnese dokaze.

Odlučivanje o zahtevu

Član 141

Ako dokazi izvedeni u prekršajnom postupku ne pružaju pouzdan osnov da se udovolji imovinsko-pravnom zahtevu u celini ili delimično, sud će uputiti oštećenog ili drugo ovlašćeno lice da imovinsko-pravni zahtev odnosno višak tog zahteva može da ostvaruje u parnici.

Ako je zahtev za pokretanje prekršajnog postupka rešenjem odbačen ili je prekršajni postupak obustavljen, oštećeni ili drugo ovlašćeno lice će se uputiti da svoj imovinsko-pravni zahtev ostvari u parnici.

Ako je oštećena imovina u državnoj svojini, o obustavljanju prekršajnog postupka obaveštava se republički javni pravobranilac.

Protiv odluke o imovinsko-pravnom zahtevu oštećeni ili drugo ovlašćeno lice koje je podnelo zahtev ima pravo žalbe.

Rok za naknadu štete

Član 142

Ako sud delimično ili u celini usvoji imovinsko-pravni zahtev u presudi će se odrediti rok u kome je okrivljeni dužan da naknadi pričinjenu štetu odnosno da vrati stvar.

Rok za naknadu štete i povraćaj stvari ne može biti duži od petnaest dana od dana pravosnažnosti presude.

Glava XX DONOŠENJE I SAOPŠTAVANJE ODLUKA

Vrste odluka

Član 143

U prekršajnom postupku odluke se donose u obliku presude, rešenja, naredbe, zaključka i zabeleške.

Presudu donosi samo sud, a rešenja, naredbe, zaključke i zabeleške donose i organi uprave nadležni za vođenje prekršajnog postupka.

Član 144

Odluke se saopštavaju po pravilu odmah nakon donošenja.

Odluke se saopštavaju usmeno prisutnim strankama, oštećenom i drugim licima koja imaju pravo žalbe na tu odluku (u daljem tekstu: zainteresovana lica), a dostavljanjem overenog prepisa ako su odsutna.

Kad je odluka usmeno saopštena, to će se naznačiti u zapisniku ili u spisu, a lice kome je odluka usmeno saopštena, potvrdiće to svojim potpisom.

Na zahtev zainteresovanog lica izdaće se overen prepis odluke koja mu je bila usmeno saopštena.

Zainteresovana lica koja ne zahtevaju dostavljanje prepisa odluke poučiće se o pravu na žalbu i o roku za žalbu.

Pismeni otpravak odluke u slučaju iz stava 4. ovog člana izradiće se najkasnije u roku od osam dana od dana usmenog saopštenja, a pismeni otpravak presude odmah ako se određuje izvršenje presude pre pravosnažnosti.

Odluke Višeg prekršajnog suda

Član 145

Odluke Višeg prekršajnog suda donose se posle usmenog većanja i glasanja. Odluka je doneta kad je za nju glasala većina članova veća.

Predsednik veća rukovodi većanjem i glasanjem i glasa poslednji. On je dužan da se stara da se sva pitanja svestrano i potpuno razmotre.

Ako se u pogledu pojedinih pitanja glasovi podele na više različitih mišljenja tako da ni jedno od njih nema većinu, razdvojiće se pitanje i glasanje će se ponavljati dok se ne postigne većina.

Ako se na taj način ne postigne većina, odluka će se doneti tako što će se glasovi koji su najnepovoljniji za okrivljenog pribrojiti glasovima koji su od ovih manje nepovoljni, sve dok se ne postigne većina.

Članovi veća ne mogu odbiti da glasaju o pitanjima koja postavi predsednik veća, ali član veća koji je glasao da se prekršajni postupak obustavi i ostao u manjini nije dužan da glasa o kazni. Ako ne glasa, smatra se da je pristao na glas koji je za okrivljenog najpovoljniji.

Većanje i glasanje vrši se u nejavnoj sednici.

U prostoriji u kojoj se veća i glasa mogu biti prisutni samo članovi veća i zapisničar.

Glava XXI

DOSTAVLJANJE PISMENA I RAZMATRANJE SPISA

Dostavljanje pismena

Član 146

Pismena se dostavljaju preko pošte ili preko organa opštine ili preko drugih organa ili organizacija, ili preko službenog lica suda koji je doneo odluku, ili neposredno u prostorijama suda.

Dostavljanje se po pravilu vrši radnim danom.

Dostavljanje se po pravilu vrši u stanu, poslovnoj prostoriji ili na radnom mestu lica kome se dostavlja pismeno.

Član 147

Poziv radi ispitivanja okrivljenog odnosno davanja pismene odbrane ili za saslušanje, kao i sve odluke od čijeg dostavljanja teče rok za žalbu dostavljaju se lično.

Na isti način dostavljaju se i odluke oštećenom, za koje od dana dostavljanja teče rok za žalbu.

Poziv za usmeni pretres ili druge pozive sud može i usmeno uputiti licu koje se pred njim nalazi, uz pouku o posledicama nedolaska. Takav usmeni poziv zabeležiće se u zapisniku koji će pozvano lice potpisati, osim ako je poziv zabeležen u zapisniku o pretresu. Smatra se da je time izvršena dostava.

Pismeno za koje je u ovom zakonu određeno da se ima lično dostaviti predaje se neposredno licu kome je upućeno. Ako se lice kome se pismeno mora lično dostaviti ne zatekne tamo gde se dostavljanje ima izvršiti, dostavljač će pismeno predati nekome od njegovih punoletnih članova domaćinstva, koji je dužan da pismeno primi.

Ako lice kome se pismeno mora lično dostaviti ili punoletni član njegovog domaćinstva odbije da primi pismeno, dostavljač će zabeležiti na dostavnici dan, sat i razlog odbijanja prijema, a pismeno će ostaviti u stanu ili pribiti na vrata primaoca i time se smatra da je dostavljanje izvršeno.

Ako se dostavljanje vrši na radnom mestu lica kome se pismeno ima lično dostaviti, a to lice se tu ne zatekne, dostavljanje se može izvršiti dostavljanjem licu ovlašćenom za prijem pošte koje je dužno da primi pismeno, ili licu koje je zaposleno na istom mestu.

Ako se utvrdi da je lice kome se pismeno ima dostaviti odsutno i da mu lica iz st. 4. i 6. ovog člana zbog toga ne mogu pismeno na vreme predati, pismeno će se vratiti uz naznačenje gde se odsutni nalazi, vremena i mesta kada i gde će se izvršiti ponovno dostavljanje pismena.

Ako se pismeno ne može dostaviti u vreme i u mestu određenom na način iz stava 7. ovog člana, pismeno će se istaći na oglasnoj tabli suda. Dostavljanje se smatra izvršenim po isteku osam dana od dana isticanja pismena na oglasnoj tabli suda.

Dostavljanje braniocu, zastupniku i punomoćniku

Član 148

Ako okrivljeni ima branioca, sve odluke od čijeg dostavljanja teče rok za žalbu dostaviće se braniocu, a ako ih ima više, samo jednom od njih.

Ako oštećeni ima zakonskog zastupnika ili punomoćnika, odluke iz stava 1. ovog člana će se dostaviti njemu, a ako ih ima više, samo jednom od njih.

Potpisivanje dostavnice

Član 149

Potvrdu o izvršenom dostavljanju (dostavnicu) potpisuju primalac i dostavljač.

Primalac će na dostavnici sam naznačiti dan prijema. Dan i mesec prijema ispisuju se slovima i brojkama.

Ako je primalac nepismen ili nije u stanju da se potpiše, dostavljač će primaoca potpisati, naznačiti dan prijema i staviti napomenu zašto ga je potpisao.

Ako primalac odbije da potpiše dostavnicu, dostavljač će to zabeležiti na dostavnici i naznačiti dan predaje i time je dostavljanje izvršeno.

Dostavljanje pismena vojnim licima, pripadnicima policije i drugim licima

Član 150

Vojnim licima, pripadnicima policije, pripadnicima straže u zavodima za izvršenje zavodskih sankcija u kojima su smeštena lica lišena slobode i zaposlenim licima u drumskom, železničkom, vodnom i vazdušnom saobraćaju poziv se dostavlja preko njihove komande, ustanove ili neposrednog starešine, a po potrebi mogu im se na taj način dostavljati i ostala pismena.

Licima lišenim slobode dostavljanje se vrši preko uprave zavoda u kojem su smeštena.

Licima koja uživaju pravo imuniteta u Republici Srbiji, ako međunarodni ugovori šta drugo ne određuju, dostavljanje se vrši preko organa nadležnog za inostrane poslove.

Dostavljanje pismena državnim organima, pravnim licima i preduzetnicima

Član 151

Državnom organu odluke i druga pismena dostavljaju se predajom u pisarnici.

Dostavljanje pravnim licima i preduzetnicima vrši se predajom pismena licu ovlašćenom za primanje pismena, a ako to nije moguće, pismeno će se predati bilo kom zaposlenom koji se zatekne u poslovnoj prostoriji primaoca.

Ako lice iz stava 2. ovog člana odbije da primi pismeno, dostavljač će zabeležiti na dostavnici dan, sat i razlog odbijanja, a pismeno će ostaviti u poslovnoj prostoriji primaoca.

Kad se dostavljaju odluke kod kojih od dana dostavljanja teče rok, danom dostavljanja smatra se dan predaje pisarnici odnosno licu navedenom u stavu 2. ovog člana.

Isticanje pismena na oglasnoj tabli

Član 152

Kad okrivljeni ili njegov zakonski zastupnik i oštećeni u toku postupka promene svoje prebivalište ili adresu stana, dužni su da o tome obaveste sud kod koga se vodi postupak.

Ako to ne učine, sud će odrediti da se sva dalja dostavljanja u postupku za tu stranku vrše isticanjem pismena na oglasnoj tabli suda, izuzev ako je reč o dostavljanju presude kojom mu je izrečena kazna zatvora.

Dostavljanje se smatra izvršenim po isteku osam dana od dana isticanja pismena na oglasnoj tabli suda.

Razmatranje i prepisivanje spisa

Član 153

Podnosilac zahteva za pokretanje prekršajnog postupka, okrivljeni, branilac okrivljenog, predstavnik odnosno punomoćnik okrivljenog pravnog lica, oštećeni i njegov zakonski zastupnik odnosno punomoćnik imaju pravo da razmatraju i prepisuju spise predmeta.

Razmatranje i prepisivanje spisa može se dozvoliti i drugim licima koja za to imaju pravni interes.

Kad je prekršajni postupak u toku, razmatranje i prepisivanje spisa dozvoljava sudija koji vodi prekršajni postupak, a kad je postupak završen, razmatranje i prepisivanje spisa dozvoljava predsednik suda ili službeno lice koje on odredi.

Razmatranje i prepisivanje spisa može se uskratiti samo ako bi se time ometalo pravilno vođenje prekršajnog postupka ili ako se isključi javnost u postupku.

Posle završenog dokaznog postupka odnosno završenog usmenog pretresa licu koje ima opravdani interes ne može se uskratiti razmatranje i prepisivanje spisa.

Protiv rešenja o uskraćivanju razmatranja i prepisivanja spisa predmeta dozvoljena je žalba koja ne zadržava izvršenje rešenja.

Glava XXII

POKRETANJE PREKRŠAJNOG POSTUPKA

Podnosilac zahteva

Član 154

Prekršajni postupak pokreće se na osnovu zahteva za pokretanje prekršajnog postupka.

Zahtev za pokretanje prekršajnog postupka podnosi ovlašćeni organ ili oštećeni (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Na zahtev ovlašćenog lica ili po službenoj dužnosti, prekršajni postupak pokreće se pred organom uprave, odmah po saznanju za prekršaj.

Ovlašćeni organi iz stava 2. ovog člana su organi uprave, ovlašćeni inspektori, javni tužilac i drugi organi i organizacije, koje vrše javna ovlašćenja u čiju nadležnost spada neposredno izvršenje ili nadzor nad izvršenjem propisa u kojima su prekršaji predviđeni.

Oštećeni kao podnosilac zahteva za pokretanje prekršajnog postupka

Član 155

Oštećeni je ovlašćen da podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka uvek osim ako zakonom nije određeno da je za pokretanje prekršajnog postupka isključivo ovlašćen organ iz člana 154. stav 4. ovog zakona.

Oštećeni koji je podneo zahtev za pokretanje prekršajnog postupka ima položaj stranke u postupku.

Ako u slučaju iz stava 1. isključivo ovlašćeni organ ne podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, oštećeni može u skladu sa odredbama ovog zakona podneti takav zahtev.

Ako je zahtev za pokretanje postupka podneo ovlašćeni organ pre nego što je po zahtevu oštećenog otpočeo postupak, postupaće se po zahtevu za pokretanje postupka nadležnog organa.

Oštećeni koji nije podneo zahtev za pokretanje prekršajnog postupka već je podneo prekršajnu prijavu nadležnom javnom tužiocu može, pod uslovima predviđenim ovim zakonom, ukoliko javni tužilac ne pokrene postupak, sam podneti zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

Javni tužilac je dužan da u roku od osam dana od dana podnete prekršajne prijave, pismeno obavesti oštećenog da li je pokrenuo postupak.

Oštećeni može u toku postupka preuzeti gonjenje od javnog tužioca koji odustane od zahteva za pokretanje postupka. Oštećeni može ostati kod ranijeg zahteva ili ga promeniti.

Sadržina zahteva

Član 156

Zahtev za pokretanje prekršajnog postupka podnosi se pismeno i sadrži:

1. naziv podnosioca zahteva i njegovu adresu odnosno lično ime lica koje podnosi zahtev;
2. naziv suda, odnosno organa uprave kome se podnosi zahtev;
3. osnovne podatke o okrivljenom: lično ime, lično ime roditelja, mesto i datum rođenja, jedinstveni matični broj građana, zanimanje, mesto i adresu stanovanja i državljanstvo odnosno naziv i sedište okrivljenog pravnog lica, a za odgovorno lice u pravnom licu i funkciju koju obavlja u tom pravnom licu;
4. činjenični opis radnje iz koje proizlazi pravno obeležje prekršaja, vreme i mesto izvršenja prekršaja i druge okolnosti potrebne da se prekršaj što tačnije odredi;

5. propis o prekršaju koji treba primeniti;

6. predlog o dokazima koje treba izvesti, uz označenje ličnih imena i adresa svedoka, spise koje treba pročitati i predmete koji služe kao dokaz;

7. potpis i pečat podnosioca zahteva.

Kad zahtev za pokretanje prekršajnog postupka podnosi fizičko lice kao oštećeni, zahtev ne mora sadržati propis o prekršaju koji treba primeniti ni jedinstveni matični broj građana okrivljenog lica.

Kad zahtev za pokretanje prekršajnog postupka podnosi fizičko lice kao oštećeni protiv odgovornog lica u državnom organu, organu teritorijalne autonomije i jedinici lokalne samouprave, zahtev treba da sadrži lično ime okrivljenog, naziv i sedište organa i funkciju, odnosno poslove koje lice u organu obavlja.

Fizičko lice u svojstvu oštećenog može podneti zahtev za pokretanje prekršajnog postupka i usmeno na zapisnik.

Neuredan zahtev

Član 157

Zahtev za pokretanje prekršajnog postupka podnosi se u onoliko primeraka koliko ima okrivljenih i jedan primerak za sud, odnosno organ uprave ako se pred njim vodi prekršajni postupak.

Ako zahtev ne sadrži sve podatke iz člana 156. ovog zakona ili nije dostavljen u dovoljnom broju primeraka, zatražiće se od podnosioca zahteva da ga u određenom roku dopuni odnosno dostavi ostale primerke. U slučaju da podnosilac zahteva ne otkloni nedostatke u određenom roku, smatraće se da je odustao od zahteva i zahtev će se odbaciti.

Rok iz stava 2. ovog člana ne može biti duži od petnaest dana.

Ispitivanje uslova za pokretanje postupka

Član 158

Kad nadležni sud, odnosno organ uprave primi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, ispitaće da li postoje uslovi za pokretanje prekršajnog postupka i odlučiti o daljem toku postupka.

Odbacivanje zahteva

Član 159

Kad sud, odnosno organ uprave utvrdi da ne postoje uslovi za pokretanje prekršajnog postupka, zahtev za pokretanje postupka, odbaciće rešenjem.

Ne postoje uslovi za pokretanje prekršajnog postupka:

1. kad radnja opisana u zahtevu nije prekršaj,
2. kad sud, odnosno organ uprave nije stvarno nadležan za vođenje prekršajnog postupka,
3. kad postoje osnovi koji isključuju krivicu ili odgovornost za prekršaj okrivljenog,
4. kada je nastupila zastarelost za pokretanje prekršajnog postupka,
5. kad je zahtev podneo neovlašćeni organ odnosno neovlašćeno lice,
6. kad postoje drugi zakonski razlozi zbog kojih se postupak ne može pokrenuti.

Rešenje iz stava 1. ovog člana dostaviće se podnosiocu zahteva, a oštećeni će se obavestiti da imovinsko-pravni zahtev može ostvariti u parnici.

Protiv ovog rešenja podnosilac zahteva za pokretanje postupka ima pravo žalbe u roku od osam dana.

Član 160

Ako sud odnosno organ uprave, ne odbaci zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, doneće rešenje, odnosno zaključak o pokretanju prekršajnog postupka.

Rešenje, odnosno zaključak iz prethodnog stava sadrži označenje lica protiv koga se pokreće prekršajni postupak i pravnu kvalifikaciju prekršaja. Ako je zahtev podnesen protiv više lica ili za više prekršaja, u rešenju se moraju naznačiti sva lica i pravna kvalifikacija za sve prekršaje. Rešenje, odnosno zaključak o pokretanju prekršajnog postupka ne dostavlja se podnosiocu zahteva ni okrivljenom.

Protiv rešenja, odnosno zaključka iz prethodnog stava žalba nije dozvoljena.

Postupak se vodi samo u pogledu onog prekršaja i protiv onog okrivljenog na koji se odnosi rešenje, odnosno zaključak o pokretanju prekršajnog postupka.

Sud i organ uprave nisu vezani za pravnu kvalifikaciju datu u zahtevu za pokretanje prekršajnog postupka odnosno u rešenju i zaključku o pokretanju prekršajnog postupka.

Glava XXIII

MERE ZA OBEZBEĐENJE PRISUSTVA OKRIVLJENOG

Vrste mera

Član 161

Mere koje se mogu preduzeti za obezbeđenje prisustva okrivljenog i za uspešno vođenje prekršajnog postupka jesu: poziv, dovođenje, jemstvo i zadržavanje.

Prilikom odlučivanja koju će od navedenih mera primeniti, sud će se pridržavati uslova određenih za primenu pojedinih mera, vodeći računa da se ne primenjuje teža mera ako se ista svrha može postići blažom merom.

Samo sud može odrediti dovođenje, jemstvo i zadržavanje.

Pozivanje okrivljenog

Član 162

Prisustvo okrivljenog pri izvođenju radnji u prekršajnom postupku obezbeđuje se njegovim pozivanjem. Poziv okrivljenom upućuje sud i organ uprave.

Okrivljeni koji treba lično da prisustvuje izvođenju radnji u prekršajnom postupku, odnosno lično da učestvuje u njihovom izvođenju, poziva se pismenim pozivom.

Pozivanje se vrši dostavljanjem zatvorenog pismenog poziva koji sadrži: naziv suda, odnosno organa uprave, lično ime okrivljenog, naziv prekršaja koji mu se stavlja na teret, mesto gde okrivljeni ima doći, dan i čas kad se okrivljeni treba javiti, naznačenje da se poziva u svojstvu okrivljenog, službeni pečat i potpis sudije odnosno službenog lica koje poziva.

U pozivu kojim se okrivljeni poziva naznačiće se da li mora lično prisustvovati radi ispitivanja ili svoju odbranu može dati i pismeno.

Kad se okrivljeni prvi put poziva, uz poziv mu se obavezno dostavlja primerak zahteva za pokretanje prekršajnog postupka.

Kad se okrivljeni prvi put poziva, poučiće se u pozivu o pravu da može uzeti branioca i da branilac može prisustvovati njegovom ispitivanju.

Kad se okrivljeni poziva da lično pristupi jer je njegovo ispitivanje neophodno, u pozivu će se upozoriti da će u slučaju neodazivanja biti doveden.

Ako za utvrđivanje činjeničnog stanja prisustvo okrivljenog nije neophodno, u pozivu će se upozoriti da će u slučaju neodazivanja, odluka biti doneta bez njegovog ispitivanja.

Odredbe ovog člana shodno će se primenjivati i na predstavnika okrivljenog pravnog lica.

Dovođenje okrivljenog

Član 163

Ako se uredno pozvani okrivljeni ne odazove pozivu a svoj izostanak ne opravda, ili ako se nije moglo izvršiti uredno dostavljanje poziva, a iz okolnosti očigledno proizlazi da okrivljeni izbegava prijem poziva, samo sud će narediti njegovo dovođenje ako je njegovo prisustvo neophodno radi utvrđivanja činjeničnog stanja.

Dovođenje okrivljenog može se narediti samo ako je u pozivu bilo naznačeno da će biti prinudno doveden ako se ne odazove pozivu.

Ako se uredno pozvani predstavnik okrivljenog pravnog lica ne odazove pozivu, a svoj izostanak ne opravda, narediće se njegovo dovođenje.

Organ uprave nadležan za vođenje prekršajnog postupka ne može odrediti dovođenje okrivljenog, ali može zatražiti od suda da naredi njegovo dovođenje.

Naredba za dovođenje

Član 164

Naredba za dovođenje izdaje se pismeno. Naredba treba da sadrži: lično ime okrivljenog koji se ima dovesti, razlog zbog čega se naređuje dovođenje, službeni pečat i potpis sudije koji naređuje dovođenje.

Naredbu za dovođenje izvršavaju ovlašćeni policijski službenici.

Lice kome je povereno izvršenje naredbe predaje naredbu okrivljenom odnosno predstavniku okrivljenog pravnog lica i poziva ga da sa njim pođe. Ako pozvani to odbije, dovešće ga prinudno.

Protiv pripadnika policije ili straže zavoda za izvršenje zavodskih sankcija u kojem se izvršava kazna neće se izdavati naredba za dovođenje, već će se zatražiti od njihove komande odnosno ustanove da ih sprovede.

Troškove dovođenja snosi dovedeno lice.

Privođenje učinioca prekršaja

Član 165

Ovlašćeni policijski službenici mogu i bez naredbe sudije privesti lice zatečeno u vršenju prekršaja:

- ako se identitet tog lica ne može utvrditi ili postoji potreba provere identiteta,
- ako nema prebivalište ili boravište,
- ako odlaskom u inostranstvo može izbeći odgovornost za prekršaj,
- ako se dovođenjem sprečava u nastavljanju izvršenja prekršaja.

Privođenje učinioca prekršaja u slučajevima iz stava 1. ovog člana mora se izvršiti bez odlaganja.

Ako je u slučajevima iz stava 1. ovog člana učinilac prekršaja zatečen u vršenju prekršaja i ne može se odmah privesti kod sudije, a postoje osnovi sumnje da će pobeći ili opasnost da će neposredno nastaviti da vrši prekršaje, ovlašćeni policijski službenik može učinioca zadržati najduže dvadesetčetiri časa.

U slučaju iz stava 3. ovog člana, ovlašćeni policijski službenik dužan je da bez odlaganja o zadržavanju obavesti lice po izboru zadržanog lica, kao i diplomatsko-konzularnog predstavnika države čiji je državljanin, odnosno predstavnika odgovarajuće međunarodne organizacije ako je u pitanju izbeglica ili lice bez državljanstva.

Zadržavanje okrivljenog

Član 166

U prekršajnom postupku okrivljeni može biti zadržan sudskom naredbom u sledećim slučajevima:

1. ako se ne mogu utvrditi njegov identitet ili prebivalište odnosno boravište, a postoji osnovana sumnja da će pobeći;

2. ako odlaskom u inostranstvo može izbeći odgovornost za prekršaj za koji je predviđena kazna zatvora;

3. ako je zatečen u izvršenju prekršaja, a zadržavanje je potrebno da bi se sprečilo dalje vršenje prekršaja.

Organ uprave nadležan za vođenje prekršajnog postupka ne može odrediti zadržavanje, ali može zatražiti od suda da odredi, produži ili ukine zadržavanje.

Naredba o zadržavanju

Član 167

O zadržavanju okrivljenog, sudija koji vodi prekršajni postupak, donosi naredbu u kojoj označava dan i sat kad je naređeno zadržavanje, kao i zakonski osnov zadržavanja.

Zadržavanje ne može biti duže od 24 časa.

Naredba o zadržavanju saopštava se okrivljenom uz potpis.

Okrivljenom koji je zadržan dopustiće se bez odlaganja da o zadržavanju obavesti lice po njegovom izboru, kao i diplomatsko-konzularnog predstavnika države čiji je državljanin, odnosno predstavnika odgovarajuće međunarodne organizacije ako je u pitanju izbeglica ili lice bez državljanstva ili branioca, ako branilac nije bio prisutan prilikom njegovog ispitivanja.

Zadržavanje lica pod dejstvom alkohola ili drugih omamljujućih sredstava

Član 168

Lice pod uticajem alkohola ili drugih omamljujućih sredstava zatečeno u vršenju prekršaja može se po naredbi suda ili ovlašćenog policijskog službenika zadržati ako postoji opasnost da će i dalje vršiti prekršaje.

Zadržavanje lica u slučaju iz stava 1. ovog člana može trajati do otrežnjenja, a najduže dvanaest sati.

Ako je lice iz stava 1. ovog člana, vozač motornog vozila i ima 1,2 g/kg ili više alkohola u krvi, ili je pod uticajem drugih omamljujućih sredstava, zadržavanje je obavezno.

Zadržavanje je obavezno i ako lice iz stava 1. ovog člana odbije da se podvrgne ispitivanju na prisustvo alkohola ili drugih omamljujućih sredstava.

Ako je to moguće, u slučaju iz stava 1. sudija će obavestiti članove porodice zadržanog lica ili druga lica zadužena za staranje o maloletniku ako je prema njemu određeno zadržavanje.

Uslovi za jemstvo

Član 169

Kad je prekršajni postupak pokrenut protiv okrivljenog koji nema stalno prebivalište u Republici Srbiji ili koji privremeno boravi u inostranstvu, kao i u drugim slučajevima kada postoji opasnost da bi bekstvom mogao izbeći odgovornost za prekršaj, može se zahtevati da on lično, ili ko drugi za njega pruži jemstvo da do kraja prekršajnog postupka neće pobeći, a da sam okrivljeni obeća da se neće kriti i da bez odobrenja neće napustiti svoje boravište.

Jemstvo se ne može odrediti pre nego što okrivljeni bude ispitan niti bez njegovog pristanka.

Kad odredi jemstvo, sud koji vodi prekršajni postupak zatražiće od okrivljenog da odredi svog punomoćnika ili punomoćnika za prijem pismena.

Sadržina i visina jemstva

Član 170

Jemstvo uvek glasi na novčani iznos.

Jemstvo se sastoji u polaganju gotovog novca, hartija od vrednosti, dragocenosti ili drugih pokretnih stvari veće vrednosti koje se lako mogu unovčiti i čuvati, ili u ličnoj obavezi jednog ili više građana da će u slučaju bekstva okrivljenog platiti utvrđeni iznos jemstva.

Visina jemstva se određuje u iznosu do najviše novčane kazne propisane za prekršaj za koji se vodi postupak.

Ako se protiv istog okrivljenog postupak vodi zbog više prekršaja, jemstvo će se odrediti do visine kazne koja se može izreći za prekršaj u sticaju.

U slučajevima iz st. 3. i 4. ovog člana jemstvo može biti uvećano za iznos istaknutog imovinsko-pravnog zahteva oštećenog.

Visinu jemstva određuje sudija koji vodi prekršajni postupak i to u skladu s težinom prekršaja, visinom pričinjene štete, ličnim i porodičnim prilikama i imovnim stanjem okrivljenog.

Organ uprave nadležan za vođenje prekršajnog postupka ne može odrediti jemstvo, ali može zatražiti od suda da ga odredi.

Jemstvo za slučaj odlaska u inostranstvo

Član 171

Ako je prekršaj učinilo lice koje nema prebivalište u Republici Srbiji i želi napustiti njenu teritoriju pre pravosnažnosti sudske odluke, na predlog okrivljenog može se odrediti jemstvo nezavisno od uslova iz stava 1. člana 169. pri čemu se visina jemstva određuje u iznosu do najviše novčane kazne koja se može izreći za prekršaj za koji se vodi postupak, uvećana za iznos istaknutog imovinsko - pravnog zahteva oštećenog.

Napuštanje teritorije Republike Srbije i jemstvo

Član 172

Ako okrivljeni pobegne ili napusti teritoriju Republike Srbije, rešenjem će se odrediti da se vrednost data kao jemstvo unese kao prihod budžeta Republike Srbije.

Postupanje sa jemstvom

Član 173

Jemstvo se zadržava, po pravilu, do donošenja pravosnažne presude.

Ako je donesena pravosnažna presuda o obustavi prekršajnog postupka, položeno jemstvo se vraća.

Ako kažnjeni po pravosnažnosti presude ne plati štetu ili troškove prekršajnog postupka, utvrđeni iznos će se naplatiti iz položenog jemstva, a ako položeni iznos nije dovoljan, iz njega će se prvenstveno nadoknaditi iznos štete.

Ako kažnjeni ne plati novčanu kaznu odnosno utvrđeni iznos oduzete imovinske koristi, po naplati štete i troškova prekršajnog postupka naplatiće se novčana kazna odnosno utvrđeni iznos imovinske koristi.

Ako kažnjeni ne pristupi izdržavanju kazne zatvora ili izvršenju zaštitne mere, ostatak jemstva će se u celosti zadržati i uplatiti kao prihod budžeta Republike Srbije.

Zadržavanje putne isprave

Član 174

Sud može zadržati putnu ispravu okrivljenog do izvršenja presude, ukoliko nađe da bi kažnjeno lice čije se mesto boravka nalazi u inostranstvu moglo osujetiti izvršenje presude odlaskom sa teritorije Republike Srbije.

O zadržavanju putne isprave izdaje se potvrda.

Organ uprave nadležan za vođenje prekršajnog postupka ne može odrediti zadržavanje putne isprave, ali može zatražiti od suda da to učini.

Glava XXIV SASLUŠANJE OKRIVLJENOG

Način saslušanja

Član 175

Okrivljeni se saslušava po pravilu usmeno.

Okrivljeni može biti saslušan u odsustvu branioca ako branilac nije prisutan iako je obavešten o saslušanju ili ako za prvo saslušanje okrivljeni nije obezbedio branioca. Izjave okrivljenog o razlozima odsustvovanja branioca unose se u zapisnik. Na iskazu okrivljenog koji nije bio upozoren na pravo da uzme branioca po svom izboru ili da bude saslušan u prisustvu branioca ne može se zasnovati odluka.

Kad se okrivljeni prvi put saslušava, pitaće se za lično ime, nadimak ako ga ima, lično ime jednog od roditelja, mesto i datum rođenja, čiji je državljanin, zanimanje, adresu stanovanja i zaposlenja, porodične prilike, koji stepen stručne spreme ima, kakvog je imovnog stanja, da li je služio vojsku odnosno da li ima čin rezervnog oficira, da li se vodi u vojnoj evidenciji i pri kom vojnom organu, da li je osuđivan ili prekršajno kažnjavao i za šta, da li se protiv njega vodi krivični ili prekršajni postupak i za koje delo, a ako je maloletan, ko mu je zakonski zastupnik.

Posle uzimanja ličnih podataka, okrivljenom će se saopštiti zašto se okrivljuje i pozvaće se da navede sve što ima u svoju odbranu.

Prilikom saslušanja okrivljenom će se omogućiti da se u neometanom izlaganju izjasni o svim okolnostima koje ga terete i da iznese sve činjenice koje mu služe za odbranu.

Ako okrivljeni neće da odgovara ili neće da odgovori na postavljeno pitanje, poučiće se da time može otežati prikupljanje dokaza za svoju odbranu.

Kad okrivljeni završi iskaz, postaviće mu se pitanje ukoliko je potrebno da se popune praznine ili otklone protivrečnosti i nejasnoće u njegovom izlaganju.

Odredbe o saslušanju okrivljenog shodno će se primenjivati pri saslušanju predstavnika okrivljenog pravnog lica.

Poštovanje ličnosti okrivljenog

Član 176

Okrivljeni se saslušava uz puno poštovanje njegove ličnosti.

Prema okrivljenom se ne smeju upotrebiti sila, pretnja, obmana, obećanje, iznuda, iznurivanje ili druga slična sredstva da bi se došlo do njegove izjave ili priznanja ili nekog činjenja koje bi se protiv njega moglo upotrebiti kao dokaz.

Pismena odbrana

Član 177

Ako sud, odnosno organ uprave koji vodi prekršajni postupak nađe da neposredno usmeno saslušanje nije potrebno s obzirom na značaj prekršaja i podatke kojima raspolaže, može pozvati okrivljenog da svoju odbranu da pismeno. U takvom slučaju okrivljeni može svoju odbranu dati pismeno ili se lično javiti da usmeno bude saslušan.

Član 178

Kad okrivljeni ima prebivalište ili boravište van područja suda, odnosno organa uprave koji vodi postupak, na zahtev tog suda, odnosno organa uprave može se saslušati i pred sudom, odnosno organom uprave na čijem području okrivljeni ima prebivalište ili boravište.

Suočenje

Član 179

Okrivljeni može biti suočen sa svedokom i sa drugim saokrivljenim ako se njihovi iskazi ne slažu u pogledu važnih činjenica i ako se to neslaganje ne može na drugi način otkloniti.

Suočeni će se postaviti jedan prema drugom i od njih zahtevati da jedan drugom ponove svoje iskaze o svakoj spornoj okolnosti i da raspravljaju o istinitosti onoga što su iskazali. Tok suočenja i izjave pri kojima su suočeni konačno ostali, sud, odnosno organ uprave će uneti u zapisnik.

Ispitivanje preko tumača

Član 180

Ako je okrivljeni gluv, postavljaće mu se pitanja pismeno, a ako je nem, pozvaće se da pismeno odgovori. Ako se ispitivanje ne može obaviti na takav način, pozvaće se kao tumač lice koje se sa okrivljenim može sporazumeti.

Glava XXV SASLUŠANJE SVEDOKA

Svojstvo svedoka

Član 181

Kao svedoci pozivaju se lica za koja je verovatno da će moći da daju obaveštenja o prekršaju i učiniocu i o drugim važnim okolnostima.

Oštećeni se može saslušati kao svedok.

Dužnost svedočenja

Član 182

Svako lice koje se kao svedok poziva dužno je da se odazove pozivu, a ako ovim zakonom nije drukčije određeno, dužno je i da svedoči.

Pozivanje svedoka

Član 183

Svedoku se dostavlja pismeni poziv, u kome se navode lično ime i zanimanje pozvanog, vreme i mesto dolaska, prekršajni predmet po kome se poziva, naznačenje da se poziva kao svedok i upozorenje o posledicama neopravdanog izostanka.

Kad se oštećeni poziva kao svedok, u pozivu će se to naznačiti.

Maloletno lice, koje nije navršilo šesnaest godina, poziva se kao svedok preko zakonskog zastupnika odnosno staratelja, osim ako to nije moguće zbog potrebe da se hitno postupi ili zbog drugih okolnosti.

Svedoci koji se zbog starosti, bolesti ili teških telesnih mana ne mogu odazvati pozivu mogu se saslušati u svom stanu.

Zabrana svedočenja

Član 184

Ne može se saslušati kao svedok:

1. lice koje bi svojim iskazom povredilo dužnost čuvanja službene ili vojne tajne, dok ga nadležni organ ne oslobodi te dužnosti;
2. branilac okrivljenog o onome što mu je okrivljeni kao svom braniocu poverio, osim ako to sam okrivljeni zahteva.

Oslobođenje od dužnosti svedočenja

Član 185

Oslobođeni su od dužnosti svedočenja:

1. bračni drug okrivljenog;
2. srodnici okrivljenog po krvi u pravoj liniji, srodnici u pobočnoj liniji do trećeg stepena zaključno, kao i srodnici po tazbini do drugog stepena zaključno;
3. usvojenik i usvojitelj okrivljenog;
4. verski ispovednik o onome što mu je okrivljeni ispovedio.

Sudija koji vodi prekršajni postupak dužan je da lica iz stava 1. ovog člana pre njihovog saslušanja ili čim sazna za njihov odnos sa okrivljenim upozori da ne moraju svedočiti. Upozorenje i odgovor se unose u zapisnik.

Maloletno lice koje s obzirom na uzrast i duševnu razvijenost nije sposobno da shvati značaj prava da ne mora svedočiti ne može se saslušati kao svedok, osim ako to sam okrivljeni zahteva.

Lice koje ima osnova da uskrati svedočenje prema jednom od okrivljenih oslobođeno je od dužnosti svedočenja i prema ostalim okrivljenim ako se njegov iskaz prema prirodi stvari ne može ograničiti samo na ostale okrivljene.

Posledica povrede prava svedočenja

Član 186

Ako je kao svedok saslušano lice koje se ne može saslušati kao svedok (član 184. ovog zakona) ili lice koje je oslobođeno dužnosti svedočenja (član 185. ovog zakona), a nije na to upozoreno ili se nije izričito odreklo tog prava, ili ako upozorenje ili odricanje nije ubeleženo u zapisnik, ili ako je saslušan maloletnik koji ne može shvatiti značaj prava da ne mora svedočiti, ili ako je iskaz svedoka iznuđen silom, pretnjom ili drugim zabranjenim sredstvima, na takvom iskazu svedoka ne može se zasnivati odluka.

Uskraćivanje odgovora na pojedina pitanja

Član 187

Svedok nije dužan da odgovara na pojedina pitanja ako je verovatno da bi time izložio sebe ili svog bliskog srodnika teškoj sramoti, znatnoj materijalnoj šteti ili krivičnom gonjenju.

Način saslušanja svedoka

Član 188

Svedok se sasluša pred sudom, odnosno organom uprave koji vodi prekršajni postupak, a ako svedok ima prebivalište odnosno boravište van njegovog područja, može se saslušati pred sudom, odnosno organom uprave na čijem području svedok ima prebivalište odnosno boravište.

Svedoci se saslušavaju pojedinačno i bez prisustva ostalih svedoka.

Svedok je dužan da odgovore daje usmeno.

Svedok će se prethodno opomenuti da je dužan da govori istinu i da ne sme ništa prećutati, a zatim će se upozoriti da davanje lažnog iskaza predstavlja krivično delo. Svedok će se upozoriti i da nije dužan da svedoči ako postoje okolnosti iz člana 185. ovog zakona, a to upozorenje će se uneti u zapisnik.

Posle toga svedok će se pitati za lično ime, ime oca, starost, mesto rođenja, prebivalište, zanimanje i njegov odnos sa okrivljenim i oštećenim.

Posle opštih pitanja svedok će se pozvati da iznese sve što mu je o predmetu poznato, a zatim će mu se postavljati pitanja radi proveravanja, dopune i razjašnjenja.

Svedok će se uvek pitati otkud mu je poznato ono o čemu svedoči.

Ako je svedok gluv ili nem, ispitaće se na način predviđen u članu 180. ovog zakona.

Suočenje svedoka

Član 189

Svedoci se mogu suočiti ako se njihovi iskazi ne slažu u pogledu važnih činjenica. Suočeni će se o svakoj okolnosti o kojoj se njihovi iskazi međusobno ne slažu pojedinačno saslušati i njihov odgovor uneti u zapisnik.

Istovremeno se mogu suočiti samo dva svedoka.

Na suočenje svedoka primenjuju se odredbe člana 179. stav 2. ovog zakona.

Nedolazak i odbijanje svedočenja

Član 190

Ako svedok koji je uredno pozvan ne dođe, a izostanak ne opravda, ili se bez odobrenja ili opravdanog razloga udalji sa mesta gde treba da bude saslušan, može se narediti da se prinudno dovede, a može se kazniti novčano od 10.000,00 do 50.000,00 dinara.

Određbe o dovođenju okrivljenog (član 163. ovog zakona) shodno se primenjuju i na dovođenje svedoka.

Ako svedok dođe pa, pošto je upozoren na posledice, neće bez zakonskog razloga da svedoči, može se kazniti novčano do 10.000,00 dinara, a ako i posle toga odbije da svedoči, može se kazniti novčano do 50.000,00 dinara.

Rešenje o novčanoj kazni svedoka unosi se u zapisnik.

Žalba na rešenje o novčanoj kazni ne zadržava izvršenje rešenja.

Ako svedok pristane da svedoči neposredno pošto mu je kazna izrečena, staviće se van snage doneto rešenje.

Ako su iz razloga iz st. 1. i 3. ovog člana prouzrokovani troškovi postupka, svedok se može obavezati da snosi te troškove.

U slučaju da kažnjeno lice ne plati novčanu kaznu i troškove postupka, oni će se naplatiti prinudnim putem.

Glava XXVI UVIDAJ I VEŠTAČENJE

Uviđaj

Član 191

Ako je za utvrđivanje ili razjašnjenje kakve važne činjenice potrebno lično i neposredno opažanje sudije koji vodi prekršajni postupak, izvršiće se uviđaj.

Uviđaj se može obaviti i uz sudelovanje veštaka.

Sudija koji vodi prekršajni postupak odrediće koja će se lica pozvati da prisustvuju uviđaju.

O uviđaju se vodi zapisnik. U zapisnik se unosi naziv suda, odnosno organa uprave koji sprovodi uviđaj, prisutnim licima, rezultatima uviđaja i drugim važnim činjenicama.

Veštačenje

Član 192

Veštačenje se određuje kada je za utvrđivanje ili ocenu neke važne činjenice neophodno pribaviti nalaz i mišljenje od lica koje raspolaže stručnim znanjem.

Veštačenje određuje pismenom naredbom sud, odnosno organ uprave koji vodi prekršajni postupak. U naredbi će se navesti u pogledu kojih činjenica se obavlja veštačenje i kome se poverava. Po pravilu se određuje jedan veštak, a ako je veštačenje složeno, dva ili više veštaka.

Veštačenje se može poveriti odgovarajućoj stručnoj ustanovi, državnom organu ili stručnjaku, prvenstveno sa liste stalnih sudskih veštaka, a drugi organi ili lica se mogu odrediti samo ako postoji opasnost od odlaganja, ako su stalni veštaci sprečeni ili ako to zahtevaju druge okolnosti.

Lica koja ne mogu biti veštaci

Član 193

Za veštaka se ne može uzeti lice koje ne može biti saslušano kao svedok (član 184. ovog zakona) ili lice koje je oslobođeno od dužnosti svedočenja (član 185. ovog zakona), kao ni lice koje je prekršajem oštećeno, a ako je takvo lice uzeto za veštaka, na njegovom nalazu i mišljenju ne može se zasnivati presuda.

Okrivljenom i oštećenom saopštiće se ime veštaka pre preduzimanja veštačenja.

Zahtev za izuzeće veštaka

Član 194

Okrivljeni, podnosilac zahteva i oštećeni mogu zahtevati izuzeće veštaka.

Tok veštačenja

Član 195

Pre početka veštačenja pozvaće se veštak da predmet veštačenja brižljivo razmotri, da tačno navede sve što opazi i nađe i da svoje mišljenje iznese nepristrasno i u skladu sa pravilima nauke ili veštine. On će se posebno upozoriti da davanje lažnog iskaza predstavlja krivično delo.

Član 196

Veštaku se mogu davati razjašnjenja, a može mu se dozvoliti i razgledanje spisa. Na njegov zahtev mogu se izvoditi novi dokazi da bi se utvrdile okolnosti koje su važne za veštačenje.

Veštak pregleda predmete veštačenja u prisustvu sudije koji vodi prekršajni postupak i zapisničara, osim ako su za veštačenje potrebna duža ispitivanja ili se ispitivanja vrše u ustanovama odnosno državnom organu, ili ako to traže obziri morala.

Ako se sumnja da okrivljeni boluje od duševne bolesti koja isključuje njegovu uračunljivost, odrediće se psihijatrijsko veštačenje.

Nalaz i mišljenje veštaka

Član 197

Veštak daje svoj nalaz i mišljenje po pravilu pismeno u roku koji mu odredi sudija, odnosno službeno lice koje vodi prekršajni postupak.

Izuzetno, veštaku se može odobriti da nalaz i mišljenje da usmeno na zapisnik. Nesaglasnost ili nejasnoće u nalazu i mišljenju veštaka otkloniće se njegovim saslušanjem ili ponavljanjem veštačenja preko istog ili drugog veštaka.

Kažnjavanje veštaka

Član 198

Lice koje se poziva kao veštak dužno je da se odazove i da da svoj nalaz i mišljenje.

Ako veštak koji je uredno pozvan ne dođe, a svoj izostanak ne opravda ili ako neopravdano odbije da veštači, može mu se naložiti da nadoknadi prouzrokovane troškove, a može se i kazniti novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 dinara.

Rešenje o kažnjavanju unosi se u zapisnik.

Žalba protiv rešenja o kažnjavanju veštaka ne odlaže izvršenje rešenja.

U slučaju da veštak ne plati izrečenu novčanu kaznu, ona će se naplatiti prinudnim putem.

Član 199

Odredbe ovog zakona koje se odnose na veštake primenjuju se shodno i na tumače.

Glava XXVII PRETRESANJE PROSTORIJA I LICA

Osnovi pretresanja

Član 200

Stan i druge prostorije, kao i lica mogu se pretresati samo kod težih prekršaja ako je verovatno da će se u stanu, drugim prostorijama, stvarima ili kod pojedinih lica naći predmet ili tragovi koji bi mogli biti značajni za prekršajni postupak, ili da će se pretresom stana i drugih prostorija uhvatiti okrivljeni.

Pretresanje lica, prostorija i stvari koje pripadaju licima koja uživaju imunitet po međunarodnom pravu nije dopušteno.

Naredba za pretresanje

Član 201

Pretresanje se određuje samo pismenom naredbom suda.

Naredba o pretresanju predaje se, pre početka pretresanja, licu kod koga će se ili na kome će se pretresanje izvršiti. Pre pretresanja pozvaće se lice na koje se naredba za pretresanje odnosi da dobrovoljno preda lice odnosno predmete koji se traže.

Naredbu o pretresanju izvršavaju organi unutrašnjih poslova.

Način pretresanja

Član 202

Pretresanju prisustvuju dva punoletna građanina.

Držalac stana ili prostorije pozvaće se da prisustvuje pretresanju, a ako je odsutan, pozvaće se da pretresanju prisustvuje jedan od odraslih članova domaćinstva ili sused.

Pretresanje u prostorijama pravnih lica može se vršiti samo u prisustvu predstavnika tog pravnog lica.

Pretresanje lica ženskog pola vrši službeno lice istog pola ili drugo žensko lice kome se može poveriti pretresanje.

Zaključane prostorije, nameštaj ili druge stvari otvoriće se silom samo ako njihov držalac ili njegov punomoćnik nije prisutan ili neće dobrovoljno da ih otvori. Pri tom će se izbegavati nepotrebna oštećenja.

Zapisnik o pretresanju

Član 203

O svakom pretresanju stana, odnosno prostorije ili lica sastaviće se zapisnik u kome će se navesti naredba na osnovu koje se vrši pretresanje, opis prostorija odnosno lica koje se pretresa i lica odnosno predmeta ili tragova koji su nađeni.

Zapisnik potpisuje lice kod koga se ili koje se pretresa i lica čije je prisustvo obavezno.

Licu kod koga je, odnosno koje je pretresano izdaje se prepis zapisnika.

Postupanje sa nađenim predmetima

Član 204

Ako se prilikom pretresanja nađu predmeti koji su upotrebljeni za izvršenje prekršaja ili su pribavljeni prekršajem, ili su nastali izvršenjem prekršaja, ili predmeti koji mogu poslužiti kao dokaz u prekršajnom postupku, ti predmeti će se privremeno oduzeti.

Privremeno oduzimanje predmeta

Član 205

Predmeti koji mogu biti oduzeti po ovom zakonu mogu se privremeno oduzeti i pre donošenja presude.

Privremeno oduzimanje predmeta određuje samo sud pismenom naredbom.

Zakonom se mogu ovlastiti i službena lica inspekcijских organa, službenici carinske službe i ovlašćeni policijski službenici da privremeno oduzmu predmete iz stava 1. ovog člana kad u vršenju službene dužnosti saznaju za prekršaj. Navedeni organi dužni su da sud neodložno izveste o privremenom oduzimanju predmeta i da se staraju o čuvanju tih predmeta, ukoliko zakonom nije drukčije određeno.

Licu od koga se oduzimaju predmeti izdaje se potvrda sa tačnim označenjem oduzetih predmeta.

Ako se radi o predmetima koji su podložni kvaru ili ako njihovo čuvanje iziskuje nesrazmerne troškove, sud će odrediti da se takvi predmeti prodaju, a dobijeni novac preda na čuvanje banci ili drugoj finansijskoj organizaciji.

Postupanje sa privremeno oduzetim predmetima

Član 206

Privremeno oduzeti predmeti odnosno novac dobijen prodajom predmeta vratiće se vlasniku ako prekršajni postupak bude obustavljen, osim kad to zahtevaju interesi opšte bezbednosti ili razlozi morala, o čemu se donosi posebno rešenje.

Ako se ne zna vlasnik, pa se ni u roku od jedne godine od dana objavljivanja oglasa niko ne javi za predmet odnosno za novac dobijen prodajom predmeta, doneće se rešenje da predmet postaje državna svojina, odnosno da se novac unese u budžet Republike Srbije. Ovim se ne dira u pravo vlasnika da u parnici traži predaju predmeta odnosno novca.

Glava XXVIIa

SPORAZUM O PRIZNANJU KRIVICE

Član 206a

Kada se prekršajni postupak vodi za jedan prekršaj ili za više prekršaja u sticaju, ovlašćeni podnosilac zahteva može predložiti okrivljenom i njegovom braniocu zaključenje sporazuma o priznanju krivice, odnosno okrivljeni i njegov branilac mogu ovlašćenom podnosiocu zahteva predložiti zaključenje takvog sporazuma.

Kada se uputi predlog iz stava 1. ovog člana, stranke i branilac mogu pregovarati o uslovima priznanja krivice za prekršaj, odnosno prekršaje koji se okrivljenom stavljaju na teret.

Sporazum o priznanju krivice mora biti u pisanom obliku i može se podneti najkasnije do završetka prvog ročišta za održavanje pretresa.

Sporazum o priznanju krivice se podnosi sudiji.

Član 206b

Sporazumom o priznanju krivice okrivljeni u potpunosti priznaje prekršaj za koji se tereti, odnosno priznaje jedan ili više prekršaja učinjenih u sticaju, koji su predmet zahteva, a okrivljeni i ovlašćeni podnosilac zahteva se saglašavaju:

1. o vrsti i visini kazne, odnosno o drugim prekršajnim sankcijama koje će okrivljenom biti izrečene;

2. o odustajanju ovlašćenog podnosioca zahteva od prekršajnog gonjenja za prekršaje koji nisu obuhvaćeni sporazumom o priznanju krivice;
3. o troškovima prekršajnog postupka i o imovinskopravnom zahtevu;
4. o odricanju stranaka i branioca od prava na žalbu protiv odluke suda donesene na osnovu sporazuma o priznanju krivice, kada je sud u potpunosti prihvatio sporazum.

U sporazumu o priznanju krivice ovlašćeni podnosilac zahteva i okrivljeni se mogu saglasiti o izricanju okrivljenom kazne koja po pravilu ne može biti ispod zakonskog minimuma za prekršaj koji se okrivljenom stavlja na teret.

Izuzetno, kada je to očigledno opravdano značajem priznanja okrivljenog za razjašnjenje prekršaja za koji se tereti, čije bi dokazivanje bez takvog priznanja bilo nemoguće ili znatno otežano, odnosno od značaja za sprečavanje, otkrivanje ili dokazivanje drugih prekršaja, ovlašćeni podnosilac zahteva i okrivljeni se mogu saglasiti da se okrivljenom izrekne blaža kazna, na način propisan u članu 40. ovog zakona.

Okrivljeni može u sporazumu o priznanju krivice prihvatiti obavezu da u određenom roku vrati imovinsku korist stečenu izvršenjem prekršaja, odnosno da vrati predmet prekršaja.

Član 206v

O sporazumu o priznanju krivice odlučuje sud, koji sporazum rešenjem može odbaciti, usvojiti ili odbiti.

Sudija će sporazum o priznanju krivice odbaciti ako je podnet nakon što je završeno prvo ročište za održavanje pretresa. Protiv rešenja o odbacivanju sporazuma o priznanju krivice žalba nije dozvoljena.

Sud o sporazumu o priznanju krivice odlučuje na ročištu kome prisustvuju ovlašćeni podnosilac zahteva, okrivljeni i branilac, a o ročištu se obaveštavaju oštećeni i njegov punomoćnik.

Ročište iz stava 3. ovog člana je javno, a javnost se sa celog toka ročišta ili njegovog dela rešenjem suda može isključiti samo ako postoji neki od razloga iz člana 209. stav 2. ovog zakona.

Sud će rešenjem odbaciti sporazum o priznanju krivice ako na ročište ne dođe uredno pozvani okrivljeni. Protiv rešenja o odbacivanju sporazuma o priznanju krivice žalba nije dozvoljena. Ročište iz stava 3. ovog člana se može održati i bez prisustva uredno pozvanog ovlašćenog podnosioca zahteva.

Sud će obrazloženim rešenjem usvojiti sporazum o priznanju krivice i doneti odluku koja odgovara sadržini sporazuma ako utvrdi:

1. da je okrivljeni svesno i dobrovoljno priznao prekršaj, odnosno prekršaje koji su predmet zahteva i da je isključena mogućnost priznanja okrivljenog u zabludi;
2. da je sporazum zaključen u skladu sa odredbama člana 206b ovog zakona;
3. da je okrivljeni potpuno svestan svih posledica zaključenog sporazuma, a posebno da u potpunosti razume da se sporazumom odriče prava na suđenje i ulaganje žalbe protiv presude suda donete na osnovu rešenja o usvajanju sporazuma;
4. da postoje i drugi dokazi koji potkrepljuju priznanje krivice okrivljenog;
5. da sporazumom o priznavanju krivice nisu povređena prava oštećenog ili da on nije protivan razlozima pravičnosti.

Kada nije ispunjen jedan ili više uslova iz stava 6. ovog člana, ili kada kazna, odnosno druga prekršajna sankcija utvrđena u sporazumu o priznanju krivice očigledno ne odgovara težini prekršaja koji je okrivljeni priznao, sud će doneti obrazloženo rešenje kojim se sporazum o priznanju krivice odbija, a priznanje okrivljenog dato u sporazumu ne može biti dokaz u prekršajnom postupku.

Kada rešenje iz stava 7. ovog člana postane pravosnažno, sporazum i svi spisi koji su sa njim povezani, uništavaju se pred sudom, o čemu se sastavlja službena beleška.

Rešenje suda o sporazumu o priznanju krivice se dostavlja ovlašćenom podnosiocu zahteva, okrivljenom, braniocu, oštećenom i njegovom punomoćniku.

Član 206g

Protiv rešenja suda o odbijanju sporazuma o priznanju krivice, žalbu u roku od osam dana od dana kada im je rešenje dostavljeno mogu izjaviti ovlašćeni podnosilac zahteva, okrivljeni i njegov branilac.

Protiv rešenja suda o usvajanju sporazuma o priznanju krivice nije dozvoljena žalba okrivljenog, njegovog branioca i predstavnika podnosioca zahteva, a, u roku iz stava 1. ovog člana, žalbu mogu izjaviti oštećeni i njegov punomoćnik.

Blagovremenu i dozvoljenu žalbu sud će dostaviti Višem prekršajnom sudu u roku od tri dana od dana prijema žalbe.

O žalbi iz st. 1. i 2. ovog člana odlučuje Viši prekršajni sud u roku od 15 dana od dana prijema žalbe.

Veće koje odlučuje o žalbi protiv rešenja o sporazumu o priznanju krivice može žalbu odbaciti ako je podneta po proteku roka iz stava 1. ovog člana, usvojiti je ili je odbiti kao neosnovanu.

Protiv rešenja iz stava 4. ovog člana žalba nije dozvoljena.

Član 206d

Kada rešenje o usvajanju sporazuma o priznanju krivice postane pravosnažno, sudija bez odlaganja donosi presudu kojom okrivljenog oglašava krivim i izriče mu kaznu, odnosno drugu prekršajnu sankciju i odlučuje o ostalim pitanjima predviđenim u sporazumu o priznanju krivice.

Pored sadržaja iz sporazuma o priznanju krivice presuda iz stava 1. ovog člana sadrži i ostale podatke iz člana 219. ovog zakona.

Presuda iz stava 1. ovog člana dostavlja se licima iz člana 224. ovog zakona.

Ako je sporazumom o priznanju krivice predviđeno odustajanje ovlašćenog podnosioca zahteva od prekršajnog gonjenja za prekršaje koji nisu obuhvaćeni sporazumom o priznanju krivice, sud u odnosu na te prekršaje donosi presudu iz člana 221. ovog zakona.

Glava XXVIII PRETRES

Određivanje pretresa

Član 207

Na pretres se pozivaju okrivljeni i njegov branilac, oštećeni, podnosilac zahteva za pokretanje postupka i drugi učesnici postupka. Ako je okrivljeni pravno lice na pretres se poziva predstavnik pravnog lica.

U pozivu na pretres okrivljeni će se upozoriti da će se u slučaju neodazivanja pozivu narediti njegovo dovođenje.

Ako na pretres ne dođe uredno pozvani okrivljeni i svoj izostanak ne opravda, sud će odložiti pretres i izdati naredbu za dovođenje, ako ne postoje uslovi da se pretres održi i bez prisustva okrivljenog.

Nedolazak okrivljenog

Član 208

Sud može odlučiti da se pretres održi u odsustvu okrivljenog koji je uredno pozvan ako je on saslušan, a sudija nađe da njegovo prisustvo nije neophodno za pravilno utvrđivanje činjeničnog stanja. Pod istim uslovima pretres se može održati i u odsustvu uredno pozvanog predstavnika odnosno branioca okrivljenog pravnog lica.

Pretres se može održati i bez prisustva podnosioca zahteva.

Pretres će se održati i ako ne dođe uredno pozvani branilac okrivljenog.

Javnost

Član 209

Pretres je javan.

Sudija koji vodi prekršajni postupak može isključiti javnost za ceo pretres ili jedan njegov deo ako to zahtevaju opšti interesi ili razlozi morala.

Ako se postupak vodi protiv maloletnika, pretres će se održati bez prisustva javnosti.

U slučaju iz st. 2. i 3. ovog člana sudija će upozoriti lica koja prisustvuju pretresu na kome je javnost isključena da su dužna da kao tajnu čuvaju sve ono što su na pretresu saznala i ukazaće im se da odavanje tajne predstavlja krivično delo.

Tok pretresa

Član 210

Pretres počinje iznošenjem glavne sadržine zahteva za pokretanje prekršajnog postupka. Posle provere prisutnosti pozvanih lica pristupa se ispitivanju okrivljenog, a ako su okrivljeni pravno lice i odgovorno lice u pravnom licu, prvo se saslušava predstavnik pravnog lica, a posle njega odgovorno lice. Po saslušavanju okrivljenog prelazi se na izvođenje dokaza saslušanjem svedoka i veštaka i izvođenje drugih dokaza.

Red izvođenja dokaza utvrđuje sudija.

O radu na pretresu vodi se zapisnik u koji se unosi ceo tok pretresa.

Zapisnik o pretresu potpisuju sudija i zapisničar.

Pravo stranaka na pretresu

Član 211

Podnosilac zahteva, okrivljeni i njegov branilac, predstavnik i branilac pravnog lica i oštećeni imaju pravo da u toku pretresa predlažu dokaze i daju druge predloge, a po odobrenju sudije koji vodi postupak mogu da postavljaju pitanja licima koja se saslušavaju.

Ovlašćeni predstavnik podnosioca zahteva ima pravo da na pretresu izmeni sadržinu zahteva.

U slučaju iz stava 2. ovog člana sudija će rešenjem odložiti pretres da bi se okrivljeni upoznao sa izmenom zahteva i da bi pripremio odbranu.

Posle završenog dokaznog postupka stranke i branilac mogu dati završnu reč sa svojom ocenom o izvedenim dokazima. Poslednja reč uvek pripada okrivljenom odnosno predstavniku okrivljenog pravnog lica.

Ako sudija nađe da pretres ne treba odlagati radi dopune postupka ili radi pripreme odbrane okrivljenog po izmenjenom zahtevu, zaključiće pretres, a može doneti presudu i javno objaviti izreku presude uz kratko navođenje razloga.

Kada u slučaju iz stava 5. ovog člana, okrivljeni i podnosilac zahteva izjave da ne traže da im se dostavi pismeno izrađena presuda i da se neće žaliti, okrivljenom će se uručiti, a podnosiocu zahteva dostaviti, samo prepis izreke presude.

Glava XXIX ODRŽAVANJE REDA

Staranje o održavanju reda

Član 212

Dužnost sudije, odnosno službenog lica koje u organu uprave vodi prekršajni postupak jeste da se stara o održavanju reda za vreme izvođenja radnji u prekršajnom postupku.

Ako okrivljeni, njegov branilac, punomoćnik, oštećeni, zakonski zastupnik, svedok, veštak, tumač ili drugo lice koje prisustvuje radnjama u prekršajnom postupku ometa red ili se ne pokorava naređenjima za održavanje reda, sudija će ga opomenuti. Ako opomena bude bezuspešna, može se narediti da se okrivljeni udalji, a ostala lica mogu se udaljiti i kazniti

novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 dinara. Odluka sudije odnosno službenog lica koja se tiče održavanja reda unosi se u zapisnik.

Punomoćniku ili braniocu koji posle kazne produži da narušava red može se uskratiti dalje zastupanje odnosno odbrana.

Ako kažnjeno lice ne plati izrečenu novčanu kaznu u određenom roku kazna će se naplatiti prinudnim putem.

Žalba protiv rešenja o kažnjavanju iz stava 2. ovog člana ne zadržava izvršenje rešenja.

Protiv drugih odluka koje se odnose na održavanje reda i rukovođenje postupkom žalba nije dozvoljena.

Glava XXX PREKID POSTUPKA

Član 213

Sudija odnosno službeno lice koje u organu uprave vodi prekršajni postupak rešenjem će prekinuti postupak:

1. ako se ne zna boravište okrivljenog ili je on u bekstvu, ili inače nije dostižan državnim organima, ili se nalazi u inostranstvu na neodređeno vreme;
2. ako je kod okrivljenog nastupilo privremeno duševno oboljenje ili privremena duševna poremećenost;
3. ako je za isto delo protiv okrivljenog pokrenut krivični postupak, kada prekid traje do donošenja pravosnažne sudske odluke u krivičnom postupku.

Pre nego što se postupak prekine, prikupiće se svi dokazi o prekršaju i odgovornosti okrivljenog do kojih se može doći.

Prekinuti postupak nastaviće se kad prestanu smetnje koje su izazvale prekid.

O prekidu i nastavljanju postupka obavestiće se podnosilac zahteva, a u prekršajnom postupku iz oblasti carinskog, spoljnotrgovinskog i deviznog poslovanja, oštećeni.

Glava XXXI PRESUDA

Donošenje presude

Član 214

Prekršajni postupak završava se donošenjem osuđujuće odnosno oslobađajuće presude ili rešenja kojim se postupak obustavlja.

Presuda, odnosno rešenje izradiće se u roku od osam dana od dana okončanja svih radnji u prekršajnom postupku koje prethode donošenju presude, odnosno rešenja.

Presuda, odnosno rešenje se zasniva na izvedenim dokazima i činjenicama koje su utvrđene u postupku.

Objektivni i subjektivni identitet

Član 215

Odluka u prekršajnom postupku odnosi se samo na lice koje se zahtevom za pokretanje prekršajnog postupka tereti i samo na prekršaj koji je predmet podnetog zahteva.

Sud, odnosno organ uprave koji vodi prekršajni postupak nije vezan za predloge i ocenu u pogledu pravne kvalifikacije prekršaja.

Član 216

Rešenje kojim se obustavlja prekršajni postupak doneće se kad se utvrdi:

1. da je prekršajni postupak vođen bez zahteva, odnosno da podnosilac zahteva za pokretanje prekršajnog postupka nije bio ovlašćen za njegovo podnošenje;

2. da sud, odnosno organ uprave nije stvarno nadležan za vođenje prekršajnog postupka;
3. da je okrivljeni za istu radnju već pravosnažno kažnjen u prekršajnom postupku ili je prekršajni postupak pravosnažno obustavljen, ali ne zbog nenadležnosti;
4. da je okrivljeni u krivičnom postupku odnosno u postupku po privrednom prestupu pravosnažno oglašen krivim za isto delo koje obuhvata i obeležje prekršaja;
5. da okrivljeni ima diplomatski imunitet;
6. da je nastupila zastarelost za vođenje prekršajnog postupka;
7. da je okrivljeni u toku prekršajnog postupka umro, odnosno da je okrivljeno pravno lice prestalo da postoji;
8. da je ovlašćeni podnosilac odustao od zahteva za pokretanje prekršajnog postupka pre pravosnažnosti odluke.

Prekršajni postupak će se obustaviti i u drugim zakonom određenim slučajevima.

U obrazloženju rešenja ukratko se navode razlozi zbog kojih je postupak obustavljen i propis na osnovu kog je to učinjeno.

Donošenje presude kojom se okrivljeni oglašava krivim

Član 217

Presuda kojom se okrivljeni oglašava krivim za prekršaj donosi se kad se u prekršajnom postupku utvrdi postojanje prekršaja i odgovornost okrivljenog za taj prekršaj.

Donošenje presude kojom se okrivljeni oslobađa krivice

Član 218

Presudu kojom se okrivljeni oslobađa krivice sud će izreći:

1. ako delo za koje se tereti po propisu nije prekršaj,
2. ako ima okolnosti koje isključuju prekršajnu odgovornost okrivljenog,
3. ako nije dokazano da je okrivljeni učinio prekršaj za koji je protiv njega podnet zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

Sadržaj izreke presude kojom se okrivljeni oglašava krivim za prekršaj

Član 219

Ako se okrivljeni oglasi krivim za prekršaj, izreka presude sadrži:

1. prekršaj za koji se okrivljeni oglašava krivim uz naznačenje činjenica i okolnosti koje čine obeležja prekršaja i od kojih zavisi primena određenog propisa o prekršaju;
2. propise koji su primenjeni;
3. odluku o izrečenim sankcijama;
4. odluku o oduzimanju imovinske koristi;
5. odluku o uračunavanju zadržavanja i pritvora u izrečenu kaznu;
6. odluku o troškovima prekršajnog postupka;
7. odluku o imovinsko-pravnom zahtevu.

Ako je okrivljeni kažnjen novčanom kaznom, u presudi će se naznačiti rok plaćanja kazne i način zamene novčane kazne u slučaju da okrivljeni kaznu ne plati, odnosno naznačiće se da će se novčana kazna naplatiti prinudnim putem.

Ako je izrečena zaštitna mera oduzimanja predmeta, u izreci presude će se odrediti i kako će se postupiti sa oduzetim predmetima. Kad izrečenom merom oduzimanja predmeta nisu obuhvaćeni predmeti privremeno oduzeti po članu 205. ovog zakona, u izreci presude će se odrediti da se ti predmeti vrate vlasniku.

Objavljivanje presude

Član 220

Presuda se objavljuje usmeno ako je okrivljeni prisutan, a pismeno izrađena presuda dostaviće se okrivljenom samo ako to zatraži.

Ako se presuda objavljuje, u zapisnik se unosi samo izreka presude i konstatuje da je presuda usmeno saopštena, da je dato kratko obrazloženje presude i uputstvo o pravnom leku.

Ako okrivljeni zatraži da mu se dostavi pismeno izrađena presuda, sud je dužan da je dostavi u roku od osam dana od dana objavljivanja.

Kada u slučaju iz stava 1. ovog člana okrivljeni izjavi da ne traži da mu se dostavi pismeno izrađena presuda i da se neće žaliti, uručiće mu se, a podnosiocu zahteva dostaviti, samo prepis izreke presude.

Presuda za više prekršaja

Član 221

Ako se prekršajni postupak vodi zbog više prekršaja, u presudi će se navesti za koje se prekršaje okrivljeni oglašava krivim, a za koje se oslobađa krivice ili se postupak obustavlja.

Sadržina pismeno izrađene presude

Član 222

Pismeno izrađena presuda sadrži: uvod, izreku, obrazloženje i uputstvo o pravu na žalbu, kao i broj, datum, potpis sudije i službeni pečat.

Uvod presude sadrži: naziv suda koji je doneo odluku, lično ime sudije, lično ime okrivljenog, mesto prebivališta okrivljenog odnosno naziv i sedište okrivljenog pravnog lica, prekršaj koji je predmet prekršajnog postupka, dan donošenja presude i osnov po kome je presuda doneta.

Izreka presude sadrži: lične podatke okrivljenog odnosno naziv i sedište okrivljenog pravnog lica, činjenični opis i pravnu kvalifikaciju prekršaja i odluku kojom se okrivljeni oglašava krivim, oslobađa krivice ili se postupak obustavlja.

U obrazloženju presude ukratko će se izneti sadržina zahteva za pokretanje prekršajnog postupka, utvrđeno činjenično stanje uz navođenje dokaza na osnovu kojih su pojedine činjenice dokazane, propisi na kojima se zasniva presuda i razlozi za svaku tačku presude.

U uputstvu o pravu na žalbu daje se pouka o tome kome se organu žalba izjavljuje, kome predaje, u kom roku i da se žalba može podneti pismeno, a predati neposredno ili uputiti poštom preporučeno.

Ispravljanje presude

Član 223

Pogreške u pisanju imena i brojeva i druge očigledne pogreške u pisanju, računanju i prepisivanju u presudi ispravljaju se po službenoj dužnosti ili na predlog okrivljenog, podnosioca zahteva ili oštećenog.

Ispravke će se izvršiti posebnim rešenjem, koje postaje sastavni deo presude.

Ako sudska odluka sadrži pogreške iz stava 3. člana 222. ovog zakona, ispravljeni prepis presude dostaviće se licima koja imaju pravo žalbe. U tom slučaju rok za žalbu teče od dana dostavljanja ispravljene presude.

Dostavljanje presude učesnicima u postupku

Član 224

Pismeno izrađena presuda dostavlja se podnosiocu zahteva i okrivljenom po odredbama člana 147. ovog zakona.

Presuda se dostavlja oštećenom koji nije podnosilac zahteva ako je odlučeno o imovinsko - pravnom zahtevu, licu čiji je predmet oduzet tom presudom, kao i licu protiv koga je izrečena mera oduzimanja imovinske koristi.

Dostavljanje usmeno saopštene presude okrivljenom

Član 225

Ako okrivljeni zatraži da mu se dostavi otpravak presude, sudija je dužan da mu otpravak iste dostavi u roku od osam dana od dana izrade presude.

Zahtev okrivljenog u smislu stava 1. ovog člana unosi se u zapisnik uz njegov potpis.

Član 226

Odredbe ovog zakona koje se odnose na presudu, shodno se primenjuju i na rešenje koje u prekršajnom postupku donose organi uprave.

Član 227

Na postupak pred sudovima, koji nije propisan odredbama ovog zakona, shodno se primenjuju odredbe Zakonika o krivičnom postupku, ako ovim ili drugim zakonom nije drukčije određeno.

Glava XXXII REDOVNI PRAVNI LEKOVI

Podnošenje žalbe

Član 228

Protiv presude prekršajnog suda može se izjaviti žalba Višem prekršajnom sudu, a protiv rešenja organa uprave, mesno nadležnom prekršajnom sudu. Žalba se predaje sudu, odnosno organu uprave, koji je doneo prvostepenu odluku.

Žalba se podnosi u roku od osam dana od dana usmeno saopštene odluke, odnosno od dana dostavljanja presude ili rešenja.

Ko može izjaviti žalbu

Član 229

Žalbu mogu izjaviti okrivljeni i podnosilac zahteva.

Žalba se može izjaviti uvek na presudu i rešenje organa uprave a na druga rešenja doneta u prekršajnom postupku samo ako pravo na žalbu nije zakonom isključeno.

U korist okrivljenog žalbu mogu izjaviti njegov branilac, bračni drug, srodnik po krvi u pravoj liniji, brat, sestra, zakonski zastupnik, usvojitelj, usvojenik, hranitelj i lice sa kojim živi u vanbračnoj zajednici.

U korist okrivljenog pravnog lica žalbu može izjaviti predstavnik pravnog lica kao i fizičko lice ovlašćeno da ga predstavlja ili zastupa.

Ako je izrečena zaštitna mera oduzimanja predmeta čiji vlasnik nije okrivljeni, vlasnik predmeta može izjaviti žalbu samo u pogledu odluke o toj meri.

Suspenzivno dejstvo žalbe

Član 230

Blagovremeno izjavljena žalba odlaže izvršenje odluke, osim u slučajevima kad je ovim zakonom drugačije određeno.

Odricanje i odustajanje od žalbe

Član 231

Okrivljeni i podnosilac zahteva mogu se odreći prava na žalbu pošto je odluka saopštena, a od izjavljene žalbe mogu odustati do donošenja drugostepene presude.

Odricanje i odustajanje od prava na žalbu ne može se opozvati.

Odricanje maloletnika od prava na žalbu nema pravnog dejstva.

Sadržaj žalbe

Član 232

Žalba treba da sadrži označenje odluke protiv koje se žalba izjavljuje, navode u čemu je podnosilac žalbe nezadovoljan odlukom i potpis podnosioca žalbe.

U žalbi se mogu iznositi nove činjenice i predlagati novi dokazi. Pozivajući se na nove činjenice podnosilac žalbe je dužan da navede dokaze kojima bi se te činjenice imale dokazati.

Ako podnosilac žalbe u žalbi iznosi nove dokaze, dužan je navesti zašto te dokaze nije ranije izneo, kao i činjenice koje tim dokazima želi dokazati.

Osnovi zbog kojih se odluka može pobijati

Član 233

Odluka se može pobijati:

1. zbog bitne povrede odredaba prekršajnog postupka;
2. zbog povrede odredaba materijalnog prava iz Zakona o prekršajima i drugih propisa;
3. zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja;
4. zbog odluke o prekršajnim sankcijama, oduzimanju imovinske koristi, troškovima prekršajnog postupka i imovinsko-pravnom zahtevu.

Bitne povrede odredaba prekršajnog postupka

Član 234

Bitna povreda odredaba prekršajnog postupka postoji:

1. ako je prekršajni postupak vodio i odluku doneo sudija odnosno službeno lice u organu uprave, koji je pravosnažnom odlukom izuzet od vođenja postupka i odlučivanja;

2. ako je prekršajni postupak vodio i odluku doneo sudija odnosno službeno lice u organu uprave, koji se morao izuzeti (član 102. stav 1. tač. 1-5. ovog zakona);
3. ako okrivljeni u prekršajnom postupku nije saslušan pre donošenja odluke osim u slučajevima iz člana 85. stava 3. i člana 162. stava 8. ovog zakona;
4. ako okrivljeni nije poučen o pravu na upotrebu jezika, ili je njemu ili njegovom braniocu protivno njegovom zahtevu uskraćeno pravo da na usmenom pretresu ili u toku ostalih radnji u prekršajnom postupku upotrebljava svoj jezik i da na svom jeziku prati tok usmenog pretresa odnosno postupka (član 86. ovog zakona);
5. ako je protivno zakonu bila isključena javnost na usmenom pretresu;
6. ako je sudija, odnosno službeno lice u organu uprave odbacio zahtev za pokretanje prekršajnog postupka protivno odredbama člana 159. ovog zakona;
7. ako je sudija obustavio prekršajni postupak protivno odredbama člana 216. ovog zakona ili je doneo presudu kojom se okrivljeni oslobađa krivice, protivno odredbama člana 218. ovog zakona;
8. ako je presudu doneo sud koji zbog stvarne nenadležnosti nije mogao suditi u toj stvari (član 100. ovog zakona);
9. ako usmeno saopštena odluka nije uneta u zapisnik (član 220. stav 2. ovog zakona);
10. ako odlukom sud, odnosno organ uprave nije u celosti odlučio o zahtevu za pokretanje prekršajnog postupka;
11. ako je sud odnosno organ uprave odlučio mimo zahteva za pokretanje prekršajnog postupka;
12. ako se odluka zasniva na dokazu na kome se po odredbama ovog zakona ne može zasnivati, osim ako je, s obzirom na druge dokaze, očigledno da bi i bez tog dokaza bila doneta ista odluka;

13. ako se odluka zasniva na iskazu okrivljenog koji nije bio upozoren na pravo da uzme branioca po svom izboru ili da bude ispitan u prisustvu branioca;

14. ako je povređena odredba člana 88. ovog zakona;

15. ako je izreka odluke nerazumljiva, protivrečna sama sebi ili razlozima odluke ili ako odluka uopšte nema razloga ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama, ili su ti razlozi potpuno nejasni, ili u znatnoj meri protivrečni, ili ako o odlučnim činjenicama postoji znatna protivrečnost između onog što se u razlozima odluke navodi, o sadržini isprava ili zapisnika o iskazima datim u postupku, i samih tih isprava ili zapisnika, osim u slučaju iz člana 220. ovog zakona.

Bitna povreda odredaba prekršajnog postupka postoji i ako sudija, odnosno službeno lice u toku prekršajnog postupka ili prilikom donošenja odluke nije primenio ili je pogrešno primenio koju odredbu ovog zakona, ili je u toku prekršajnog postupka povredio pravo odbrane, a to je uticalo ili je moglo uticati na zakonito i pravilno donošenje odluke.

Povreda materijalnog prava

Član 235

Povreda materijalnog prekršajnog prava postoji ako je prekršajni propis povređen kada je u pitanju:

1. da li je radnja za koju se okrivljeni goni prekršaj;
2. da li ima okolnosti koje isključuju prekršajnu odgovornost;
3. da li ima okolnosti koje isključuju prekršajno gonjenje, a naročito da li je nastupila zastarelost prekršajnog gonjenja ili je stvar već pravosnažno presuđena;
4. da li je u pogledu prekršaja koji je predmet zahteva za pokretanje prekršajnog postupka primenjen zakon ili drugi propis koji se ne može primeniti;

5. da li je odlukom o kazni, zaštitnoj meri ili o oduzimanju imovinske koristi prekoračeno ovlašćenje koje sudija, odnosno službeno lice u organu uprave ima po zakonu;

6. da li su povređene odredbe o uračunavanju zadržavanja, pritvora i izdržane kazne.

Pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje

Član 236

Odluka se može pobijati zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja kad je sud, odnosno organ uprave neku odlučnu činjenicu pogrešno utvrdio ili je nije utvrdio.

Nepotpuno utvrđeno činjenično stanje postoji i kad na to ukazuju nove činjenice ili novi dokazi.

Pobijanje presude i drugih odluka

Član 237

Odluka se može pobijati zbog odluke o kazni kad tom odlukom nije prekoračeno zakonsko ovlašćenje (član 235. stav 1. tačka 5. ovog zakona) ili sud, odnosno organ uprave nije pravilno odmerio kaznu s obzirom na okolnosti koje utiču da kazna bude veća ili manja. Odluka o kazni može se pobijati i zbog toga što je sud, odnosno organ uprave primenio ili nije primenio odredbe o ublažavanju kazne, o oslobođenju od kazne, ili što nije izrekao opomenu iako su za to postojali zakonski uslovi.

Odluka o zaštitnoj meri ili o oduzimanju imovinske koristi može se pobijati ako ne postoji povreda iz člana 235. stava 1. tačke 5. ovog zakona ili je sud nepravilno doneo ovu odluku ili nije izrekao zaštitnu meru odnosno oduzimanje imovinske koristi iako su za to postojali zakonski uslovi.

Odluka o imovinsko-pravnom zahtevu može se pobijati kad je sud o tome doneo odluku protivno odredbama ovog zakona.

Odluka o troškovima prekršajnog postupka može se pobijati kad je sud, odnosno organ uprave o tome doneo odluku iz razloga kao i u prethodnom stavu ovog člana.

Postupak po žalbi

Član 238

Neblagovremenu, nedozvoljenu i od neovlašćenog lica izjavljenu žalbu odbaciće rešenjem sud, odnosno organ uprave.

Blagovremenu, dozvoljenu i od ovlašćenog lica izjavljenu žalbu, prekršajni sud će sa spisima predmeta dostaviti Višem prekršajnom sudu, a organ uprave mesno nadležnom prekršajnom sudu, u roku od tri dana.

Odluke prekršajnog i Višeg prekršajnog suda

Član 239

Rešavajući po žalbi Viši prekršajni sud, odnosno prekršajni sud može žalbu odbaciti, odbiti kao neosnovanu i potvrditi prvostepenu odluku, ili usvojiti, a prvostepenu odluku preinačiti ili ukinuti.

Odbacivanje žalbe od strane drugostepenog suda

Član 240

Viši prekršajni sud, odnosno prekršajni sud odbaciće žalbu rešenjem kao neblagovremenu, nedozvoljenu ili izjavljenu od strane neovlašćenog lica, ako utvrdi da je sud ili organ uprave koji je vodio postupak, propustio da to učini.

Granice ispitivanja prvostepene odluke

Član 241

Viši prekršajni sud, odnosno prekršajni sud ispituje prvostepenu odluku u onom delu u kojem se pobija žalbom, ali mora uvek po službenoj dužnosti ispitati:

1. da li postoji bitna povreda odredaba prekršajnog postupka iz člana 234. stava 1. tač. 1, 3. i 7-15. ovog zakona;

2. da li je na štetu okrivljenog povređeno materijalno pravo (član 235. ovog zakona).

Ako žalba izjavljena u korist okrivljenog ne sadrži osnov za pobijanje odluke (član 233. ovog zakona), Viši prekršajni sud ograničiće se na ispitivanje povreda iz stava 1. tač. 1. i 2. ovog člana, kao i na ispitivanje odluke o kazni, zaštitnim merama i oduzimanju imovinske koristi (član 237. ovog zakona), a prekršajni sud na ispitivanje povreda iz stava 1. tač. 1. i 2. ovog člana, kao i na ispitivanje odluke o kazni.

Potvrđivanje prvostepene odluke

Član 242

Viši prekršajni sud, odnosno prekršajni sud će presudom odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostepenu odluku kad utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih se odluka pobija, niti povrede zakona iz člana 241. ovog zakona.

Preinačenje prvostepene odluke

Član 243

Viši prekršajni sud, odnosno prekršajni sud će uvažiti žalbu i presudom preinačiti prvostepenu odluku kada utvrdi da su odlučne činjenice u prvostepenom postupku utvrđene i da s obzirom na utvrđeno činjenično stanje, treba doneti drugačiju odluku ili ako smatra da postoje takve povrede zakona koje se mogu otkloniti bez ukidanja prvostepene odluke, ili kad nađe da prilikom odmeravanja kazne odnosno izricanja zaštitne mere nisu uzete u obzir sve okolnosti koje utiču na pravilno odmeravanje kazne odnosno na zakonito izricanje zaštitne mere ili kad okolnosti koje su uzete u obzir nisu pravilno ocenjene.

Prvostepena odluka će se preinačiti kad se utvrdi da je sud ili organ uprave koji je vodio prekršajni postupak, pogrešno ocenio isprave i dokaze koje nije sam izveo, a odluka je zasnovana na tim dokazima.

Ukidanje prvostepene odluke

Član 244

Viši prekršajni sud, odnosno prekršajni sud će žalbu uvažiti i presudom ukinuti prvostepenu odluku i predmet vratiti sudu ili organu uprave, na ponovni postupak ako utvrdi da postoji bitna povreda odredaba prekršajnog postupka, koja je uticala ili je mogla uticati na zakonito rešavanje prekršajne stvari, ili ako smatra da zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja treba dopuniti ili provesti novi postupak, ili ako je prekršajni postupak obustavljen zbog pogrešne ocene dokaza ili pogrešne primene materijalnog prava. Iz istih razloga može se prvostepena odluka i delimično ukinuti ako se pojedini delovi odluke mogu izdvojiti bez štete za pravilno odlučivanje.

Obrazloženje drugostepene presude

Član 245

U obrazloženju presude Viši prekršajni sud, odnosno prekršajni sud ceniće žalbene navode i ukazaće na povrede zakona koje je uzeo u obzir po službenoj dužnosti.

Kad se prvostepena odluka ukida zbog povrede odredaba prekršajnog postupka, u obrazloženju će se navesti koje su odredbe povređene i u čemu se ogleda povreda.

Kad se prvostepena odluka ukida zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, navešće se nedostaci odnosno zašto su novi dokazi i nove činjenice važne za donošenje pravilne odluke.

Dejstvo žalbe u korist saokrivljenih

Član 246

Kad Viši prekršajni sud povodom ma čije žalbe izjavljene protiv odluke utvrdi da su razlozi zbog kojih je doneo presudu u korist okrivljenog korisni i za kojeg od okrivljenih koji nije izjavio žalbu ili nije izjavio u tom pravcu, postupiće po službenoj dužnosti kao da takva žalba postoji.

Dostavljanje drugostepene presude

Član 247

Viši prekršajni sud, odnosno prekršajni sud će vratiti sve spise sudu, odnosno organu uprave sa dovoljnim brojem overenih prepisa svoje presude radi dostavljanja okrivljenom, podnosiocu zahteva i drugim zainteresovanim licima.

Dužnost suda i organa uprave

Član 248

Sud i organ uprave, dužan je da sprovede sve radnje i raspravi sva sporna pitanja na koje je ukazao Viši prekršajni sud, odnosno prekršajni sud u svojoj presudi. Pri donošenju nove odluke, sud i organ uprave vezani su zabranom propisanom u članu 88. ovog zakona.

Glava XXXIII VANREDNI PRAVNI LEKOVI

ZAHTEV ZA PONAVLJANJE PREKRŠAJNOG POSTUPKA

Razlozi za ponavljanje postupka

Član 249

Prekršajni postupak završen pravosnažnom odlukom može se ponoviti:

1. ako se dokaže da je odluka zasnovana na lažnoj ispravi ili na lažnoj izjavi svedoka ili veštaka;
2. ako se dokaže da je odluka doneta usled krivičnog dela sudije ili drugog službenog lica koje je učestvovalo u postupku;
3. ako se utvrdi da je lice koje je kažnjeno za prekršaj za istu radnju već jednom kažnjeno u prekršajnom postupku;
4. ako se iznesu nove činjenice ili podnesu novi dokazi koji bi sami za sebe ili u vezi sa ranijim dokazima doveli do drugačije odluke da su bili poznati u ranijem postupku.

Činjenice iz stava 1. tač. 1-3. ovog člana dokazuju se pravosnažnom odlukom ili presudom u prekršajnom postupku. Ako se postupak protiv tih lica ne može sprovesti zato što su umrla ili što postoje okolnosti koje isključuju krivično gonjenje, činjenice iz tač. 1. i 2. stava 1. ovog člana mogu se utvrditi i drugim dokazima.

Podnošenje zahteva za ponavljanje postupka

Član 250

Zahtev za ponavljanje prekršajnog postupka mogu podneti kažnjeni, njegov branilac i podnosilac zahteva, a posle smrti kažnjenog zahtev mogu podneti u korist kažnjenog i ostala lica iz člana 229. stava 3. ovog zakona.

Zahtev za ponavljanje prekršajnog postupka može se podneti u roku od godinu dana od dana pravosnažnosti odluke.

Postupak po zahtevu

Član 251

O zahtevu za ponavljanje prekršajnog postupka odlučuje sud, odnosno organ uprave koji je doneo prvostepenu odluku.

U zahtevu treba navesti po kojem se zakonskom osnovu traži ponavljanje postupka i kojim se dokazima potkrepljuju činjenice na kojima se zahtev zasniva. Ako zahtev ne sadrži te podatke, odbaciće se presudom, odnosno rešenjem.

Zahtev će se odbaciti i kad sud, odnosno organ uprave na osnovu zahteva i dokaza iz spisa predmeta iz ranijeg postupka utvrdi da je zahtev podnelo neovlašćeno lice ili da je zahtev neblagovremeno podnesen, ili da nema zakonskih uslova za ponavljanje postupka, ili da činjenice i dokazi na kojima se zahtev zasniva očigledno nisu podobni da se na osnovu njih dozvoli ponavljanje.

Zahtev za ponavljanje prekršajnog postupka u korist kažnjenog može se podneti i nakon što je odluka izvršena.

Odluke povodom zahteva za ponavljanje postupka

Član 252

Ako prekršajni sud ili organ uprave ne odbaci zahtev za ponavljanje postupka, ponoviće postupak u obimu koji je neophodan da se utvrde činjenice zbog kojih je zahtev podnet.

Zavisno od rezultata ponovljenog postupka, zahtev će se rešenjem odbiti ili će se novom odlukom prethodna ukinuti u celosti ili delimično.

Ako se dozvoli ponavljanje postupka, u ponovnom postupku sud i organ uprave vezan je zabranom propisanom u članu 88. ovog zakona.

Protiv rešenja kojim se dozvoljava ponavljanje postupka nije dozvoljena žalba.

Odlaganje izvršenja odluke

Član 253

Zahtev za ponavljanje prekršajnog postupka ne odlaže izvršenje odluke, ali ako sud, odnosno organ uprave oceni da zahtev može biti uvažen, može odlučiti da se odloži izvršenje dok se ne odluči o zahtevu za ponavljanje postupka.

Rešenje kojim se dozvoljava ponavljanje postupka odlaže izvršenje odluke protiv koje je ponavljanje dozvoljeno.

ZAHTEV ZA VANREDNO PREISPITIVANJE PRAVOSNAŽNE PRESUDE

Čl. 254-263

(Brisano)

ZAHTEV ZA ZAŠTITU ZAKONITOSTI

Podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti

Član 264

Protiv pravosnažne presude može se podići zahtev za zaštitu zakonitosti ako je povređen zakon ili drugi propis o prekršaju.

Zahtev za zaštitu zakonitosti podiže republički javni tužilac u roku od tri meseca od dana dostavljanja presude.

Zahtev za zaštitu zakonitosti ne može se podići ako je Vrhovni kasacioni sud rešavao po zahtevu za vanredno preispitivanje pravosnažne presude.

Odlučivanje po zahtevu

Član 265

O zahtevu za zaštitu zakonitosti odlučuje Vrhovni kasacioni sud (u daljem tekstu: sud).

O sednici veća sud će obavestiti republičkog javnog tužioca.

Pre nego što predmet bude iznesen na rešavanje sudija određen za izvestioca može po potrebi da pribavi obaveštenje o istaknutim povredama zakona.

Član 266

Pri rešavanju o zahtevu za zaštitu zakonitosti sud će se ograničiti samo na ispitivanje povrede propisa na koju se javni tužilac poziva u svom zahtevu.

Sud će presudom odbiti zahtev za zaštitu zakonitosti kao neosnovan ako utvrdi da ne postoji povreda propisa na koju se ukazuje u zahtevu.

Kad sud utvrdi da je zahtev za zaštitu zakonitosti osnovan, doneće presudu kojom će, prema prirodi povrede, preinačiti pravosnažnu odluku ili ukinuti u celosti ili delimično odluke prekršajnog suda i Višeg prekršajnog suda i predmet vratiti na ponovno odlučivanje prekršajnom sudu, ili će se ograničiti samo na to da utvrdi povredu propisa.

Član 267

Ako je zahtev za zaštitu zakonitosti podignut na štetu kažnjelog, a sud nađe da je osnovan, utvrdiće samo da postoji povreda zakona, ne dirajući u pravosnažnu odluku.

Ako sud nađe da razlozi zbog kojih je doneo odluku u korist kažnjelog postoje i za nekog od kažnjenih saizvršilaca za kojeg nije podignut zahtev za zaštitu zakonitosti, postupiće po službenoj dužnosti kao da takav zahtev postoji.

Ako je zahtev za zaštitu zakonitosti podignut u korist kažnjelog, sud je pri donošenju odluke vezan zabranom iz člana 88. ovog zakona.

Dostavljanje presude

Član 268

Odluka suda u potrebnom broju primeraka dostavlja se prekršajnom sudu preko Višeg prekršajnog suda.

Član 269

Ako je pravosnažna presuda ukinuta i predmet vraćen na ponovno vođenje prekršajnog postupka, za osnovu će se uzeti raniji zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

Sud je dužan da izvede sve procesne radnje i da raspravi pitanja na koja mu je ukazao sud.

Pred sudom i Višim prekršajnim sudom mogu se isticati nove činjenice i podnositi novi dokazi.

Sud je prilikom donošenja nove odluke vezan zabranom iz člana 88. ovog zakona.

Zahtev za zaštitu zakonitosti ne odlaže izvršenje presude, ali sud pri rešavanju o zahtevu može naložiti nadležnom sudu da odloži odnosno prekine izvršenje presude dok ne odluči o podignutom zahtevu.

Glava XXXIV

POSTUPAK PREMA MALOLETNICIMA

Primena zakonskih odredbi

Član 270

U prekršajnom postupku prema maloletniku primenjuju se odredbe ove glave, a ostale odredbe prekršajnog postupka predviđene ovim zakonom samo ako nisu u suprotnosti sa ovim odredbama.

Ako drugačije nije propisano ovim zakonom, u prekršajnom postupku prema maloletniku shodno se primenjuju odredbe Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica.

Hitnost postupka

Član 271

Prekršajni postupak prema maloletniku je hitan.

Pre izricanja vaspitne mere ili kazne maloletniku, pribaviće se mišljenje nadležnog organa starateljstva, osim ako je u međuvremenu maloletnik postao punoletan.

Ako nadležni organ starateljstva ne dostavi mišljenje u roku od šezdeset dana, sud može maloletniku izreći ukor ili novčanu kaznu i bez mišljenja organa starateljstva, vodeći računa o duševnoj razvijenosti, osetljivosti i ličnim svojstvima maloletnika.

Pri preduzimanju radnji prema maloletniku u njegovom prisustvu, a naročito pri njegovom ispitivanju, lica koja učestvuju u postupku dužna su da postupaju obazrivo, vodeći računa o duševnoj razvijenosti, osetljivosti i ličnim svojstvima maloletnika.

Pozivanje maloletnika

Član 272

Maloletnik se poziva preko roditelja, odnosno zakonskog zastupnika, osim ako to nije moguće zbog potrebe da se hitno postupka ili iz drugih opravdanih razloga.

Ako se maloletnik ne poziva preko roditelja, odnosno zakonskog zastupnika, sud koji vodi prekršajni postupak će ih obavestiti o pokretanju postupka.

Obaveza svedočenja

Član 273

Niko ne može biti oslobođen od dužnosti da svedoči o okolnostima potrebnim za ocenjivanje duševne razvijenosti maloletnika, upoznavanje njegove ličnosti i prilika u kojima živi.

Razdvajanje i spajanje postupka

Član 274

Kad je maloletnik učestvovao u izvršenju prekršaja zajedno sa punoletnim licima, postupak prema njemu će se razdvojiti i sprovesti po odredbama ovog zakona.

Postupak prema maloletniku može se voditi zajedno sa postupkom protiv punoletnih lica i sprovesti po opštim odredbama ovog zakona samo ako je spajanje postupka neophodno za svestrano razrešenje stvari.

Rešenje o razdvajanju, odnosno spajanju postupka donosi postupajući sudija. Protiv ovog rešenja nije dozvoljena žalba.

Prava roditelja i staratelja

Član 275

U postupku prema maloletnicima, organ starateljstva, roditelji, odnosno zakonski zastupnik maloletnika imaju pravo da se upoznaju sa tokom postupka, da u toku postupka stavljaju predloge i da ukazuju na činjenice i dokaze koji su važni za donošenje pravilne odluke.

Necelishodnost pokretanja postupka

Član 276

Sud može odlučiti da se ne pokrene prekršajni postupak protiv maloletnika ako smatra da ne bi bilo celishodno da se postupak vodi s obzirom na prirodu prekršaja i okolnosti pod kojima je prekršaj učinjen, raniji život maloletnika i njegova lična svojstva.

U slučaju iz stava 1. ovog člana rešenjem će se odbaciti zahtev za pokretanje prekršajnog postupka sa obrazloženjem zbog čega je zahtev odbačen, a o učinjenom prekršaju obavestiće se roditelj, usvojitelj, odnosno staratelj maloletnika i organ starateljstva radi preduzimanja mera u okviru njihovih ovlašćenja.

Pravo na podnošenje žalbe

Član 277

Protiv odluke donete u postupku kojim je maloletnik oglašen krivim za prekršaje žalbu mogu izjaviti, pored lica iz člana 229. ovog zakona, još i staratelj, brat, sestra i hranitelj maloletnika.

Lica iz stava 1. ovog člana mogu izjaviti žalbu u korist maloletnika i protiv njegove volje.

Postupanje prema detetu

Član 278

Kad sudija utvrdi da maloletnik u vreme izvršenja prekršaja nije imao navršenih četrnaest godina života obustaviće prekršajni postupak.

U slučaju iz stava 1. ovog člana sud će o prekršaju koji je učinjen obavestiti roditelja, usvojitelja i staratelja maloletnika, kao i organ starateljstva a po potrebi može obavestiti i školu odnosno organizaciju u kojoj je maloletnik smešten.

Isključenje javnosti

Član 279

U postupku prema maloletniku uvek će se isključiti javnost.

Glava XXXV

NAKNADA ŠTETE ZBOG NEOPRAVDANOG KAŽNJAVANJA

Pravo na naknadu štete zbog neopravdanog kažnjavanja

Član 280

Pravo na naknadu štete zbog neopravdanog kažnjavanja ima lice kome je pravosnažnom presudom bila izrečena prekršajna kazna ili zaštitna mera, a kasnije je povodom vanrednog pravnog leka prekršajni postupak obustavljen, osim u sledećim slučajevima:

1. ako je prekršajni postupak obustavljen zbog toga što je u novom postupku povodom vanrednog pravnog leka oštećeni kao podnosilac zahteva odustao od zahteva za pokretanje prekršajnog postupka, a na osnovu sporazuma sa okrivljenim;
2. ako je povodom zahteva za ponavljanje prekršajnog postupka na štetu okrivljenog novi postupak obustavljen usled smrti ili kakvog trajnog duševnog oboljenja okrivljenog posle učinjenog prekršaja;
3. ako je novi prekršajni postupak obustavljen zbog zastarelosti gonjenja do koga je došlo zbog nedostižnosti okrivljenog;
4. ako je okrivljeni svojim lažnim priznanjem ili na drugi način namerno prouzrokovao svoje kažnjavanje, osim ako je na to bio prinuđen.

Drugi slučajevi prava na naknadu štete

Član 281

Pravo na naknadu štete ima i lice:

1. prema kome je određeno izvršenje prekršajne sankcije pre pravosnažnosti presude ako u žalbenom postupku dođe do obustave prekršajnog postupka;

2. koje je bilo zadržano u prekršajnom postupku, pa je postupak obustavljen;
3. koje je izdržalo kaznu zatvora pa mu je povodom vanrednog pravnog leka ili povodom žalbe izjavljene protiv presude kojom je određeno izvršenje presude pre pravosnažnosti, izrečena kazna zatvora kraća od kazne koju je izdržalo, ili je izrečena prekršajna sankcija koja se ne sastoji u lišenju slobode;
4. koje je usled greške ili nezakonitog rada sudije neosnovano zadržano duže nego što zakon dozvoljava.

Vraćanje novčanih iznosa

Član 282

Lice kome je u prekršajnom postupku neopravdano izrečena novčana kazna, zaštitna mera oduzimanja imovinske koristi ili zaštitna mera oduzimanje predmeta ima pravo na vraćanje plaćene novčane kazne, vraćanje oduzete imovinske koristi, vraćanje predmeta ili novčane vrednosti oduzetog predmeta (u daljem tekstu: vraćanje novčanog iznosa).

Smatra se da je lice neopravdano kažnjeno ako je u slučaju preinačenja ili ukidanja pravosnažne osuđujuće presude, odnosno rešenja o kažnjavanju postupak protiv njega obustavljen ili je doneta oslobađajuća presuda usled toga što je utvrđeno da delo nije prekršaj ili što postoje osnovi koji isključuju odgovornost učinioca prekršaja, ili što nije dokazano da je ono učinilo prekršaj.

Vraćanje novčanog iznosa ne može zahtevati kažnjeno lice koje je svojim lažnim priznanjem prouzrokovalo kažnjavanje.

Posle smrti neopravdano kažnjelog lica naknadu štete odnosno vraćanje novčanog iznosa mogu tražiti njegov bračni drug i njegovi srodnici koje je on po zakonu bio dužan da izdržava.

Zastarevanje prava na vraćanje novčanog iznosa

Član 283

Pravo neopravdano kažnjenog lica i lica koje je ono po zakonu bilo dužno da izdržava, da traži naknadu štete, odnosno vraćanje novčanog iznosa, zastareva za jednu godinu od dana pravosnažnosti presude, odnosno rešenja kojim je prekršajni postupak bio obustavljen.

Zastarelost iz stava 1. ovog člana se prekida podnošenjem zahteva ministarstvu nadležnom za poslove prekršaja, odnosno organu uprave koji je vodio prekršajni postupak.

Ako je zahtev za naknadu štete odnosno vraćanje novčanog iznosa podnelo neopravdano kažnjeno lice, posle njegove smrti lica iz člana 282. stav 4. ovog zakona mogu produžiti postupak za ostvarivanje zahteva u roku od tri meseca od dana smrti neopravdano kažnjenog lica, i to samo u granicama ranije podnetog zahteva.

Ako se neopravdano kažnjeno lice odreklo zahteva za naplatu štete odnosno vraćanje novčanog iznosa, posle njegove smrti zahtev se ne može podneti.

Postupak ostvarivanja prava

Član 284

Ovlašćeno lice dužno je da se sa svojim zahtevom za naknadu štete obrati ministarstvu nadležnom za poslove prekršaja, odnosno organu uprave koji je vodio prekršajni postupak, radi sporazuma o postojanju štete i visini naknade.

Ako do sporazuma ne dođe u roku od dva meseca od dana prijema zahteva, ovlašćeno lice može nadležnom sudu podneti tužbu za naknadu štete protiv Republike Srbije, u roku od trideset dana od dana isteka roka za postizanje sporazuma.

Zahtev za vraćanje novčanog iznosa podnosi se republičkom organu uprave nadležnom za finansije. Ako nadležni organ odbije zahtev ili u roku od dva meseca ne donese rešenje po zahtevu, ovlašćeno lice može svoj zahtev ostvariti tužbom za naknadu štete kod nadležnog suda u roku iz stava 2. ovog člana.

Dok traje postupak kod nadležnog organa iz st. 1, 2. i 3. ovog člana, ne teče zastarelost predviđena u članu 283. ovog zakona.

Glava XXXVI

PREKRŠAJNI POSTUPAK KOJI VODE ORGANI UPRAVE

Nadležni organi uprave

Član 285

Kad je za prekršaj propisana samo novčana kazna, zakonom se saglasno članu 4. i 35. st. 2. i 3. ovog zakona, može propisati, da prekršajni postupak za pojedine prekršaje, u prvom stepenu vode organi uprave.

Za prekršaje za koje je propisana kazna zatvora, za koje se mogu izreći zaštitne mere, koje učine maloletnici, za prekršaje lica koja uživaju diplomatski imunitet, za odlučivanje o imovinsko-pravnom zahtevu i druge, za koje je isključivo nadležan sud, organ uprave predmet ustupa nadležnom sudu.

U prekršajnom postupku koji se vodi pred organom uprave, o dovođenju, zadržavanju, jemstvu, zadržavanju putne isprave, pretresanju i drugim pitanjima za koja prema ovom zakonu može biti isključivo nadležan sud, organ uprave ustupa nadležnom sudu odlučivanje po ovim pitanjima.

Organ uprave prekršajni postupak vodi po odredbama ovog zakona.

Kumulacija stvarne nadležnosti

Član 286

Kada je isto lice okrivljeno za više prekršaja, te je za vođenje prekršajnog postupka za neke od prekršaja nadležan sud, a za neke organ uprave, postupak će se voditi pred sudom, po principu opšte mesne nadležnosti.

Pokretanje prekršajnog postupka

Član 287

Prekršajni postupak pred organom uprave pokreće se na zahtev ovlašćenog lica ili po službenoj dužnosti, odmah po saznanju za prekršaj.

Kada se postupak pokreće po službenoj dužnosti, organ uprave nadležan za vođenje prekršajnog postupka nije vezan zahtevom za pokretanje prekršajnog postupka u delu koji se tiče lica koje se tereti za prekršaj i prekršaja koji je predmet podnetog zahteva.

Sastav organa koji rešava o prekršaju

Član 288

Za vođenje prekršajnog postupka u organu uprave nadležna je Komisija za prekršaje ili službeno lice.

Komisija iz stava 1. ovog člana sastavljena je od tri člana od kojih je jedan predsednik. Jedan od članova Komisije mora biti diplomirani pravnik sa položenim stručnim ispitom i najmanje tri godine radnog iskustva na odgovarajućim pravnim poslovima.

Službeno lice koje u organu uprave vodi prekršajni postupak i donosi rešenje o prekršaju mora imati završeni pravni fakultet, položeni stručni ispit i najmanje tri godine radnog iskustva na odgovarajućim pravnim poslovima.

Članove Komisije za prekršaje i službeno lice određuje iz reda zaposlenih u organu državne uprave funkcioner koji rukovodi organom.

Nadležnost drugostepenog organa

Član 289

Na rešenje o prekršaju organa uprave može se izjaviti žalba mesno nadležnom prekršajnom sudu.

Ako se žalba ne izjavi, rešenje se dostavlja na izvršenje sudu nadležnom po mestu prebivališta kažnjenog, sa zabeleškom da izrečena novčana kazna nije plaćena.

Na izvršenje novčane kazne primenjuju se odredbe ovog zakona o zameni novčane kazne kaznom zatvora ili radom u javnom interesu.

Naplata novčane kazne na mestu izvršenja prekršaja

Član 290

Kad je propisom o prekršaju predviđeno, ovlašćeno lice u organu uprave nadležnom za izvršenje propisa koji je prekršajem povređen, naplatiće na mestu izvršenja prekršaja novčanu kaznu učiniocu koga zatekne u vršenju prekršaja. O naplaćenju novčanoj kazni izdaje se potvrda u kojoj se označava koji je prekršaj učinjen i kolika je novčana kazna izrečena i naplaćena.

Postupanje u slučaju neplaćanja kazne

Član 291

Ako novčana kazna iz člana 290. ovog zakona, ne bude naplaćena na licu mesta ovlašćeno lice odmah će učiniocu prekršaja uručiti poziv da istu plati u roku od osam dana ili da određenog dana i časa pristupi u organ uprave radi vođenja prekršajnog postupka.

Rok za dolazak po pozivu za vođenje prekršajnog postupka iz stava 1. ovog člana ne može biti kraći od osam dana.

Učinioc prekršaja će se u pozivu posebno poučiti o pravu na odbranu iz člana 85. ovog zakona.

Na rešenje o prekršaju organa uprave donetom shodno odredbama ovog zakona, može se izjaviti žalba mesno nadležnom prekršajnom sudu, preko organa uprave koji je doneo rešenje, u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

Na odluku prekršajnog suda, žalba nije dozvoljena.

Ako učinioc prekršaja u roku za žalbu ne plati novčanu kaznu, niti izjavi žalbu, rešenje o prekršaju dostavlja se na izvršenje prekršajnom sudu nadležnom po mestu prebivališta kažnjenog, sa zabeležkom da izrečena novčana kazna nije plaćena.

Na izvršenje novčane kazne primenjuju se odredbe ovog zakona o zameni novčane kazne kaznom zatvora ili radom u javnom interesu.

Izvršenje rešenja o prekršaju

Član 292

Rešenje o prekršaju koje donese organ uprave ne može biti prinudno izvršeno pre pravosnažnosti.

Glava XXXVII IZVRŠENJE ODLUKA

Član 293

Presuda odnosno rešenje (u daljem tekstu: odluka) stiču svojstvo pravosnažnosti kada se više ne mogu pobijati žalbom ili kad žalba nije dozvoljena.

Odluka doneta u prekršajnom postupku izvršava se kad postane pravosnažna i kad za izvršenje nema zakonskih smetnji, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Odluka kojom je pravosnažno izrečena novčana kazna ili je odlučeno o naknadi troškova postupka ili o imovinsko - pravnom zahtevu, ili je izrečena mera oduzimanja imovinske koristi, izvršava se kad istekne u odluci određen rok za plaćanje kazne, troškova postupka, imovinske koristi, naknade štete ili za povraćaj stvari.

Ako za pojedine slučajeve u zakonu nije drugačije određeno, odluka stiče svojstvo izvršnosti danom dostavljanja kažnjenom.

Naredba se izvršava odmah ako sud koji je izdao naredbu ne odredi drugačije.

Član 294

Osuđujuća presuda se može izvršiti i pre njene pravosnažnosti u sledećim slučajevima:

1. ako okrivljeni ne može da dokaže svoj identitet ili nema prebivalište, ili ne živi na adresi na kojoj je prijavljen, ili ako odlazi u inostranstvo radi boravka, a sud nađe da postoji osnovana sumnja da će okrivljeni osujetiti izvršenje izrečene kazne;

2. ako je okrivljeni kažnjen za teži prekršaj iz oblasti javnog reda i mira ili teži prekršaj kojim se ugrožava život ili zdravlje ljudi ili ako to zahtevaju interesi opšte bezbednosti ili sigurnosti robnog prometa ili razlozi morala ili je kažnjen za prekršaj od kojeg mogu nastati teže posledice, a postoji osnovana sumnja da će ponoviti ili nastaviti sa vršenjem prekršaja ili da će izbeći izvršenje kazne zatvora.

U slučajevima iz stava 1. ovog člana sud će u presudi odrediti da okrivljeni i pre pravosnažnosti presude pristupi izvršenju izrečene kazne.

Ako okrivljeni izjavi žalbu protiv presude kojom je određeno izvršenje presude pre njene pravosnažnosti, sud je dužan da žalbu sa spisom predmeta dostavi Višem prekršajnom sudu u roku od 24 časa, računajući od časa kada je žalbu primio, a Viši prekršajni sud dužan je da o žalbi odluči i svoju presudu dostavi sudu u roku od 48 časova računajući od časa prijema spisa predmeta.

Na rešenje iz stava 1. ovog člana podnosilac zahteva može izjaviti žalbu u roku od tri dana od dana prijema rešenja.

Član 295

Kazna zatvora, novčana kazna zamenjena kaznom zatvora, rad u javnom interesu, zaštitne mere i vaspitne mere izvršavaju se po zakonu kojim se uređuje izvršenje krivičnih sankcija, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Izvršenje zaštitne mere oduzimanja predmeta

Član 296

Zaštitnu meru oduzimanja predmeta izvršava organ u čiju nadležnost spada izvršenje odnosno nadzor nad izvršenjem propisa po kojima je zaštitna mera izrečena, ako zakonom nije drugačije određeno.

Oduzeti predmeti prodaju se po propisima koji važe za poresko izvršenje, ukoliko posebnim propisima nije drugačije određeno.

Ako je presudom određeno da će se oduzeti predmet predati određenom organu ili organizaciji, taj organ ili organizacija će se pozvati da predmet preuzme.

Ako je učinilac samovoljno otuđio ili uništio predmet prekršaja ili na drugi način onemogućio izvršenje, posebnim rešenjem suda obavezaće se da plati novčani iznos koji odgovara vrednosti tog predmeta.

Novčani iznos dobijen prodajom predmeta koji je svojina učinioca prekršaja, a oduzet je po presudi suda, prihod je budžeta Republike Srbije.

Ako su prodati predmeti koji nisu svojina učinioca prekršaja ili njima ne raspolaže pravno lice učinilac prekršaja, iznos se predaje licu čija su svojina ti predmeti, odnosno pravnom licu koje raspolaže tim predmetima. Ako je to lice nepoznato i ne javi se ni za godinu dana od dana prodaje, iznos dobijen od prodaje takvih predmeta prihod je budžeta Republike Srbije.

Obaveštenje o izvršenju zaštitne mere

Član 297

Organi koji su po ovom zakonu obavezni da izvršavaju zaštitne mere dužni su da o izvršenju zaštitne mere obaveste sud koji je meru izrekao.

Izvršenje mere oduzimanja imovinske koristi

Član 298

Meru oduzimanja imovinske koristi izvršava sud koji je doneo presudu.

Prinudnu naplatu te mere vrši organ uprave nadležan za poslove javnih prihoda po propisima koji važe za prinudnu naplatu poreza.

Iz nepokretnosti prinudno se može naplaćivati imovinska korist koja se nije mogla naplatiti na način iz stava 2. ovog člana.

Prinudnu naplatu oduzimanja imovinske koristi iz nepokretnosti vrši opštinski sud po propisima izvršnog postupka.

Imovinska korist oduzeta presudom prihod je budžeta Republike Srbije.

Izvršenje mere oduzimanja imovinske koristi izrečene pravnom licu koje je posle pravosnažnosti presude prestalo da postoji sprovede se protiv pravnog lica koje je preuzelo njegovu imovinu do visine preuzete imovine.

Organi iz st. 2. i 4. ovog člana dužni su da o oduzimanju imovinske koristi obaveste sud koji je ovu meru izrekao.

Troškove izvršenja snosi kažnjeno lice.

Način naplate novčane kazne

Član 299

Novčanu kaznu izrečenu za prekršaj i troškove prekršajnog postupka izvršava sud, odnosno organ uprave koji je kaznu izrekao.

Novčana kazna, troškovi prekršajnog postupka i drugi novčani iznosi uplaćuju se preko pošte, banke ili Uprave za javna plaćanja na posebnoj uplatnici koju popunjava nadležni sud, odnosno organ uprave u roku određenom odlukom.

Ako kažnjeno fizičko lice u određenom roku ne plati troškove prekršajnog postupka i novčanu kaznu koja prelazi 60.000,00 dinara i ako kažnjeno pravno lice, odgovorno lice i profesionalni vojnik ne plati novčanu kaznu i troškove prekršajnog postupka u određenom roku, naplata će se izvršiti prinudnim putem.

Na osnovu izvršnog naslova prinudnu naplatu novčane kazne izrečene fizičkom licu, pravnom licu, odgovornom licu u pravnom licu i preduzetniku i prinudnu naplatu troškova prekršajnog postupka vrši nadležni organ po propisima o prinudnoj naplati.

Organ nadležan za prinudnu naplatu iz stava 4. ovog člana obavezan je da u roku od petnaest dana od dana pokušane ili izvršene naplate izvesti nadležni sud o izvršenoj naplati ili o razlozima neizvršenja prinudne naplate.

Troškove prinudne naplate novčane kazne i troškova prekršajnog postupka snosi kažnjeni.

Posle smrti kažnjenog prinudna naplata novčane kazne i troškova prekršajnog postupka neće se izvršiti.

Član 300

Ako kažnjeno lice kome je dozvoljeno da novčanu kaznu isplaćuje u ratama ne vrši uredno uplate, sud može zaključkom opozvati svoju odluku o plaćanju u ratama.

Protiv zaključka iz stava 1. ovog člana žalba nije dozvoljena.

Dužnost obaveštavanja o plaćanju novčane kazne

Član 301

O izvršenoj uplati novčane kazne, troškova postupka i drugih novčanih iznosa, Uprava za javna plaćanja obavezna je da bez odlaganja izvesti sud, odnosno organ uprave koji je doneo odluku dostavljanjem izveštaja o plaćanju uz izvod o dnevnim promenama na odgovarajućim računima.

Član 302

Izvršenje presude u pogledu naknade štete i povraćaja stvari vrši se po zahtevu oštećenog, odnosno sopstvenika stvari.

Prinudna naplata naknade štete odnosno povraćaj stvari vrši se po propisima koji važe za izvršni postupak.

Pravosnažna presuda je izvršni naslov.

Glava XXXVIII

KOLIZIONE NORME I USTUPANJE PREDMETA NA IZVRŠENJE U ODNOSIMA IZMEĐU PREKRŠAJNIH SUDOVA U REPUBLICI

Član 303

Sud koji je izrekao kaznu zatvora, vaspitnu meru ili zaštitnu meru može zahtevati da se ta kazna odnosno mera izvrši na području drugog suda u Republici Srbiji, na kome je prebivalište odnosno boravište lica prema kome se izvršenje ima sprovesti.

Sud koji je doneo presudu može zahtevati da se radi prinudne naplate novčane kazne ili drugih iznosa i radi oduzimanja predmeta na osnovu izvršne presude, izvršenje na imovini izvršioca prekršaja sprovede na području drugog suda u Republici Srbiji na kome se nalazi imovina ili predmet na kome treba sprovesti izvršenje.

U slučajevima iz st. 1. i 2. ovog člana zahtev za sprovođenje izvršenja upućuje se sudu koji je na osnovu zakona ili drugog propisa nadležan da sprovodi izvršenje presude.

Član 304

Sud koji je prema članu 303. stav 2. ovog zakona sproveo izvršenje na imovini učinioca prekršaja dužan je da sa naplaćenim iznosima ili oduzetim predmetom postupi po nalogu suda koji je doneo presudu.

Sud koji je sproveo izvršenje donosi rešenje o troškovima koji su nastali pri sprovođenju izvršenja. Radi namirenja tih troškova, taj sud će zadržati potrebnu sumu od naplaćenog iznosa.

Glava XXXIX

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 305

Propisi o prekršajima koji nisu u skladu sa ovim zakonom uskladiće se do 1. januara 2010. godine.

Član 306

Prekršajni postupak u kome do dana primene ovog zakona ne bude doneto pravosnažno rešenje nastaviće se po odredbama ovog zakona.

Rešenje koje je postalo pravosnažno pre dana početka primene ovog zakona izvršava se po propisima koji su do tada važili.

Član 307

Danom početka primene ovog zakona prestaje da važi Zakon o prekršajima ("Službeni glasnik SRS", broj 44/89, "Službeni glasnik RS", br. 21/90, 11/92, 6/93, 20/93, 53/93, 67/93, 28/94, 16/97, 37/97, 36/98, 44/98, 62/01, 65/01 i 55/04) i propisi doneti na osnovu njega.

Član 308

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjivaće se od 1. januara 2010. godine.

Samostalni član Zakona o izmenama i dopunama Zakona o prekršajima

("Sl. glasnik RS", br. 116/2008)

Član 27

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".